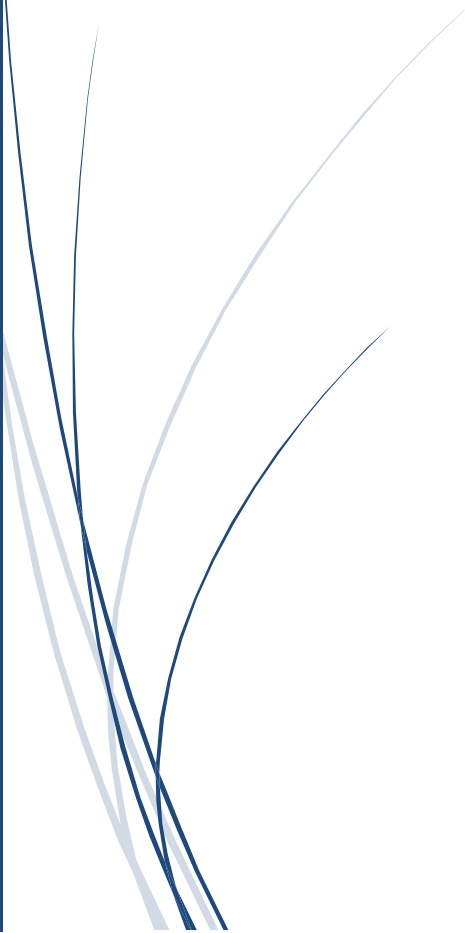

03-06-2024

Generationsskifte af landbrugsejendom

Kandidatspeciale cand.merc.aud
Aalborg Universitet

Annika Christensen – Studienr. 20146532
Christian Rong Pil – Studienr. 20176623
Sider: 67
Anslag: 159.987
Vejleder: Henrik Vestergaard Andersen

Abstract

This thesis will highlight how a family conducts a generational change of large-scale agriculture, with a focus on fulfilling the wishes of the family to the best of their ability whilst also calculating the liquidity requirements associated with such a change.

This thesis argues that a successful generational change of large-scale agriculture is, in large, case-specific and depends on the family's wishes.

This argument has been developed by simulating a generational change of this type prompted by the sudden death of the previous owner where no written plans of who or how the generational change should happen exist. In this case, we explain which options and wishes the family have, and how these can be done, based on current Danish law.

The researched areas are the differences between generational change as a sole proprietorship vs as a limited liability company, with a main focus on the tax and liquidity burden. This thesis also analyzes how the case would change if only some parts of the agriculture is being generationally changed, and how this can influence the decisions and wishes of the family.

Based on the analysis of the case, we will highlight that there are pros and cons for both methods and it is up to the individual family to decide which is the better option in order for them to have what they consider a successful generational change.

Indholdsfortegnelse

1. Indledning	5
1.1 Problemfelt.....	6
1.2 Problemformulering.....	7
1.3 Afgrænsning.....	8
1.4 Metode.....	9
1.5 Forkortelser	11
2. Planlægning af generationsskifte	12
2.1 Hvad er et generationsskifte?.....	12
2.2 Generationsskifte med succession	13
2.3 Generationsskifte til medarbejder.....	13
2.4 Generationsskifte af forskellige virksomhedstyper.....	13
2.4.1 Person ejet virksomhed	14
2.4.2 Anpartsselskab (ApS)	14
2.4.3 Holdingselskab.....	14
2.5 Skat og generationsskifte.....	15
2.5.1 Skattemæssig succession	15
2.5.2 Gaveoverdragelse	15
2.5.3 Almindelig salg af aktier eller anparter	16
3. Omstruktureringer.....	17
3.1 Det subjektive system.....	17
3.2 Det objektive system.....	19
3.3 Omstruktureringsmodeller.....	20
3.3.1 Spaltning.....	20
3.3.2 Skattefri spaltning	22
3.4 Skattefri grenspaltning	23
3.5 Skattefri ophørsspaltning	23
3.6 Aktieombytning.....	25
4. Succession via et generationsskifte	29
4.1 Succession i levende live	29
4.2 Pengetanksselskab.....	30
4.3 Anvendelse af succession.....	30
4.4 Succession ved personligt selskab	32
4.5 Succession i fast ejendom	33
4.5.1 Konsekvenser for overdrager og modtager i succederet personlig ejet virksomhed.....	34
4.6 Ejerledet selskab	35
4.7 konsekvenserne for overdrager og modtager via succession.....	36

4.8 Kort om succession gennem generationsskifte ved død.....	37
5. Virksomhedsordningen - VSO.....	38
6. Passivposter.....	39
7. Virksomhedsomdannelse	41
7.1 Skattepligtig virksomhedsomdannelse	41
7.2 Skattefri virksomhedsomdannelse af et personligt selskab.....	42
8. Værdiansættelse.....	44
8.1 Værdiansættelse af Aktier og anparter med udgangspunkt i TSS-Cirkulære 2000-09	45
8.2 Værdiansættelse af goodwill med udgangspunkt i TSS-Cirkulære 2000-10	47
8.2.1 Beregningsmodellens vejledende karakter	47
8.2.2 Den vejledende beregningsmodel	48
8.3 Værdiansættelse af aktiver og passiver i et dødsbo jf. Cirkulære 1982.185	51
9. Finansiering.....	55
9.1 Sælgerfinansiering via gave.....	56
9.2 Finansiering via anfordringsgældsbrev.....	57
9.3 Selvffinansiering.....	58
9.4 A/B modellen.....	59
10 Analyse af valgt generationsskifte.....	61
Case 1.....	61
10.1 Generelle overvejelser.....	62
10.1.1 Nuværende struktur	62
10.1.2 Påbegyndelse af generationsskifte	63
10.1.3 Opgørelsen af den overdragne aktiver og forpligtelser	63
10.1.4 Opgørelse af skattemæssige avancer af alle aktiver	67
10.1.5 Opsparet overskud	69
10.1.6 Opgørelse af passivposter til succession	72
10.1.7 Overtagelsesbalance og berigtigelse	73
10.1.8 Likviditetsmæssige påvirkninger af generationsskiftet.....	78
10.2 Case 2	80
10.2.1 Skattefri virksomhedsomdannelse	80
10.2.2 Aktieombytning via holdingselskab.....	85
10.2.3 Overdragelse af anparter med succession og passivpost.....	87
10.2.4 Berigtigelse af anparter.....	88
10.3 Fordele og ulemper ved case 1 og 2.	90
10.3.1 Fordele og ulemper ved valg af generationsskifte i personligt ejet selskab.....	91
10.3.2 Generationsskifte via virksomhedsomdannelse	92
10.3.3 Personlig overtagelse vs. virksomhedsomdannelse	94
10.3.4 Yderligere ønske fra familien.....	94
10.4 Opdeling af gårdene.....	95
10.5.1 Fordele og ulemper ved grenspaltning eller overdragelse.....	98

11 Konklusion.....	99
12 Litteraturliste:	103
13. BILAG	109

1. Indledning

I Danmark findes der mere end 60.000 familieejede virksomheder, hvor der ofte står et eller flere børn, der på et eller andet tidspunkt skal overtage virksomheden. Af disse 60.000 virksomheder er mindst 43.000 ejerledet, hvilket betyder at den der ejer virksomheden, er med i den daglige drift og er enebestemmende over, hvad der skal ske med virksomheden¹.

På nuværende tidspunkt er gennemsnitsalderen for mange ejere af de ejerledede virksomheder 50+, hvilket betyder at der i den nærmeste fremtid vil være en del generationsskifte, som er en naturlig ting for de fleste i familievirksomheder.

Der kan dog forekomme uforudsete hændelser i livet i mange familier. Det er bl.a. hvilke problematikker den efterladte familie står tilbage med, hvis virksomhedens ejer pludseligt dør, uden der er taget konkret stilling til hvem der skal eller hvem der ønsker at overtage.

På nuværende tidspunkt er det ofte ægtefællen, der overtager virksomheden, hvis der sker et pludseligt dødsfald, fordi der rent skattemæssigt ikke er en stor byrde ved denne overdragelse².

Er der ikke sket et pludseligt dødsfald eller alvorlig sygdom, sker et fornuftigt og overvejet generationsskifte over en periode på 3-5 år. Det ses at flere overlader virksomheden til et eller flere børn, som ønsker at overtage og drive virksomheden videre. Overordnet set forventes det at et godt og korrekt generationsskifte tager tid, for at den eller de overtagne parter får mulighed for at sætte sig ind i tingene og den daglige drift af en stor eller mindre virksomhed. Hvilken metode der i generationsskiftet anvendes, afhænger i høj grad af, hvilke muligheder der er stillet for den overtagne part, hvilken selskabsform og årsagen til skiftet. Det anbefales altid at der i processen er rådgivere der har erfaringen indenfor området og dermed kan give både korrekt og kyndig vejledning under hele forløbet.

¹ <https://www.ret-raad.dk/generationsskifte-i-landbruget/>

² <https://www.danskerhverv.dk/siteassets/mediafolder/dokumenter/01-analyser/analysenotater-2023/generationsskifte-sker-ikke-altid-tilagtefalle-eller-born.pdf> d. 28 april 2024 kl. 11.07

På nuværende tidspunkt er Danmarks love og vilkår omkring generationsskiftet vanskeligere for brugere, at kunne anvende i et økonomisk perspektiv, hvad angår et skatte- og afgiftsfrit sammenlignet med flere af vores nabolande i EU³.

Der er i 2024 tale om en mulig ændring i BAL om det ekstra tillæg, der pålægges arvinger, som ikke er en del af det lodrette slægtstræ. På nuværende tidspunkt betales der 36,25% i arveafgift, hvorimod det så vil sænkes ned til 15%, der på nuværende tidspunkt er afgiftssatsen for børn, børnebørn og forældre⁴. Bliver forslaget godkendt af SMV-regeringen vil det træde i kraft fra 2027⁵. Denne udvikling vil være en positiv fremgang for generationsskifte, hvorfor der således er større mulighed for at søskende vil overtage virksomheder, hvor et ønsket ejerskifte er i nærmeste fremtid. Ifølge målinger er det som nævnt primært ægtefællen, der overtager virksomheden efter den anden og herefter børn af ægteparret. En lovændring som denne kunne være en påvirkning til, at den fordeling der er nu, vil kunne ændres gradvist med tiden og giver større bevægelighed til overdrageren og dennes ønske om hvilke hænder virksomheden ender hos⁶.

Uanset hvem der indblandes i generationsskiftet, er det en større og kompliceret opgave, der ligger forude, som kræver meget tålmodighed. I landbrugsvirksomheder er der ofte familierelationer og tradition forbundet med, at lade sit landbrug gå videre til enten en søn eller datter, der vil viderebringe slægtens arv. Mange følelser kan være forbundet med sådan et generationsskifte, hvorfor det fra start er vigtigt at få den vejledning, som i mange tilfælde er en nødvendighed.

1.1 Problemfelt

Som det er beskrevet ovenfor, vil flere landbrug i den nærmeste fremtid stå over for generationsskifte i forlængelse af, at dem der ejer landbrugene nu, vil være for gamle til at kunne bevare deres arbejde. Der vil ofte være store investeringer og kapitalkrav, når der er tale om overtagelse af landbrugsejendomme, hvorfor også en stor latent skat vil

³ <https://www.danskindustri.dk/arkiv/analyser/2023/9/danmark-i-bund-pa-vilkar-for-generationsskifte/> d. 28 april 2024

⁴ <https://www.jyskebank.dk/nyt/privatoekonomi/min-soesters-boern-og-arvereglerne>

⁵ <https://wtc-law.dk/boafgift-nedsaettes-mellem-soeskende/> d. 28 april

⁶ <https://www.danskerhverv.dk/siteassets/mediafolder/dokumenter/01-analyser/analysenotater-2023/generationsskifte-sker-ikke-altid-tilagtefalle-eller-born.pdf> d. 28 april

byrde generationsskiftet. Således er det at foretrække et generationsskifte i så god tid som muligt. Landbrugsejendomme er udredte oppe i Nordjylland og Vestjylland, hvor begge skribenter af dette speciale bor og kommer fra, hvorfor der er en naturlig interesse i, at især familieejede landbrug har en chance for kunne komme igennem et skifte fra den ældre generation til den yngre.

Revisor kan være behjælpelig med at rådgive og vejlede. Er der ikke fra klientens side selv snakket om fremtiden for gården, kan det også være revisors rolle at lufte tanken herom. En overdragelse af landbruget tager tid, og hvis det vurderes, at tiden er moden til, at den yngre generation bliver inddraget mere i beslutningsfasen, bør det påbegyndes snarest muligt, for at alle faserne kan gøres grundigt og rettidigt. Formålet med dette speciale er at undersøge og belyse de muligheder og overvejelser, der er i forbindelse med generationsskiftet af en landbrugsejendom, hvor familiefaren pludselig dør i en ulykke.

1.2 Problemformulering

Ud fra dette har det givet anledning til at lave følgende:

“Hvordan kan et generationsskifte i et storlandbrug bedst foretages i levende live og tilrettelægges for familien bedst muligt?”

Ligeledes "særligt fokus på de skattemæssige behandlinger, der vil opstå ved valget mellem personlig virksomhed eller omdannelse til selskabsform".

Følgende er der lavet underspørgsmål for en dybere undersøgelse af områderne, der er med til at give en bedre forståelse af problemstillingen.

Disse er følgende:

- Hvilke modeller er der inden for generationsskifte i den danske lovgivning?
- Hvilke forskelle er der i et generationsskifte ved en personlig ejet virksomhed og ved et kapitalselskab?
- Hvilke finansierings- og skattemæssige konsekvenser er der ved at lave generationsskiftet skattefrit?

1.3 Afgrænsning

For at kunne skabe det bedst muligt speciale scenarie, er der taget visse forbehold og skabt afgrænsninger, der vil være med til at skabe et dybere fokus på emnet generationsskifte ved, når den der ejer en virksomhed pludseligt dør. Den pludselige død vil primært være katalysator for, at der er nødsaget til at skulle ske et generationsskifte fra den ældre til yngre generation. Det antages at dødsboet er gjort op og afviklet, derfor afgrænses der fra hvordan succession kan foregå i et dødsbo.

Der vil primært være fokus på den skattemæssige behandling der opstår. De anvendte modeller i specialet, er de hyppigst anvendte inden for generationsskifte. Der er fokus på landbrugsvirksomheder og hvordan præmissen er for lige præcis denne form for generationsskifte og ligeledes vil der kun være overdragelser af generationsskifter, hvor alle parter er enige.

Ligeledes er der kun anvendt EBL i et sådant omfang, at det kan vise en forståelse for, hvordan denne lovgivning skal anvendes ved opgørelse af værdien på de forskellige gårde. Der afgrænses derfor fra at have en dyb og yderliggående analyse af, hvordan de 4 forskellige gårde er værdiansat og hvordan de kan have steget i forskellig værdi over de sidste 20 år.

Hovedfokus er på overdragelse fra den ældre generation til den yngre og der afgrænses fra, at udefrakommende dog nært betroede medarbejdere eller slægtninge, der ikke er en del af det slægtstræ, der går lige ned i generationer.

Der vil i forbindelse med beskatning og anvisning af skattefri virksomhedsomdannelse kun arbejdes med de to typiske kapitalselskaber herunder ApS eller A/S, hvor det er selskaber der har hjemme i Danmark og er fuldt skattepligtige til Danmark også. Koncerner og andre former for selskaber vil ikke være en del af besvarelsen. Det samme gør sig gældende med fonde.

Der vil i specialet blive redegjort for flere modeller og teorier, hvori bl.a. omstruktureringer og modeller derfra kun vil blive berørt i de emner, som er relevante for at kunne give den korrekte vejledning. Derfor afgrænses der fra at redegøre og

analysere omkring tilførsel af aktiver og fusion. Der afgrænses til modellerne vedrørende spaltning og ombytning af aktier, for at opnå en mindst muligt tung byrde rent skattemæssigt og hvor der kan være færre krav og stor likviditet.

Der afgrænses fra at anvende alle de forskellige skattesatser der er på virksomhedsskatten over de sidste tre årtier i forbindelse med opsparet overskud. Der vil i udarbejdelsen her kun laves beregninger på hhv. 25 og 22%, da fokus ikke er at undersøge de forskellige skattesatser over årene.

Der er fokus på skatteudskydelse, hvorfor der primært anvendes plads til at redegøre for disse i dybden og blot forklare den skattepligtige metode kort. Der vil være steder, hvor teoribegreber vil nævnes, som eksempler for andre måder at angribe et generationsskifte på, som ikke er redegjort for andre steder, idet det må forventes at læseren af dette speciale har kendskab til de skattemæssige problemstillinger der kan og vil opstå under et sådant skifte.

Der vil ikke fokuseres på immaterielle aktiver, da disse ofte ikke er en stor del af landbrugsejendomme, der er opstartet som en personlig virksomhed. Dette indebærer bl.a goodwill eller andre former for immaterielle anlægsaktiver. Dette er grundet i, at der i den landbrugsvirksomhed, som bliver beskrevet heri, ikke er fokus på disse anlægsaktiver, men de gængse driftsområder herunder opdræt af svin og Agri. Der afgrænses fra at gå i dybden med lovgivning om landbrug og husdyrbesætning, da dette ikke vil være med til at fremme forståelsen for, hvordan det skattemæssige perspektiv behandles bedst. Der vil være enkelte steder, at lovgivning inden for disse områder er nævnt uden yderligere beskrivelse.

1.4 Metode

Metoden i specialet er udarbejdet således, at der vil blive belyst, hvordan rammerne er sat, for at kunne lave den mest korrekte bearbejdelse af teorier og den indsamlede empiri, der vil opstå i forbindelse med det endegyldige speciale.

Der vil tages udgangspunkt i juridisk metode til specialet, hvor det er gældende ret og lovgivning der danner grundlaget for specialet og de skatteretlige virkninger der vil

forekomme alt efter om der vil ske et generationsskifte i personligt eller selskabs regi. Udover den juridiske metode, vil der også anvendes retsdogmatisk metode, da der vil være beskrivelser af den gældende ret, som er på nuværende tidspunkt. Dette betyder at der vil være dele af fortolkning af de eksisterende retskilder der findes, hvilket må antages at kunne ændres i perioden efter dette speciale er færdiggjort⁷.

Der vil være opdelt i afsnit, hvor der er tre generelle hovedafsnit, som indeholder en redegørende del bestående af hard law, hvilket indeholder lovgivning, juridiske vejledninger fra SKAT og retspraksis⁸. Der vil være en analyserende del, hvor der vil anvendes den teoretiske viden, som er opnået ved at udføre den redegørende del, for således at anvende de tal, der vil være en bærende del i specialet, der ligger til grund for, hvilke muligheder der kan anvendes. Til slut vil der opsamles via vurdering af, hvilken metode og anvendelse i praksis der menes, er den bedste til familien i forbindelse med generationsskifte.

Der er primært arbejdet deduktivt med den empiri der er opnået inden og under tiden i udarbejdelsen. For at sikre det bedst mulige resultat, har der været fokus på både validitet og reliabilitet i det indsamlede materiale og data, der er blevet bearbejdet. Herudover sikret at de kilder der har været anvendt, er uafhængige kilder, der forholder sig så objektive som muligt. Dette er primært juridisk vejledning via SKAT og retsinformation, der gengiver den gældende lov upartisk. I forlængelse af de anvendte kilder er disse en del af den sekundære data der også indeholder faglitteratur omkring generationsskifte, lovgivning og vejledninger⁹.

⁷ Blume, Peter, 2009, Juridisk metodelære, 5 udgave, jurist- og økonomforbundets. 159-161

⁸ Larsen, Anders, René Yssing Rasmussen, Juridisk metode for revisorer, 1 udgave, Djøf Forlag, 2022, s. 11

⁹ Larsen, Anders, René Yssing Rasmussen, Juridisk metode for revisorer, 1 udgave, Djøf Forlag, 2022, s. 108-110

1.5 Forkortelser

Der vil anvendes forkortelser af de forskellige love i specialet, hvilket disse forkortelser vises nedenfor:

Aktieavancebeskatningsloven	ABL
Aktieselskab	A/S
Anpartsselskab	ApS
Boafgiftsloven	BAL
Dødsbøskatteloven	DBSL
Ejendomsavancebeskatningsloven	EBL
Fusionsskatteloven	FUSL
Husdyrbeskatningsloven	HUSDYL
Kildeskattelovens	KSL
Ligningslovens	LL
Personskatteloven	PSL
Selskabsloven	SLL
Skatteforvaltningsloven	SFL
Statsskatteloven	SSL
Virksomhedsomdannelsesloven	VOL
Virksomhedsskatteloven	VSL
Virksomhedsskatteordningen	VSO
Små og mellemstore virksomheder	SMV

2. Planlægning af generationsskifte

2.1 Hvad er et generationsskifte?

Et generationsskifte i en virksomhed er overgangen, der sker når virksomheden bliver overdraget fra en generation til den næste. Den nye generation kan enten være i ejerens familie eller en nær medarbejder, som skal overtage, når den tidligere ejer eller leder afdr. Overdragelsen kan ske bade planlagt eller pludseligt. Ved generationsskiftet er det vigtigt at tage hgyde for spgrgsmål, som hvem der skal overtage virksomheden, hvad er de skattemæssige konsekvenser, samt hvornår generationsskiftet foretages¹⁰.

Der findes flere forskellige muligheder for at lave et generationsskifte, hvilke muligheder man har til rådighed, afhænger af årsagen til skiftet, virksomhedens selskabsform og forholdet mellem den gamle og nye generation. Fælles for alle mulighederne er dog, at et godt generationsskifte kræver en grundig planlægning samt god tid.

Et glidende generationsskifte er, hvor den gamle leder bliver udfaset lige så stille over en tidsperiode, imens den nye leder får mere og mere ansvar, indtil generationsskiftet er fuldent. Ejerskabet af virksomheden og ansvaret for virksomheden behøver derfor ikke nødvendigvis at følges ad. Det kan være det giver bedst mening at overdrage den økonomiske del hurtigere end ansvaret for virksomheden. Det kan også være omvendt, hvor ansvaret og ledelsen af virksomheden bliver overdraget hurtigere end den økonomiske del. Det er også muligt at det følges jævnt ad. Hvilken model der anvendes til overdragelse, afhænger af virksomhedens situation, tidshorisonten, relation mellem parter samt andre potentielle faktorer, der kan have en indflydelse på, hvad der giver bedst mening for den givne virksomhed¹¹.

Ved et generationsskifte er det vigtigt at parterne kommunikerer godt og har lagt en klar plan, hvor begge parter behov og ønsker afstemmes. Generationer deler nødvendigvis ikke de samme interesser, og den nye generation vil som oftest gerne modernisere virksomheden og sætte deres præg på virksomheden¹².

¹⁰ <https://lexly.dk/virksomhed-aendring/generationsskifte/>

¹¹ <https://lexly.dk/virksomhed-aendring/generationsskifte/>

¹² <https://lexly.dk/virksomhed-aendring/generationsskifte/>

2.2 Generationsskifte med succession

Et generationsskifte med succession giver mulighed for skattefri en virksomhedsoverdragelse. Den nye ejer kan overtage den gamle ejers skattemæssige forpligtelser i forhold til virksomheden og overskuddet. Overdragelsen kan både foretages i live eller efter død, hvor virksomheden går i arv.

For at kunne anvende succession skal et af følgende kriterier være opfyldt.

- Den nye ejer i generationsskiftet skal være barn af ejeren.
- Den nye ejer i generationsskiftet skal være svigerbørn af ejeren.
- Den nye ejer i generationsskiftet skal være barnebarn af ejeren.
- Den nye ejer i generationsskiftet skal være en nær medarbejder, der inden for de seneste 5 år i sammenlagt mindst 3 år har været fuldtidsbeskæftiget.

2.3 Generationsskifte til medarbejder

Som nævnt ovenfor er det også muligt at overdrage ejerskabet af en virksomhed til en medarbejder, som opfylder ovenstående regler. Denne form for generationsskifte kan være en effektiv strategi, da virksomheden overdrages til en, som allerede har en dyb forståelse for virksomhedens kultur og drift. Der er flere måder, skiftet kan gennemføres. Det kan bl.a. være salg af aktier til medarbejderen, oprettelse af en medarbejders trust eller etablering af en medarbejder ejet aktieselskab. Hvilken metode der vælges, afhænger af situationen, det er vigtigt at tage højde for, hvilken metode der sikrer den mest glidende overgang, og minimere potentielle skattemæssige konsekvenser og beskytter virksomhedens interesser.

2.4 Generationsskifte af forskellige virksomhedstyper

Når et generationsskifte foretages, er det nødvendigt at tage højde for hvilken selskabsform virksomheden har, eftersom dette kan have en indflydelse på hvilke muligheder der er til rådighed og hvad der giver bedst mening.

2.4.1 Person ejet virksomhed

Generationsskifte af en person ejet virksomhed kan være en dyr og besværlig proces. Det er ikke muligt at købe eller sælge enkeltmandsvirksomheder eller personligt ejet mindre virksomheder, eftersom disse virksomheder er personligt ejede og knyttet til ejeren. Et generationsskifte af en person ejet virksomhed, vil blive beskattet som ved personlig indkomst, desuden kan det også være besværligt at opdele enkeltmandsvirksomheder. Skellet mellem hvad der hører til privaten, hvad der er blandet inventar og hvis virksomheden er drevet fra eget hjem¹³.

2.4.2 Anpartsselskab (ApS)

Generationsskifte af et anpartsselskab er en anerkendt og god måde at overdrage ejerskabet i en virksomhed, fra den ene generation til den næste. Det kræver en grundig forberedelse fra alle parter, samt alle parter er vidende om hvilke konsekvenser det kan have. Derfor er det nødvendigt at have et grundigt kendskab til selskabets værdier, kultur, ledelse og økonomi, især hvis to selskaber skal smeltes sammen. Desuden er det også en nødvendighed, at der foretages en skriftlig aftale mellem parterne for at sikre at alle parter interesser er dækket. Der er også mulighed for, at dele af selskabet overdrages ved generationsskiftet, hvilket gør det mere nødvendigt, at alle parter ved præcis hvad og hvornår de forskellige aktiver overdrages¹⁴.

2.4.3 Holdingselskab

Et holdingselskab er et selskab, som oftest har til formål at eje andre selskaber. I mange tilfælde ejer holdingselskaber andre selskaber med det formål, at koordinere og forenkle driften i de ejede selskaber. Anvendelse af holdingselskaber kan være en god ide i forbindelse med generationsskifte, dog er det nødvendigt at have planlagt dette i god tid, da det ellers kan blive en dyr affære. Ved generationsskiftet er det nødvendigt at tage højde for de forskellige skattemæssige konsekvenser og sikre at selskabets ejendomme og aktiver er fuldt afskrevet og klar til overdragelse, da der ellers skal tages højde for ikke genvundne afskrivninger¹⁵.

¹³ <https://lexly.dk/virksomhed-aendring/generationsskifte/>

¹⁴ <https://lexly.dk/virksomhed-aendring/generationsskifte/>

¹⁵ <https://lexly.dk/virksomhed-aendring/generationsskifte/>

En af fordelene ved at have været i god tid og drive virksomheden gennem et holdingselskab, er muligheden for at "slanke" driftsselskabet før generationsskiftet. Slankning af driftsselskaber betyder, at man trækker overskuddet ud af driftsselskabet og op i holdingselskabet, og man derved ikke er nødsaget til at få det opsparet overskuddet med i generationsskiftet. Herved undgår man at skulle betale skat af det opsparede overskud.

Der kan dog være nogle komplikationer ved denne ordning, hvis generationsskifte sker som følge af pludselig død.

En anden fordel ved holdingselskaber under et generationsskifte er at gøre processen mindre likviditetskrævende. Hvis virksomheden er ejet af et holdingselskab, er det holdingselskabet, som ejer og sælger aktierne eller anparterne. Når et holdingselskab har ejet anparterne eller aktierne i anparts- eller aktieselskaber i tre år, kan de sælges uden beskatning jf., FUSL §15a, stk. 1, 5.

2.5 Skat og generationsskifte

Overordnet set er der tre forskellige måder at foretage en overdragelse af en virksomhed. Hvilken måde der vælges, har stor påvirkning på, hvem der kan overtage virksomheden og de skattemæssige konsekvenser.

2.5.1 Skattemæssig succession

Skattemæssig succession kan kun ske til børn, adoptivbørn, børnebørn, søskende, samlever eller en medarbejder som opfylder kravene beskrevet tidligere. Hvis denne metode anvendes, vil overtageren udbyttes med nuværende ejer og indtræde direkte i den skattemæssige stilling overfor virksomheden og indtræder i alle de skattemæssige forpligtelser, som den tidligere ejer havde. Fordelen ved at lave generationsskiftet således er, at man kan udskyde beskatningen indtil virksomheden sælges¹⁶.

2.5.2 Gaveoverdragelse

En anden mulighed for overdragelse af virksomheden, kan være i form af en gave, både som hel eller delvis gave til personer inden for gavekredsen. Herved skal der kun betales gaveafgift af handelsværdien. Gaveafgiften i 2023 var 15%, men den nye SMV-regering

¹⁶ <https://lexly.dk/virksomhed-aendring/generationsskifte/>

har planer om at sænke bo- og afgift skatten på generationsskifte til 10%. Det kan herved være en fordel at vente lidt med at foretage generationsskifte, hvis muligt for at drage nytte af den mere lempelige beskatning¹⁷.

2.5.3 Almindelig salg af aktier eller anparter

Det er også muligt at lave et generationsskifte ved normalt salg af aktier eller anparter. Aktierne eller anparterne skal opgøres til handelsværdi, som afspejler virksomhedens reelle værdi og der skal betales skat af den samlede værdi som virksomheden bliver købt for. Denne metode er ofte dyr og bliver derfor sjældent brugt¹⁸.

¹⁷ <https://lexly.dk/virksomhed-aendring/generationsskifte/>
¹⁸ <https://lexly.dk/virksomhed-aendring/generationsskifte/>

3. Omstruktureringer

I forbindelse med generationsskifter, er der hyppigt anvendt omstruktureringer, for at den overtagende generation får den ønskede struktur, der er tilgodeset for dem. Der findes flere metoder til at lave omstruktureringer, men i dette tilfælde vil der være fokus på metoderne, spaltning og aktieombytning.

Ved omstruktureringen af et selskab foregår det via en skattepligtig eller skattefri metode. Når der sker anvendelse af den skattefri metode, anvendes reglerne fra det subjektive system eller det objektive system. Disse to systemer er baseret på lovgivning og henviser til flere love, der skal være med til at underbygge anvendelse af metoderne. Det subjektive system er baseret på direktiver, der foreskriver hvordan hver sag skal være individuelt vurderet og det objektive system baseres på lovgivning og værns regler.

3.1 Det subjektive system

For at kunne anvende det subjektive system, skal det kunne bevises, at der ikke er tale eller forsætligt ønske om blot at opnå skatteunddragelse. Derfor er det af Skats opfattelse, at der ved ansøgning med tilladelse fra SKAT er forsvarlige forretningsmæssige begrundelser, der danner grundlaget for at få tilladelse.

Er der en mistanke om, at formålet skatteunddragelse eller skatteundgåelse eksisterer, kan aktieombytningen tilsidesættes jf. fusionsskattedirektivets artikel 15, stk. 1, litra a¹⁹. Ved ønske om tilladelse fra SKAT, er det en konkret helhedsvurdering af de individuelle sager og omstændigheder, der skal afgøre, om der kan opnås tilladelse.

Ved vurderingen vægtes det, om der er en konkret og tilstrækkelig begrundelse rent forretningsmæssigt. Dermed skal det være sandsynligt, at de ønskede mål også vil blive opfyldt. Herunder om det er selskabets forhold, der vægtes højere frem for den privatøkonomiske interesse fra privataktionæren. Der kan ved konkrete og uspecificerede planer omkring fremtidige investeringsplaner og udbyttepolitik være god grund til at inddrage disse dele, som part i begrundelserne for ønsket om skattefri omstrukturering, idet dette kan være med til at skabe mere transparens.

¹⁹ <https://info.skat.dk/data.aspx?oid=1945325> d. 13.03.2024

Der kan via flere metoder forsøges påvist, at skatteunddragelse ikke er formålet.

Det kan bl.a. være bevis på, at en etablering af en koncernstruktur vil være hensigtsmæssig, fordi den vil være med til at fremme eller sikre drifts- og likviditetsmæssige fordele i fremtiden, se dom: [SKM2003.568.LSR](#).

Der findes flere måder, hvorpå det ønskes at begrunde og underbygge ansøgningen, men disse vil ikke yderligere blive nævnt.

Udover de nævnte kriterier, skal der også forekomme oplysninger om ansøgerens økonomiske betragtning, der danner grundlag for hele ansøgningen vedrørende skattefri ombytning med tilladelse. Opfattes det, at anmodningen er bygget på forsvarlige økonomiske betragtninger, selvom der er andre økonomiske faktorer, der spiller ind, vil det blive krævet uddybet i forbindelse med mistanke om skatteunddragelse.

Hele bevisbyrden skal udarbejdes af SKAT og det er skattemyndighedernes opgave, at kunne påvise, om der er tale om forsøg på skatteunddragelse eller ej jf. Leur-Bloem dommen fra d. 17. juli 1997. Her blev det stadfæstet, at det er myndighederne, der skal kunne bevise, at der ikke er tale om skatteunddragelse. Kan dette fra Skats side ikke bevises, må der derfor antages, at der er tilladelse fra SKAT til en skattefri ombytning²⁰.

Er der tale om et generationsskifte, der søger at få tilladelse fra SKAT, skal der lægges til grund, at det bl.a. kan være med til at hjælpe et fremtidigt generationsskifte. Er den nuværende ejer tæt på pensionsalderen og ønsker at give virksomheden videre til børn eller en medarbejder inden for et par år, anses dette som en valid årsag. Her lægges der, som tidligere nævnt, også vægt på, at det er selskabets interesse, der bliver tilgodeset frem for de privates økonomiske interesser. Det opfattes dog jf. TfS 1996.899 DEP., at et generationsskifte terminologisk altid som udgangspunkt, vil være en forretningsmæssig begrundelse ifølge fusionsskatteloven.

I Østre Landsret blev der givet afslag på en omstrukturering, fordi der ud fra en samlet vurdering ikke var godtgjort, at en aktieombytning skulle være baseret på en forsvarlig økonomisk betragtning, se dom: [SKM2005.167.ØLR](#)²¹

²⁰ <https://info.skat.dk/data.aspx?oid=1945325> d. 14.03.2024

²¹ <https://info.skat.dk/data.aspx?oid=230746>

Modsat blev der i Landsskatteretten godtaget, at planlagte investeringer i udlejningsejendomme var motivet til at foretage en anpartsombytning og i fremtiden ville være forretningsmæssigt begrundet, se dom SKM2006.345.LSR²².

3.2 Det objektive system

Det objektive systems tilgang har til formål at skabe en mere enkel adgang for selskaber og koncerner til at foretage en skattefri omstrukturering. Modsat det subjektive system, er der her ikke et krav om at lave en ansøgning til SKAT før påbegyndelsen af omstruktureringen. Ved både SMV- og større virksomheder, kan der på denne måde spares både tid og ressourcer, ved at undgå processen om tilladelse fra SKAT. Ligeledes opfattes det, at der via denne metode også er bedre markedsvilkår for virksomhederne og lige konkurrence blandt de øvrige EU-lande²³.

Selvom der ikke følges samme regler som det subjektive system, skal de respektive regler for omstrukturering stadig følges efter fusionsskattedirektivet. Det betyder at der er krav om en egentlig vederlæggelse med aktier, krav om overdragelse af en gren fra virksomheden, hvis omhandlende om grenspaltning eller tilførsel af aktiver osv. Ønskes der bindende svar, vil det via SFL § 21 være muligt at få dette, hvis en omstrukturering ellers overholder de betingelser, der følger det objektive system jf. fusionsskatteloven eller ABL § 36. I dommen: SKM2023.90.SKTST, gives der afslag på ønsket om at lave om fra en aktieombytning uden tilladelse og over til det en ombytning med tilladelse, hvilket der blev givet afslag på. Dette skete da retten fandt at årsagen til ønsket var at skulle sælge holdingselskabet videre i det efterfølgende år. Retten fandt af de begrundelser der var vedhæftet, ikke godtgjorde en omdannelse til tilladelse fra SKAT.

Via det objektive system, vil det være muligt at kunne gennemføre en skattefri omstrukturering uden tilladelse fra SKAT, hvorledes der heller ikke stilles krav om en forretningsmæssig begrundelse for omstruktureringen²⁴. Der er derimod diverse værns regler, der er med til at forhindre mulige skatteunddragelsesforsøg via omstruktureringen. Disse består bl.a. af, at der ved skattefri ombytning, skattefri

²² <https://info.skat.dk/data.aspx?oid=1521006> d. 14.03.2024

²³ <https://info.skat.dk/data.aspx?oid=1945241> d. 13.03.2024

²⁴ <https://info.skat.dk/data.aspx?oid=1945241> d. 13.03.2024

spaltning og ved skattefri tilførsel af aktiver ikke afstås i løbet af en periode tre år fra det tidspunkt, hvor omstruktureringen blev gennemført og trådte i kraft²⁵. Skal det muliggøres efterfølgende at lave en skattefri omstrukturering, kan de aktiver, som er del i omstruktureringen, afstås i denne periode. Dette er kun muligt, hvis der via den nye omstrukturering ikke foretages andet end vederlæggelse udelukkende med aktier.

Bliver de aktier, der er afstået inden for perioden på de tre år, hvor den nævnte betingelse ovenfor ikke er opfyldt, vil handlingen ses som skattepligtig, medmindre der søges og opnås en tilladelse fra SKAT²⁶.

Har et selskab søgt om tilladelse fra SKAT, men fået afslag, vil der ikke ligge en forhindring i, at der i stedet gennemføres en skattefri omstrukturering via det objektive system. Efterfølgende kan der ansøges om tilladelse fra SKAT om skattefri omstrukturering igen. Bliver denne således godkendt via SKAT, er omstruktureringen ikke længere underlagt de værns regler, som det objektive system er underlagt.

3.3 Omstruktureringsmodeller

3.3.1 Spaltning

Der findes flere typer af spaltning, hvoraf disse vil blive beskrevet og vise forskellen på de metoder der anvendes. De to mest almindelige typer af spaltning, der bliver anvendt ved generationsskifte, er ophørsspaltning eller grenspaltning.

For at kunne have en definition på spaltning, skal man kigge i FUSL § 15A, stk. 2. Spaltninger anvendes primært når der sker et generationsskifte, hvor der i den forbindelse skal ske omstruktureringer. Formålet er at der flyttes aktiviteter fra det ene selskab og over til et andet, hvorefter man kan adskille de aktiviteter fra hinanden, som var i det oprindelige selskab.

Det kan være fordelagtigt at tage spaltning i brug, hvis der i fremtiden er udsigter til, at et generationsskifte vil forekomme, da der således kan være mulighed for, at det kun er noget af aktiviteten, der skal videregives.

²⁵ <https://info.skat.dk/data.aspx?oid=1945241> d. 13.03.2024

²⁶ <https://info.skat.dk/data.aspx?oid=1945241> d. 13.03.2024

Der kan via spaltning foretages skattepligtige såvel som skattefrie metode, hvoraf der vælges den, der passer bedst ind i den givne situation. Er der tale om den skattepligtige spaltning, skal det forstås således, at det er en skattepligtig afståelse af aktiver, der både for aktionæren og det indskydende selskab vil medføre en beskatning. Aktionæren, der overdrager aktier til det nye selskab, modtager aktier, der er tilsvarende ejerandelen af afgivne aktier og en kontant udligningssum²⁷. Dermed er det vigtigt at vurdere, hvilken form for spaltning man ønsker. Den skattepligtige eller den skattefrie metode.

De to typer af spaltning, der oftest anvendes, er som nævnt grenspaltning eller ophørsspaltning. Begge metoder kan anvendes med eller uden tilladelse fra SKAT. Det kan kun ske, hvis betingelsen om, at det ikke er formålet at lave enten skatteunddragelse eller skatteundgåelse er opfyldt. I forlængelse af dette, skal der være en fornuftig og forretningsmæssig begrundelse for, at der skal foretages en spaltning. Er spaltningen gennemført via den skattepligtige metode, bliver der udløst en beskatning i selskabet hvor selve opsplittningen er foretaget.

Ved grenspaltning forstås det, at man opdeler aktiviteterne i selskabet, hvorefter aktiviteterne spaltes videre ud af selskabet. På denne måde flyttes den ene eller flere aktiviteter fra det nuværende selskab og ind i et nyt selskab, hvorfra den overflyttede aktivitet kan fortsætte. Herfra kan det spaltede selskab drive driften videre uden den spaltede aktivitet.

Ved ophørsspaltningen forstås det, at der foretages en opløsning af selskabet, hvorefter de aktiviteter der er, skal overdrages til et eller flere selskaber.

Her er der efter afgivelse af aktiviteterne ikke flere aktiviteter tilbage i selskabet og dermed ingen drift, hvilket gør at selskabet ophører.

Der er ingen regler for, om det er nye eller i forvejen eksisterende selskaber, der modtager aktiviteterne.

Begge metoder indenfor spaltning kan ifølge FUSL anvendes både med og uden tilladelse fra SKAT.

²⁷ Kilde: Sølvkjær Olesen, Birgitte, *Generationsskifte og omstrukturering* s. 335

3.3.2 Skattefri spaltning

For at kunne lave en skattefri spaltning, skal reglerne fra FUSL § 8 bruges ved anvendelse af succession. Ved succession sker der en forskydning af skatten til realisation senere.

Selskaber der er omfattet af selskabets definitionen i fusionsdirektivet 2009/133 EF artikel 3²⁸, viser at selskaber kan anvende fusionsskatteloven og dennes regler omkring skattefri spaltning, givet den forudsætning, at den såkaldte enhed ikke er transparent. Dette betyder at det er muligt at anvende skattefri spaltning både danske og udenlandske aktie- og anpartsselskaber inden for EU i forlængelse af FUSL § 15a, stk. 1. Som beskrevet tidligere er der mulighed for skattefri spaltning både med og uden tilladelse fra SKAT. Ved spaltning med tilladelse skal SKAT jf. FUSL § 15 a stk. 1,2.-3. pkt., give en tilladelse til at gennemføre en spaltning.

Skattefri spaltning uden tilladelse fra SKAT kan ske, hvis både det indskydende og modtagende selskab er enten omfattet af begrebet selskab i en medlemsstat i artikel 3 i direktiv 2009/133/EF eller ikke anses som værende transparent ved beskatning i DK²⁹. Ligeledes anvendes FUSL § 15 a, stk. 2., fordi der ved en spaltning bliver lavet en fordeling, der skal sikre at den en fordeling mellem aktiver og passiver i de selskaber der ikke er spaltede stemmer overens med de forhold, som findes i det oprindelige selskab.

For at spaltningen skal være gældende, skal både Erhvervsstyrelsen og Skattemyndigheden være informeret omkring den regnskabs- og skattemæssige virkningsdato. Erhvervsstyrelsen skal have modtaget en anmeldelse om gennemførelsen af spaltningen senest to uger efter at beslutningen er taget om en fuldendt spaltning. Ved indberetning til skattemyndighederne løber fristen en måned efter den endelige beslutning.

For beskrivelse af Holding kravet og værns reglen se beskrivelse i afsnit 2.4.3.

²⁸ Kilde: Sølvkjær Olesen, Birgitte, *Generationsskifte og omstrukturering* s. 357

²⁹ <https://info.skat.dk/data.aspx?oid=1945243> d. 6 marts 2024 kl. 11:24

3.4 Skattefri grenspaltning

Grenspaltning er en situation, hvor det selskab der spaltes, ikke stopper med at eksistere, men derimod udspaltes ud i en anden aktivitet, i et selskab til et nyt selskab.

For at skattefri grenspaltning accepteres, er der krav om at det indskydende selskab skal tilføre en virksomhedsgren. Der er et samlet krav om, at de aktiver og passiver, der tilføres, kan stå for sig selv i en selvstændig samlet gren som virksomhed. Dette betyder at virksomheden skal være i stand til at optage lån via uafhængige långivere eller fungere via sine egne midler. Ligeledes forstås det, at vigtige elementer i den daglige drift ikke kan grenspaltes, hvis det vurderes at disse ikke er i en særskilt aktivitet af selskabet.

Dette kommer også til udtryk i dommen SKM 2020.134 SKST. Her følger det at skattestyrelsen giver afslag på ønsket om grenspaltning, da betingelserne ikke vurderes opfyldt via FUSL §§ 15 a og 15 b³⁰. Selskabet ønskede at fraspalte driften til et nyt stiftet selskab, hvor driftsmidlerne kunne blive i det oprindelige selskab. Driften i selskabet var at udleje driftsmidler, hvor denne aktivitet skulle fraspaltes ud i det nye selskab. Dette blev der givet afslag på, da betingelserne ikke var opfyldt.

Ved grenspaltning er der mulighed for at få udbyttebeskatning, hvis der modtages et kontant vederlag. Det samme gør sig gældende, hvis der efter den skattefrie spaltning er en udlodning af aktier eller en kontant udlodning, at dette kan betragtes som en kontant udlodning og udbytte, der skal beskattes via udbyttebeskatningen.

3.5 Skattefri ophørsspaltning

Ophørsspaltning adskiller sig fra grenspaltning og er på flere måder nemmere at arbejde med, grundet der er færre regler og krav der skal være opfyldt. Dette skyldes at hele selskabet helt ophører efter spaltningen og alle aktiver og passiver overføres. En kapitalejer kan derfor selv vælge, hvordan det hele skal fordeles, uden at tænke på opfyldelse af betingelser.

Således er det derfor også hele selskabet der spaltes og ikke kun de aktiviteter der findes inde i selskabet. Dette betyder derfor også, at der ikke er tale om en likvidation af selskabet, eftersom det uddelegeres i stedet i større eller mindre stykker ad gangen. Det

³⁰ <https://pro.karnovgroup.dk/b/documents/7000850369> d. 6. marts 2024 kl. 21:29

ses ofte i praksis, at flere selskaber anvender ophørsspaltningen frem for grenspaltning, da dette vurderes nemmere at få betingelserne opfyldt frem for grenspaltning.

Et særligt vilkår, der gør sig gældende i den skattefrie ophørsspaltning, omhandler især generationsskifte problematikken. Her skal der tages højde for, at de kapitalejere som er i selskabet, skal vederlægges i forhold til de ejerbesiddelser de har i det ophørende selskab jf. FUSL § 15 a stk. 2, 1. pkt. Det vil sige at det er væsentligt, at den værdi der modtages fra hhv. en forælder eller barn er tilsvarende den værdi man i forvejen besad, da betingelserne for den skattefrie spaltning ellers ikke er opfyldt³¹.

Hvis der er overdragelse af aktier og en kontant udligningssum, beskattes ophørsspaltningen anderledes end ved grenspaltning. Ved den kontante udligningssum eller vederlag beskattes dette som en afståelsesbeskatning. Ulig grenspaltning er det dog muligt at konvertere beskatningen om til udbyttebeskatning. Det er muligt, hvis den, der modtager beskatningen, ejer aktier i enten et indskydende, modtagende eller koncernforbundne selskab jf. FUSL § 9.

For at vurdere, hvilken af de to nævnte metoder, der findes, er det svært at kunne sige hvilken der er den "bedste". Alt efter hvilken situation den givne kapitalejer og dennes selskab står i, må det siges, at hver metode har hver sine fordele. Før anvendelse af grenspaltning, bør det nøje overvejes om det er den korrekte metode at anvende, da der er mange betingelser, som skal være opfyldt. Det er svært at kunne konkretisere helt, om der er tale om en selvstændig enhed eller ej. Derfor vil det være en fordel, hvis selskabet får kontakt til SKAT og får et bindende svar på, om denne mulighed med grenspaltning kan anvendes i den givne situation jf. SFL § 25³².

Dette kan være med til at sikre, at den skattefrie spaltning ikke bliver afslået. Det samme gør sig gældende ved valget om en skattefri spaltning med eller uden tilladelse fra SKAT. Fordelen ved at anvende tilladelse fra SKAT er de færre betingelser og værns regler, der skal være opfyldt og på samme tid, har SKAT også undersøgt, om betingelserne er sket fyldest. Her kan et bindende svar også være fordelagtigt. En værns regel der kan være problematisk, som man undslipper er kravet der omhandler

³¹ Kilde: Sølvkjær Olesen, Birgitte, *Generationsskifte og omstrukturering* s. 359

³² <https://www.retsinformation.dk/eli/lt/2022/835#P21>

holdingselskaber. Dette kan være aktuelt i en sag om generationsskifte, hvor det ikke er muligt at vente de år, reglerne foreskriver, ved generationsskifte ved pludselig død.

3.6 Aktieombytning

Aktieombytning er en hyppigt anvendt metode, når der skal ske en gennemførelse af generationsskifte. Der foretages en overdragelse af diverse ejerandele mellem to selskaber, hvor selskaber ikke smelter sammen, som i en fusion, men stadigvæk er to uafhængige selskaber.

Ved aktieombytning etableres en moder/datter struktur, hvor det er muligt at opspare den kapital der er skabt via driften i et holdingselskab uden nogen risiko. Det er på samme tid muligt at mindske balancen i datterselskabet, så det vil være billigere for en tredjepart at købe sig ind i datterselskabet³³.

Via ABL § 36 stk. 2 er det defineret således:

“Ved ombytning af aktier, jf. stk. 1 forstås den transaktion, hvorved et selskab erhverver en andel i et andet selskabs aktiekapital med den virkning, at det opnår flertallet af stemmerne i dette selskab, eller, hvis det allerede har et sådant flertal, erhverver en yderligere andel ved til gengæld for værdipapirer tilhørende aktionærerne i det andet selskab at tildele dem aktier eller anparter i det første selskab og eventuelt en kontant udligningssum”³⁴.

Ved at anvende aktieombytning er det også muligt at konstruere, hvordan det ønskes at selskabet eller koncernen skal være inden et muligt generationsskifte. Ved det nuværende aktieselskab kan aktierne herfra ombyttes til aktier fra et andet selskab, hvor det er muligt at disse aktier bruges som kapitalindskud til det nye selskab. Det er på denne måde, at der vil kunne ske en ombytning af aktier fra ens nuværende til det nye selskabs aktier.

Når der laves indskud til andre selskaber og der som en aktionær afstår sine tidligere aktier, for at kunne modtage de nye, bliver der som hovedregel udløst en beskatning af denne handling, der er opgjort til handelsværdi via avancebeskatningen. Der foreligger

³³ Kilde: Sølvkjær Olesen, Birgitte, *Generationsskifte og omstrukturering* s. 219

³⁴ https://pro.karnovgroup.dk/b/documents/7000936723?tab=karnov#LBKG2021172_P2 d. 7/3 - 2024

dog en undtagelse i ABL § 36, hvor det er muligt at kunne gennemføre ombytningen uden en beskatning på nuværende tidspunkt. Det vil i stedet ske, når aktierne igen en dag afstås³⁵.

Metoden, hvor der kan udskydes beskatning, er hyppigt anvendt, ved at der gennemføres en Holding struktur. Dette gøres for at udskyde beskatningen og samtidigt sikre de værdier, der er opnået via driften i et andet selskab. De to driftsselskaber anvender således deres egne aktier, som indskud for at modtage aktier fra et nyoprettet holdingselskab. Vurderes det, at aktierne fra de selskaber der i forvejen er højere, bliver der også mod ydet en udligningssum.

Det følger, at denne mulighed omkring skattefri aktieombytning kun er muligt, hvis man ejer mindst 10% af hele kapitalen i datterselskabet. Er der tale om koncernaktier gælder reglen, at det er mindst 50% af aktierne jf. ABL § 4 A+B.

Ligeledes skal der også tages højde for, at de aktier, man modtager som selskab, også har flertallet af aktierne i det overtagne selskab, for at reglerne er gældende jf. ABL § 36. Det skal sikres, at man ikke kun har en større ejerandel, men også et bestemmende flertal. Dette kan komme til udtryk via A eller B aktier, hvor stemmerettighederne vægter højest. Grundet den udskudte skat, der vil opstå ved anvendelse af metoden, er det et krav jf. ABL §§ 6-7, at selskabet er skattepligtigt i Danmark.

I dommen SKM 2023.46SR bekræfter skatterådet at de aktieombytninger, der er foretaget, ikke vil medføre en afståelsesbeskatning, af det udbytte der var modtaget d. 31. august år 1. Dette skyldes at der var to transaktioner i to sammenhængende år, der ikke faldt under SSL §2 stk. 2. Der var ej heller krav fra LL§ 2D, da der var tale om et reelt salg af aktier.

Aktieombytning kan såvel som spaltning foregå gennem en tilladelse fra SKAT eller uden tilladelse fra SKAT. Her følger også, at disse er baseret på både de subjektive og objektive regelsæt. For at sikre sig, at den skattefrie ombytning går rigtigt til, er der en værns regel,

³⁵ Kilde: Sølvkjær Olesen, Birgitte, *Generationsskifte og omstrukturering* s. 208

der hedder treårsreglen. Denne regel beskriver, hvorledes selskabet skal agere og forholde sig, hvis der skulle ske ændringer inden for de tre år, som reglen foreskriver, der ikke kan uden en bestemt årsag. Årsagen skal opfylde betingelserne, for at ændre i aktieomdannelsen i den treårige periode³⁶.

De krav der er fastlagt ved uforudsete ændringer indmeldes til SKAT maksimum en måned fra at episoden er hændt. Er hændelsen planlagt og ikke en uforudset ændring, er kravene hertil at SKAT skal have information om dette tre måneder før disse ændringer gennemføres. Årsagen til dette er, at SKAT i denne periode derfor har mulighed for at vurdere, om den vurdering, der lå til grunde i første aktieombytning, stadigvæk er gældende eller om denne bør trækkes tilbage. Bliver fristerne ikke overholdt, for at indgive anmeldelser vedrørende fremtidige ændringer, vil der opstå en risiko for at SKAT vil opfatte aktieombytningen som værende skattepligtig med tilbagevirkende kraft. Er der tale om en almindelig aktieombytning med skattepligt, skal SKAT være informeret om dette senest på den dato, hvor selskabets selvangivelse angives for det år, hvor realiseringen af aktieombytningen er fuldført³⁷.

Via dom SKM 2007.922 bliver det beskrevet, at der ved tvivl om motiverne for den skattefrie aktieombytning er i spil, bliver der givet afslag. Her fulgte det, at to aktionærer med 50% ejerskab af et driftsselskab ville lave en Holdings konstruktion og derudover fusionere driftsselskabet med et andet selskab, som var ejet af den anden aktionær. Når fusionen var gennemført, skulle aktieposten sælges tilbage, for at 50% ejerforholdet var reetableret. Dette fandt skatterådet det, at det ikke var tilladt, da der var tale om omgåelse af stemmeflertalskravet og gav afslag³⁸.

Anvendes aktieombytningen uden tilladelse fra SKAT, skal de objektive regler anvendes, som også anvendes med samme princip som ved spaltning. Metoden uden tilladelse fra SKAT, er hvor selskabet ikke behøver en tilladelse, men i stedet skal følge de objektive regelsæt. Her følger flere betingelser, der skal være opfyldt, før det med vished kan bevises, at der ikke er tale om at opnå skatteunddragelse med forsæt.

³⁶ <https://info.skat.dk/data.aspx?oid=1945253> d. 8/3 - 2024 Bindende svar

³⁷ Kilde: Sølvkjær Olesen, Birgitte, *Generationsskifte og omstrukturering* s. 248-249.

³⁸ Kilde: Sølvkjær Olesen, Birgitte, *Generationsskifte og omstrukturering* s. 229

Herunder skal der ved anvendelse af de objektive regelsæt gøres opmærksom på det treårige Holding krav, der låser muligheden for at videresælge aktierne fra den givne aktieombytning, hvis den skal forblive skattefri eller andre forhold, der viser sig gældende og ikke viser tegn på ønske om skatteunddragelse. Anvendes der til gengæld succession angående omstruktureringer, vil disse også forblive skattefrie, hvorimod alle andre former for omstruktureringer vil blive anset som værende skattepligtige.

4. Succession via et generationsskifte

Succession vil ofte være en metode, der anvendes eller bliver nævnt som et godt alternativ til et generationsskifte.

Fordelen ved succession er, at metoden både kan blive anvendt ved levende live og død. Det samme gør sig gældende ved, at succession udskyder den beskatning der normalt vil forekomme ved en virksomhedsoverdragelse.

I afsnittet omkring succession vil der både være fokus på levende live.

Ved anvendelse af succession er det muligt både at gøre det for personlige selskaber eller kapitalselskaber. Dette vil sige, at det er muligt både at anvende metoden til personligt ejede selskaber såvel som kapitalselskaber. Der skal som hovedregel altid kunne bevises, at successionen kun anvendes for oprigtige forretningsmæssige fordele og ikke kun med det henseende at undgå skattebetaling. Det gør sig ligeledes gældende, at betingelserne fra KSL §§26 og 33 skal være opfyldt, hvis der er tale om et privatejet selskab og hhv. ABL §§ 34 og 35 for kapitalselskaber.

4.1 Succession i levende live

Som nævnt ovenfor er der krav til, hvilke betingelser der skal være opfyldt, for at kunne anvende succession. Dette omhandler bl.a. om det er familiemedlemmer, nærtstående medarbejdere eller tidligere ansatte, der kan have muligheden for at anvende denne metode. Når metoden anvendes, vil den overtagende part være placeret i den stilling, som den overgivende part har været rent skattemæssigt. Dette betyder således, at den overtagende også vil opnå det samme anskaffelsestidspunkt og anskaffelsessummen, som den overgivende part har haft. Dermed er alle hæftelser som den overdragende har haft hvad angår skatteforpligtelse givet videre til den modtagende part uden at der udløses en afståelsesbeskatning. En afståelsesbeskatning vil først kunne ske, hvis den modtagende part vælger at sælge eller på anden vis afhænde aktierne i selskabet. Er dette ikke realiseret og aktiverne ikke afhændet, er det således muligt at kunne lave et generationsskifte mere og overdrage selskabet via succession endnu en gang, hvis alle betingelser er opfyldt.

4.2 Pengetanksselskab

Et pengetankselskab indeholder en passiv kapitalanbringelse, hvilket skal forstås ved at der ikke er tale om en aktiv virksomhed, hvor det tydeligt fremgår, at der foregår en drift. Dette fremgår bl.a. ved at en eller flere kriterier, som er opfyldt. Dette vil bl.a. jf. ABL§ 34, stk. 6, være:

- 50 % eller over af de samlede indtægter fra selskabet i løbet af de sidste 3 år, hvor gennemsnittet er udregnet fra indtægterne af fast ejendom, værdipapirer, kontanter eller lignende.
- Værdien af selskabets ejendomme, kontanter, værdipapirer eller noget i samme kategori, der på overdragelsestidspunktet udgør minimum 50% af den samlede handelsværdi af de samlede aktiver i selskabet eller således som nævnt ovenfor en gennemsnitsværdi over tre år³⁹.

Indtægterne i selskabet, skal forstås sådan at det er den regnskabsmæssige nettoomsætning og øvrige indtægter og oparbejdet goodwill, der skal vægtes og ikke det skattemæssige regnskab.

I ABL§ 34 stk. 6, uddybes det nærmere, hvordan reglerne for succession er og hvordan pengetankreglen har krav om, hvad der kan succederes og ikke kan, men skal beskattes grundet pengetankreglen.

Jf. DBSL §29 stk. 3, 1.pkt. og 4.pkt. findes der en undtagelse om, hvornår pengetankselskab reglen kan undviges, men dette vil ikke gøre sig gældende eller have relevans i dette projekts udformning⁴⁰.

4.3 Anvendelse af succession

Hvad angår anvendelse af succession er det for både personligt ejede selskaber og kapitalselskaber ens for, hvem der har mulighed for at gøre brug af succession. Dette er den nære personkreds, som anses for værende gældende i begge former for selskaber. Lovgivning om, hvordan en nær personkreds er defineret under KSL §§ 33 C-D hvad angår et personligt ejet selskab og i kapitalselskaber skal definitionen findes i ABL §§ 34-35.

³⁹ <https://www.retsinformation.dk/eli/lt/2021/172#P34>

⁴⁰ Juridisk vejledning: C.E.3.3.4.3.4.2 SKAT.dk

Det gør sig gældende at betingelsen skal være opfyldt jf. BAL § 22, stk. 1 litra d, at det er et krav, at man skal have været samlevende i mindst to år, før en overdragelse er gældende.

Reglerne for succession er ændret gennem tidens løb, hvor der ved oprettelsen af loven i 1988 var et regelsæt om, at det på daværende tidspunkt kun var muligt for familie at kunne succedere. Efterfølgende er reglerne blevet udvidet til også at omfatte nærtstående medarbejdere, tidligere ejere eller muligheden for at forældre kan overtage fra et barn i hhv. 2002 og 2008 jf. ABL §§ 11A og 35A. Ved lovændringen i 2002, hvor lov nr. 398 trådte i kraft, blev det efterfølgende også muligt, at succession kunne foretages med overdragelse af aktier.

Den seneste ændring, der blev foretaget, var tilføjelsen af muligheden for at succedere til en generation tilbage. Det kunne herefter være muligt at drage en virksomhed tilbage via succession. Årsagen til dette var bl.a., hvis fx en yngre generation havde overtaget, men ikke havde formået at kunne drive selskabet videre i en sund forretningsmæssig retning eller ønske herom.

For at en nær medarbejder kan have muligheden for at overtage et selskab med succession, er der flere betingelser der skal være opfyldt. Metoden kan være gældende selvom denne ikke behøver være familie jf. ABL § 34 stk. 2.

Disse krav der er gældende, indebærer at medarbejderen indenfor de seneste fem år har været ansat og beskæftiget i det antal timer, som svarer til en fuldtidsbeskæftigelse i minimum 3 år, i det selskab som aktierne er udstedt i jf. ABL § 35 stk. 1.

For at kunne udregne, hvor meget en fuldt beskæftiget medarbejder skal arbejde, er det 117 timers beskæftigelse på en måned.

Derudover er det ikke et krav, at medarbejderen skal være i beskæftigelse i virksomheden på det tidspunkt, hvor overdragelsen vil finde sted. Der findes således også undtagelser, hvoraf hvis ansættelsen er i et koncernselskab, behøver ansættelsen ikke kun at være forekommet i et enkelt af selskaberne, men kan være fordelt ud på flere af selskaberne, så længe at kriteriet om time antallet er overholdt. Er der aktier, som er erhvervet af overdrageren via en omstrukturering i forlængelse af FUSL, ABL eller en

virksomhedsomdannelse, findes der undtagelser til de oprindelige betingelser jf. ABL § 35 stk. 2-3.

SKM2009.411.SR En virksomhedsejer ønskede at overdrage en del af selskabet til en nær medarbejder via succession, hvor der ønskes redegjort for, om hvordan beregnes af de 117 timer, der ifølge ATP- normen vurderes til at være fuldtidsbeskæftigelse. Medarbejderen havde haft en gennemsnitlig 37-timers arbejdsuge og dermed kunne de tre år sammenhængende fuldtidsbeskæftigelse forkortes mere ned, hvilket skatterådet gav accept af og dermed kunne successionen foretages med succes.

4.4 Succession ved personligt selskab

Som beskrevet tidligere, er gennemførelse af succession via et personligt ejet selskab baseret på lovgrundlaget i KSL § 33 C. Et personligt ejet selskab kan ikke deles op i separate aktiviteter, men det er muligt at overdrage alle de aktiviteter der er i selskabet samlet eller dele det op i en andel. På denne måde er det muligt at dele selskabet over i to, hvis der er to i den næste generation, der ønsker at overtage aktiviteten. Det er også muligt at en mor ønsker at give halvdelen af selskabet til datteren, hvor de efterfølgende begge har 50% af selskabet hver især. Som en glidende overgang kan der i de følgende år laves en deloverdragelse og til sidst med mulighed for en fuldstændig succession. Efterfølgende indtræder den overtagende part ind i overdragerens skattemæssige stilling. Fordele ved deloverdragelse er bl.a. at der kan være likviditetsmæssige udfordringer fra den ønskede side eller et ønske om at kunne få en mere glidende overgang ind i positionen som selskabets ejer.

For at kunne overtage det personligt ejede selskab er det også et krav, at overtageren jf. KSL §§ 1-2 skal kunne opfylde mindst én af de to paragraffers betingelser, hvilket omhandler fuldt eller delvist skattepligt i Danmark.

Flere virksomheder anvender VSO, hvor det jf. KSL §33 c, stk. 5 viser, at det er muligt at anvende succession på det opsparede overskud i VSO. For at dette er muligt, skal en række betingelser for VSL være opfyldt i forlængelse af, at VSO har været anvendt i regnskabsåret før successionen. I dommen SKM2013.41.SR vurderes det, at selvom det kun er en del af det opsparede overskud der succederes i, er det muligt, fordi det også kun er en deloverdragelse af virksomheden. Når deloverdragelsen foregår på denne

måde, skal der beregnes en fordelingsnøgle, som beregner den del af virksomhedens opsparede overskud den nye ejer var berettiget til⁴¹.

Modtageren der succederer i et opsparet overskud, træder ind i en del af de skattemæssige forpligtelser som her er afregnet og udskudt skat jf. VSO §10 stk. 4. Efterfølgende er overdrageren fri af alle de tidligere forpligtelser denne har haft i forbindelse med virksomheden. Vigtigt er dog at bemærke, hvis kapitalafkastordningen anvendes, gælder reglerne fra VSO ikke, men derimod er det KSL §33 stk. 6, der skal tages højde for⁴².

Er det succession af aktier, er det muligt at overdrage disse via selskaber. I KSL §33C kan det findes, at det er aktiver i kapitalselskabet, som normalt vil udstede en afståelsesbeskatning, som kan anvendes i succession. Er dette ikke tilfældet, vil det ikke være muligt at overdrage disse via succession heller⁴³.

Aktiver er kun muligt at overdrage via succession, hvis der er tale om en personligt ejet virksomhed, hvoraf det kun omhandler aktiver, der kan indgå i en direkte erhvervsmæssig henseende. Derfor er det ikke muligt at kunne succedere i hensættelser til fonde eller etableringskonti. Sker det alligevel, vil der blive udløst en beskatning heraf.

4.5 Succession i fast ejendom

For anvendelse af succession i fast ejendom, er der to modeller, der benyttes. Dette er at der jf. KSL 33 C, stk. 1 ved anvendelse af en fast ejendom, er mindre end 50%

Den første model skal jf. KSL § 33, C, stk. 1 anvendes når der er tale om fast ejendom hvoraf mindre end 50% anvendes til erhverv. Er det tilfældet, kan der kun succederes i den andel af ejendomsavancen der anvendes erhvervsmæssigt.

Den anden model skal jfr. KSL § 33, C, stk. 2-11 og 14 anvendes når der er tale om en ejendom, hvor mindre end 50% af ejendommen anvendes til erhverv. I så fald kan der kun anvendes succession i den andel, der er en del af ejendomsavancen som bruges til erhverv. Er der i stedet den anden model der jf. KSL § 33 C, stk. 2, 11 og 14 benyttes, er

⁴¹ Olesen, Birgitte Sølvkjær, Generationsskifte og omstrukturering, 6 udgave, Djøf forlag s. 48

⁴² Olesen, Birgitte Sølvkjær, Generationsskifte og omstrukturering, 6 udgave, Djøf forlags. 45-46

⁴³ <https://info.skat.dk/data.aspx?oid=1948129>

det mere end 50% af ejendommens areal, der bliver benyttet til erhverv, vil det hele ejendommen kunne succederes også del af ejendommen der ikke anvendes erhvervsmæssig regi.

Her skal der ligeledes laves en samlet opgørelse over den fordeling ejendommen har jf. de to modeller beskrevet ovenfor, for at kunne udarbejde en fordelingsnøgle, der skal bidrage til den samlede opgørelse.

Vil den modtagende part indtræde fuldt ud i den skattemæssige stilling fra overdrageren, vil der jf. KSL § 33 C, stk. 1 være mulighed for også at succedere i de genvundne afskrivninger ejendommen kan have. Dog skal det nævnes, hvis opgørelsen i ejendomsavancen er negativ og der er tab, er det ikke muligt at gennemfører succession.

Skulle ejendommen være del i en virksomhed og det er en næringsdrivende enhed med salg af ejendomme, vil den opgjort avance der overdrages, ikke være omfattet af EBL, hvorfor reglerne for SSL § 54 er gældende i stedet for.

Indgår ejendommen som et led i en virksomhed, hvor der er tale om næringsdrivende vedrørende handel med fast ejendom, er ejendommens avance ved overdragelse ikke omfattet af EBL. I stedet gælder reglerne i selskabsloven § 54. Udlejningsejendomme kan ifølge KSL § 33 C ikke anses som en erhvervsmæssig virksomhed.

Det er væsentligt at notere, at udlejningsejendomme ikke anses jf. KSL § 33 C, som er en erhvervsmæssig virksomhed, og hvis ejendommen skal indgå i succession, skal de ovenstående krav derfor være opfyldt.

4.5.1 Konsekvenser for overdrager og modtager i succederet personlig ejet virksomhed

Den væsentligste konsekvens for overdrageren er at hele eller dele af virksomheden kan overdrages uden at udløse afståelsesbeskatning. Ved en overdragelse med succession bliver overdrageren fritaget fra de forpligtelser, der er forbundet med den erhvervsdrivende virksomhed. Disse forpligtelser overgår til den nye ejer, som også overtager overdragerens skattemæssige position, inklusive anskaffelsessum og anskaffelsestidspunkt, jf. KSL § 33 C, stk. 2, nr. 2. Den nye ejer indtræder ligeledes i de skattemæssige af- og nedskrivninger samt eventuelle nærings- og spekulationshensigter.

Skatteforpligtelsen udskydes, indtil den nye ejer vælger at afstå virksomheden uden succession. Successionen kan dog kun gennemføres, hvis der ved overdragelsen er tale om en fortjeneste; ellers vil fortjenesten være fradragsberettiget som ved et almindeligt salg, jf. KSL § 33 C, stk. 3. En vigtig ting, der ikke overdrages ved succession, er overdragerens ejertid. Dette er blevet understreget i afgørelserne SKM2003.79.LR og SKM2007.333.ØLR, hvor de mente hos skattemyndighederne, at der via succession ikke var hjemmel til at skelne mellem vedligeholdelsesudgifter og forbedringsudgifter.

4. 6 Ejerledet selskab

Som tidligere nævnt defineres personkredsen for succession i selskabsform i ABL §§34 og 35. ABL §34 fastlægger, hvordan succession i selskabsform kan gennemføres, og det specificeres, at en sådan succession kun kan finde sted, hvis mindst 1% af den totale selskabskapital overdrages. Når både anparter eller aktier overdrages til flere individer uden det der kaldes sameje, betragtes det som flere uafhængige overdragelser, og kravet opfyldes således for hver enkeltstående overdragelse der foretages.

Når succession gennemføres, skal modtageren af anparter eller aktier være fuldt skattepligtig i Danmark jf. KSL § 1, fordi dansk lovgivning foreskriver, at der sker en afståelsesbeskatning ved overdragelse af aktierne. Er modtageren ikke fuldt skattepligtig i Danmark, kan succession anvendes, hvis aktierne overdrages til en virksomhed, der opfylder kravene i KSL § 2, stk. 1, nr. 4, og således er begrænset skattepligtig i Danmark.

Hvis der ved overdragelsen af aktier eller anparter konstateres et tab, kan succession ikke anvendes. Ifølge ABL § 34, stk. 4, kan succession kun finde sted ved overdragelse med gevinst. Hvis der overdrages med tab, kan overdrageren indregne tabsfradraget i opgørelsen, som ved et almindeligt salg til en tredjepart.

Overordnet set, kan alle aktier og anparter, der er omfattet af ABL, overdrages ved anvendelse af successionsmetoden, forudsat at alle øvrige betingelser og krav er opfyldt. Der gælder dog særlige regler for investeringsbeviser. Er disse udstedt af et investeringsselskab omfattet af næringsbegrebet i ABL §19, kan metoden for succession ikke anvendes, som det også fremgår af ABL § 34, stk. 1.

Er kravene ikke opfyldt, vil metoden for succession ikke kunne anvendes og dermed udløses der beskatning ved overdragelsen.

4.7 konsekvenserne for overdrager og modtager via succession

Som nævnt før overtager modtageren overdragerens skattemæssige position, som betyder, at modtageren vil få den oprindelige anskaffelsessum og samme anskaffelsestidspunkt som overdrageren, jf. ABL § 34. Ved delvis overdragelse af aktierne skal ABL § 26, stk. 6 anvendes til successionen. Dette kræver en fordeling mellem de aktier, som overdrageren beholder, og de aktier, der overdrages ved succession. Derved udskydes beskatningen af de overdragne aktier, indtil modtageren sælger dem uden succession.

Uden succession ville overdrageren blive beskattet af avancen som aktieindkomst jf. ABL § 30. I henhold til PSL § 8 A vil avancen beskattes med 27% op til bundgrænsen på 61.000 kr. i 2024, og avancer over denne grænse vil blive beskattet med 42%. Når succession anvendes, vil der ikke udløses denne beskatning, jf. ABL § 34, stk. 2.

Det er nødvendigt at informere Skattestyrelsen, når aktier overdrages med metoden succession. Ifølge ABL § 34, stk. 4 skal denne indberetning ske senest ved overdragerens selvangivelse. Hvis der ikke indberettes rettidigt, vil Skattestyrelsen kræve dokumentation for, at aktierne er overdraget ved succession. Denne metode blev lempet i 2011, hvorfor en forsinket indberetning ikke automatisk betragtes som en skattepligtig overdragelse.

4.8 Kort om succession gennem generationsskifte ved død

Det kan være udfordrende for ledere af deres livsværk at give slip på deres virksomhed. Ofte kan mange have den forventning om aldrig at gå skulle opleve pension eller overdrage deres virksomhed. Derfor kan det ske, at generationsskiftet først bliver aktuelt efter ejerens død. I tilfælde som dette kan ejeren planlægge generationsskiftet og indskrevet i et testamente, så skiftet sker efter deres præmisser. Der vil være situationer, hvor ejer ikke har taget højde til generationsskiftet, og hvor de efterladte selv må håndtere det store eller mindre efterspil, der kan udfolde sig.

Når en ejer dør, skal den ejerledede virksomhed indgå i dødsboet, og DBSL fastlægger reglerne for, hvordan generationsskiftet kan gennemføres.

5. Virksomhedsordningen - VSO

Der eksisterer nogle generelle regler for de muligheder udlodningsmodtager har i forbindelse med succession af udlodning fra et dødsbo når:

- Afdødes virksomhed har været beskattet efter virksomhedsordningen i VSL-afsnit 1
- Dødsboet skiftes i forbindelse med dødsfaldet

Disse regler omfatter personer der ved udlodning overtager afdødes eller længstlevende ægtefælles opsparet overskud i VSO efter VSL-afsnit 1 vælger at succedere.

Reglen lyder på, at den der overtager virksomheden, hvor afdøde eller den længstlevende ægtefælle har anvendt VSO i indkomståret forud for dødsåret, kan overtage det opsparede overskud. Det opsparede overskud kan overtages, med den størrelse overskuddet havde ved udløbet af det forud afsluttede indkomstår. Det opsparede overskud vil fortsat efter succession være anset som at have betalt virksomhedsskat og den overtagende part skal derfor ikke betale virksomhedsskat på ny.

Overtager flere virksomheder i sameje, vil hver person kun overtage den del af det opsparede overskud, som svarer til deres overtaget andel jf. DBSL § 39 stk. 2.

Det er værd at bemærke, at den som overtager virksomheden, eller en del af den, kun kan få del i det opsparede overskud, alt efter hvor stor en del af virksomheden der er succederet i. Der er også muligheden om kun at overtage en del af det opsparede overskud, hvis det er succession i et dødsbo. Den del som ikke overtages via succession af nogen parter, vil blive beskattet i dødsboet efter regler i DBSL § 10 skattefritaget dødsboer eller DBSL § 24 skattepligtige dødsboer.

For at kunne overtage det opsparede overskud er der visse betingelser, som skal være opfyldt.

- Det er kun fysiske personer der kan overtage overskuddet med succession jf. DBSL § 36 stk. 1.
- Modtageren skal selv opfylde kravene i VSL-afsnit 1 jf. DBSL § 39 stk. 2. punkt 4.

6. Passivposter

Der vil i sammenhæng med succession være passivposter, hvoraf der skal foretages og gennemgås en beregning af vederlaget for selve overdragelsen af den skattemæssige behandling. Der kan opgøres på to forskellige måder, hvoraf disse kaldes for regelsæt. Der er de skematiske regler der findes i KSL § 33 D, der kaldes for fikserede passivposter eller skønsmæssig kursansættelse i den udskudte skat også kaldet for aftalte passivposter. Som det vises i dommen SKM2017.428.VLR, er det ikke muligt at anvende begge metoder på samme gang, som der blev dømt. Her mente en borger, at denne kunne anvende både nedslag i passivposten efter KSL § 33D og ligeledes den latente skat af værdinedsættelsen. Der mente retten dog, at der kun tages højde for et skattepassiv pr. gang.

Eftersom erhververen kan overtage via succession, vil der følge en forpligtigelse af udskudt skat med, som vedrører de skatteaktiver, der er beregnet ved opgørelsen af boet. Dette foregår jf. BAL § 13 og KSL § 33 D via en beregning af arven, gaver, gaveafgifter eller boafgift, som alle er en passivpost⁴⁴. Der skal samtidigt være givet en gave i sammenhæng med virksomhedsoverdragelsen, før der kan være beregninger af passivposter⁴⁵.

Denne passivpost er i det store hele et udtryk for at værdien af aktivet i princippet er mindre værd end den handelsværdi, den reelt er. Dette er fordi den nye erhverver ved overtagelse af aktivet forpligter sig til at betale den skat, som en eventuel værdistigning vil give i den ejertid overdrageren har haft aktivet. Dermed kan udledes at passivposten for erhververen er en form for compensation for denne beskatning⁴⁶.

De fikserede passivposter der findes i KSL § 33 D skal opgøres efter 30% af den fortjeneste der er skattepligtig og som ville være forekommet naturligt, hvis der havde været et salg til 3. mand. Her er det også vigtigt at huske de regler der gælder for KSL § 33 D stk. 4, der omhandler den procentdel, der vil være for opsparet overskud. Alt efter hvilken procent der er i det gældende år, afhænger af, hvad skatteprocent er for det givne opsparings år. En tabel for dette er vist nedenfor⁴⁷:

⁴⁴ Madsen m.fl., 2021 Lærebog om indkomstskat, 19 udg., Djøf Forlag s. 655-656

⁴⁵ Olesen, Birgitte Sølvkjær, Generationsskifte og omstrukturering, 6 udgave, Djøf forlags. s. 60-61

⁴⁶ Olesen, Birgitte Sølvkjær, Generationsskifte og omstrukturering, 6 udgave, Djøf forlag

⁴⁷ <https://info.skat.dk/data.aspx?oid=1948129>

1987-1990	1991	1992-1998	1999-2000	2001-2004	2005-2006	2007-2013	2014	2015	2016-2023
0,00%	9,00%	12,00%	13,5%	15%	16,5%	18,75%	19,10%	19,10%	21%

Figur 1: Tabel over beregningsprocenten af passivposter

Kilde: Juridisk vejledning C.E.9.3.2⁴⁸

Af passivposter er det jf. KSL §33C, at disse regler kan anvendes som et alternativ for KSL § 33D. Der skal dog vælges enten den ene metode eller den anden. Det er ikke muligt at kombinere de to sammen. For både aftalte og fikserede passivposter gælder det, at de ligningsmæssige behandlinger følger reglerne for gaveoverdragelse. Således skal Skattestyrelsen tage stilling til værdiansættelsen og gaveafgift beregningen af en periode på maksimalt 6 mdr.

⁴⁸ <https://info.skat.dk/data.aspx?oid=1846899>

7. Virksomhedsomdannelse

Ved en virksomhedsomdannelse findes der to metoder der kan anvendes, hvis det er et ønske om at omdanne til et kapitalsekskab, herunder A/S eller ApS. Der findes en skattepligtig eller skattefri virksomhedsomdannelse. I VOL §§ 1-2 er der betingelser, der skal være opfyldt, for at loven kan anvendes. Modsat mange andre ændringer i forbindelse med omstruktureringer, skal der ikke være en tilladelse fra Skattestyrelsen, før man påbegynder den skattefrie virksomhedsomdannelse⁴⁹.

7.1 Skattepligtig virksomhedsomdannelse

Anvendes den skattepligtige metode, skal der opgøres for de skattemæssige avancer ved afståelsesbeskatning af aktiver og forpligtelser, der er en del af virksomheden i den periode, hvor omdannelsen skal ske. Den beskatning der kommer via afståelsessummerne og skal indskydes i det nye kapitalsekskab er reguleret under lovgivning i bl.a. AL og EBL⁵⁰.

Foretrækkes denne metode, er det muligt at føre den personlige virksomhed ind i både et nystiftet sekskab eller et skuffesekskab.

Når aktiver og forpligtelser er gjort op og de skattemæssige avancer fundet, vil det betyde, at ejeren af den personlige virksomhed skal afregnes i den skatteavance, som er opgjort. Samtidigt skal det modtagende sekskab, der er ved at blive omdannet til kapitalsekskabet, have en skattemæssig anskaffelsessum af de aktiver sekskabet modtager, som svarer til en afståelsessum ved indskyderen. Dette betyder, at en 3. mand på lige fod ville kunne købe aktiverne. Værdiansættelse af aktiver og forpligtelser opgøres til dagsværdi på overdragelsestidspunktet, når omdannelsen finder sted⁵¹.

Beskatningen i denne metode vil først finde sted, ved overgangen mellem indskyder og modtageren af sekskabet i overgangsperioden. Hvornår omdannelsen skal finde sted, kan afgøres af ejeren af det personlige sekskab.

⁴⁹ Birgitte Sølvkjær Olesen, Generationsskifte og omstruktureringer s. 127

⁵⁰ Werlauff, Erik, 2019, Selskabsret, 11 udgave s 269-270

⁵¹ Werlauff, Erik, 2019, Selskabsret, 11 udgave s. 269-270.

Der vil være et vederlag når den skattepligtige metode anvendes og indskyder vil modtage det vederlag, som enten anparter eller aktier i 100% eller at anparterne/aktierne fordeles og der er et gældsbrief eller kontant betaling⁵².

Der skal således også tages højde for, om blandede aktiver, der er benyttet i selskabet, skal være en del af omdannelsen og blive en del af kapitalselskabet efterfølgende. Ved blandet benyttede aktiver, er det ikke et krav, at disse skal være en del af omdannelsen, men hvor ejer frit kan bestemme, om disse skal være en del af omdannelsen. De blandet benyttede aktiver er for eksempel ejendomme og biler.

Vælges det, at aktiverne skal indgå i omdannelsen, vil dette betyde, at indskyder skal beskattes af aktiverne. Det samme gør sig gældende med goodwill, der også vil skulle beskattes som en afståelse ved ejeren⁵³.

Vælges det, at vederlaget bliver udformet via et gældsbrief, er det muligt at kunne få tilbageført gældsbriefet, hvor det likviditetsmæssige overskud fra omdannelsen ikke vil føre til en beskatning af aktie- eller lønindkomst.

Modsat gælder det, hvis det vælges at vederlaget bliver tegnet til overkurs, resultere i, at de udbetalinger der kommer fra det omdannede selskab til indskyder, skal beskattes, når der foretages udbetalinger til løn eller udbytter⁵⁴.

jf. VSL §15 skal den skattepligtige omdannelse i det opsparede overskud i VSO hæves og beskattes i det år omdannelsen finder sted.

7.2 Skattefri virksomhedsomdannelse af et personligt selskab

Skattefri virksomhedsomdannelse er en proces, hvor en personlig virksomhed eller et interessentskab omdannes til et aktieselskab uden at udløse skattemæssige konsekvenser. Dette skattemæssige incitament er ofte anvendt af små og mellemstore virksomheder, der ønsker at ændre deres juridiske struktur for at opnå fordele såsom bedre beskyttelse af ejendom, øget kapital tilgængelighed eller en mere fleksibel ejerstruktur.

⁵² Madsen m.fl., 2021 Lærebog om indkomstskat, 19 udgave, Djøf forlag s. 708-711

⁵³ <https://skat.dk/erhverv/selskaber-fonde-og-foreninger/selskaber-og-fonde/generelt-om-selskaber-og-fonde/fra-virksomhed-til-selskab>

⁵⁴ Madsen m.fl., 2021 Lærebog om indkomstskat, 19 udgave, Djøf forlag s. 708-711

Når der er tale om den skattefrie virksomhedsomdannelse er det reglerne i VOL, der særskilt behandler de muligheder der finder sted.

I Danmark er skattefri virksomhedsomdannelse reguleret af SEL, LL og særskilt virksomhedsomdannelsesloven, der behandler mulighederne for dette område⁵⁵.

Anvendes metoden vil det ikke være muligt at underskud kan fremføres efter den almindelige indkomst jf. KGL, ABL og EBL og føres ind i det nye selskab, der opstår efter omdannelsen⁵⁶.

Modsat den skattepligtige omdannelse, er årsagen til, at det er muligt at lave den skattefrie omdannelse, at det ikke længere er den fysiske person, der driver virksomheden, der får en vederlæggelse kontant. Derefter skulle denne så anvendes, når der blev foretaget en afregning til skat i forbindelse med afståelsen.

Ligeledes foregår betaling til virksomhedsomdannelsen til A/S eller ApS således, at den vedlægges i anparter eller aktier⁵⁷. Dermed udskydes realisationsbeskatningen af de aktiver og forpligtelser, der følger med i omdannelsen af selskabet, og det overtagende selskab træder ind i indskyderens sted og skattemæssige stilling.

Det forstås således, at når selskabet modtager den regnskabsmæssige værdi af aktiver til handelsværdi, vil der være en skattemæssig værdi, som er lavere. Dette gør, at afskrivningsgrundlaget af aktiverne vil være forskellige fra hinanden alt efter, om det er den regnskabs- eller skattemæssige del⁵⁸. Der bør der tages kritisk stilling til, hvorvidt de aktiver eller forpligtelser, der følger med i omdannelsen, har en relation til virksomheden, der indskydes i modtager selskabet.

Der er en lang række betingelser, der skal være opfyldt, for at kunne foretage en skattemæssige virksomhedsomdannelse. Kravene er fremført i bilag 9.

⁵⁵ Madsen m.fl., Lærebog om indkomstskat, 2021 s. 708-711

⁵⁶ VOL §8 stk. 1-2

⁵⁷ Werlauff, Erik, Selskabsretten, 11 udgave, Karnov Group, s. 269-270

⁵⁸ Madsen m.fl., Lærebog om indkomstskat, 2021, 19 udgave, s. 711-720

8. Værdiansættelse

I forbindelse med et generationsskifte, er det en nødvendighed at foretage en værdiansættelse af samtlige aktiver og passiver, der overdrages. En korrekt værdiansættelse er vigtig for at skattestyrelsen kan finde ud af, om der er tale om en hel eller delvis overdragelse af gave, hvorefter der skal udløses henholdsvis gaveafgift eller indkomstskat.

Hovedreglen er, at aktiver ved overdragelse i generationsskifte opgøres til markedsværdi. Der er dog nogle komplikationer ved opgørelse af dagsværdi, eftersom der ikke er tale om overdragelse til 3. mand.

I et generationsskifte kan begge parter være interesseret i så lav markedsværdi som muligt, for at mindske beskatningsgrundlaget. Oftest er der heller ikke modstridende interesser i et generationsskifte, hvilket kan øge risikoen for en mindre værdiansættelse grundet ovenstående argument. Det kan også være svært at finde den korrekte markedsværdi, hvis overdraget ikke bliver handlet ofte, og der er mangel på værdiansættelser, som kan anvendes til sammenligningstal⁵⁹.

Er aktiverne ikke værdiansat til markedsværdi, har Skattestyrelsen mulighed for at foretage en korrektion af værdiansættelsen. En sådan korrektion fra skattestyrelsen kan medføre at værdien bliver forhøjet og derved udløses en yderligere indkomstbeskatning, gave- eller boafgift. Jf. BAL § 27 stk. 1 og SSL §4, stk. 1, er en korrekt værdiansættelse også en betingelse for at kunne anvende succession metoden.

For at hjælpe med korrekt værdiansættelse, er der udarbejdet en række cirkulærer, som redegør for hvorledes aktiver kan værdiansættes. Cirkulæret indeholder dog ikke en klar afgrænsning for, hvornår og hvilke værdiansættelsesmodeller der skal anvendes. Modellerne er også kun vejledende metoder, og der vil forekomme situationer, hvor det er nødvendigt at fravige modellerne. Ved tvivl om korrekt værdiansættelse er det muligt at fremsende en forespørgsel til Skattestyrelsen. De kan bestemme, hvorvidt aktiverne er fastsat korrekt, dog er dette nødvendigt at gøre før overdragelsen⁶⁰.

⁵⁹ <https://info.skat.dk/data.aspx?oid=2249370>

⁶⁰ Olesen, Birgitte Sølvkjær, 2020, Generationsskifte og omstrukturering, 6. udgave, Djøf forlag s.18-19

Cirkulærerne der anvendes til vejledning om værdiansættelse af aktiver er:

- TSS-Cirkulære 2000-09: Værdiansættelse af aktier og anparter
- TSS-Cirkulære 2000-10: Værdiansættelse af Goodwill
- Cirkulære 1982-185: Værdiansættelse af aktiver og passiver i dødsbo

Der har tidligere været andre cirkulære, som er blevet ophævet gennem årene. Ovenstående cirkulære er gældende på nuværende tidspunkt⁶¹.

I de følgende afsnit vil de vejledende værdiansættelsesmetoder fra de ovenstående cirkulære blive gennemgået.

8.1 Værdiansættelse af Aktier og anparter med udgangspunkt i TSS-Cirkulære 2000-09

TSS-Cirkulære 2000-09 trådte i kraft den 14. april 2000 og anvendes til værdiansættelse af aktier og anparter til overdragelse af interesseforbundne parter, hvor overdragelsen ikke er omfattet af cirkulære 1982-185, hvor overdragelsen er som følge af dødsbo⁶².

Ifølge cirkulæret skal børsnoterede aktier ansættes til kursværdien, svarende til den noterede kurs på det for skatteberegning afgørende tidspunkt.

Aktier i unoterede aktieklasser i børsnoterede selskaber, skal medregnes til samme værdi som kursen på de noterede aktier, medmindre de rettigheder der knytter sig til den unoterede aktieklasse, afviger i adskillige grad fra de noterede aktier. især retten til forlods udbytte eller forlods dækning ved likvidation af selskabet, ved en sådan aktie skal der foretages en konkret vurdering af værdien af den unoterede aktieklasse⁶³.

jf. cirkulæret skal værdien af unoterede aktier og anparter fastsættes til handelsværdien. Kendes denne handelsværdi ikke af årsager, såsom aktierne ikke har været omsat eller de stedfundne omstændigheder ikke anses, som egnet til grundlag for skønnet over

⁶¹ Olesen, Birgitte Sølvkjær, 2020, Generationsskifte og omstrukturering, 6. udgave, Djøf forlag s.18-19

⁶² <https://www.retsinformation.dk/eli/mt/2000/45>

⁶³ <https://www.retsinformation.dk/eli/mt/2000/45>

handelsværdi, kan en vurdering af handelsværdien findes med udgangspunkt i vejledning fra hjælpereglen.

Udgangspunktet i hjælpereglen er, at aktiernes værdi beregnes som summen af værdierne af de enkelte aktivposter i selskabet minus de respektive gældsposter i selskabet. Den opgjorte værdi tillægges værdien af goodwill, der anvendes ved substansprincippet. Opgørelsen foretages på grundlag af selskabets indre værdi, baseret på seneste aflagte årsregnskab, og følgende regnskabsmæssige poster skal korrigeres.

Fast ejendom

- Den regnskabsmæssige post erstattes med den seneste kendte offentlige ejendomsvurdering
- Ombygningsudgifter tillægges, hvis ikke allerede tillagt seneste offentlige ejendomsvurdering
- Udenlandske ejendomme medtages til den bogførte værdi

Associerede selskaber

- Beholdninger af unoterede aktier og anparter medtages til den opgjorte værdi efter hjælpereglen, hvis handelsværdien er ukendt.

Goodwill

- Værdiansættes efter TSS-Cirkulære 2000-10.

Udskudt skat

- Udskudt skat beregnes og opgøres efter ovennævnte korrektioner. Eventuelt negativ udskudt skat kan medtages, dog kun til en værdi under pari.

Andre forhold

- Eventuel bogført værdi af egne aktier medtages ikke i beregningen af den indre værdi, hvortil der skal ske en reduktion i den nominelle aktiekapital med den andel som egne aktier repræsenterer.

Der kan være situationer, hvor hjælpe reglens anvendelse fraviges i sin helhed eller for enkelte poster. Dette vil ske i situationer, hvor det må anses for relevant og væsentligt at finde andet og mere egnet udtryk for værdien af de overdragne aktier⁶⁴.

⁶⁴ <https://www.retsinformation.dk/eli/mt/2000/45>

8.2 Værdiansættelse af goodwill med udgangspunkt i TSS-Cirkulære 2000-10

Anvisningerne fra TSS-Cirkulære 2000-10 trådte i kraft på afgørelser, der skete fra og med den 1. april 2000. Cirkulæret omhandler værdiansættelsen af goodwill mellem interesseforbundne parter. Værdiansættelse skønnes over handelsværdien, under hensyntagen til de konkrete foreliggende omstændigheder. Goodwill, der overdrages som følge af dødsbo, vil blive behandlet efter cirkulære 1982-185⁶⁵.

Visse brancher har allerede en eksisterende kutyme for værdiansættelse af goodwill ved overdragelse mellem uafhængige parter. Disse kutyper kan ligeledes ligge til grund for værdiansættelse af goodwill, for parter med interessefællesskab.

For brancher og situationer, hvor der ikke foreligger disse branchekutyper eller øvrige holdepunkter for værdiansættelsen af goodwill, kan cirkulæret 2000-10 også kaldet "Goodwill Cirkulæret" beregningsmodeller anvendes⁶⁶.

8.2.1 Beregningsmodellens vejledende karakter

Beregningsmodellen skal ses som en standardiseret beregning af goodwill. Grundet dette kan der foreligge konkrete omstændigheder, som gør beregningsmodellen mindre anvendelig. I de tilfælde skal resultaterne korrigeres, så den endelige værdiansættelse skønsmæssigt svarer til den pris, som en uafhængig tredjepart antageligt vil betale for goodwill i den givne situation.

Ved anvendelse af beregningsmodellen, er det derfor afgørende at tage stilling til, hvor realistisk værdiansættelsen af goodwill reelt er, når der er taget højde for alle de foreliggende omstændigheder⁶⁷.

⁶⁵ <https://www.retsinformation.dk/eli/mt/2000/44>

⁶⁶ <https://www.retsinformation.dk/eli/mt/2000/44>

⁶⁷ <https://www.retsinformation.dk/eli/mt/2000/44>

8.2.2 Den vejledende beregningsmodel

Grundlaget

Grundlaget for beregningen er de regnskabsmæssige resultater før skat i de 3 seneste regnskabsår opgjort efter reglerne i årsregnskabsloven.

Hvis virksomheden ikke udarbejder et årsregnskab efter årsregnskabsloven, vil der derimod blive taget udgangspunkt i virksomhedens skattepligtige indkomst for de seneste 3 indkomstår.

En virksomhed, som ikke udarbejder årsregnskab efter årsregnskabsloven, kan vælge at opgøre et regnskabsmæssigt resultat for de seneste 3 indkomstår, og anvende dette som udgangspunkt for beregningen. Hvis denne mulighed vælges, kan det være nødvendigt at opgøre de regnskabsmæssige resultater for flere år inden overdragelse, for at sikre de korrekte regnskabsmæssige afskrivninger⁶⁸.

Reguleringer i de enkelte år

Tages der udgangspunkt i de regnskabsmæssige resultater før skat, skal følgende poster korrigeres:

- - Ikke udgiftsført løn eller vederlag til eventuel medarbejdende ægtefælle
- - Finansielle indtægter
- + Finansielle udgifter
- +/- Eventuelle ekstraordinære poster i henhold til årsregnskabsloven
- + Afskrivninger på tilkøbt goodwill

Tages der udgangspunkt i opgørelsen af virksomhedens skattepligtige indkomst korrigeres der for følgende poster:

- - Medarbejdende ægtefælle
- - Finansielle indtægter
- + Finansielle udgifter
- + Investeringsfondshenlæggelser

⁶⁸ <https://www.retsinformation.dk/eli/mt/2000/44>

- + Forskudsafskrivninger
- +/- Andre ikke skatterelevante driftsmæssige poster
- +Afskrivninger på tilkøbt goodwill

Vægtet gennemsnit af resultatet/indkomsten

Efter korrigeringen skal det vægtede gennemsnit af resultatet/indkomsten i de 3 seneste regnskabsår findes. Gennemsnittet findes på følgende måde

- Det tredjesidste korrigerede regnskabsår ganges med 1
- Det andensidste korrigerede regnskabsår ganges med 2
- Det sidste korrigerede regnskabsår ganges med 3
- De 3 ovenstående punkter summeres op og denne sum divideres med 6

Korrektion for udviklingstrends

Hvis virksomheden har haft en konstant resultatmæssig udvikling, kan den både være negativ eller positiv, hvor der inden for de 3 år, dannes udgangspunkt for beregningen. Der vil beregnes enten et fradrag eller tillæg baseret på udviklingstendensen.

Beregningen tager udgangspunkt i den udvikling, der har været fra det tredjesidste regnskabsår til det sidste regnskabsår før overdragelsen. For at finde gennemsnittet af udviklingen i de 2 udviklingsperioder, år 1 til 2 og år 2 til 3, divideres den samlede udvikling fra år 1 til år 3 med 2.

Baseret på ovenstående formel vil tillægget for udviklingstendens adderes eller fratrækkes den vægtede gennemsnitindtjening⁶⁹.

Driftsherreløn

Ved overdragelse af en personligt ejet virksomhed og ikke et selskab, anses halvdelen af det fremkomne beløb som driftsherreløn og kan fratrækkes i den gennemsnitlige indkomst. I cirkulæret er der dog et minimum og maksimum grænse på henholdsvis 250.000 kr. og 1.000.000 kr. som kan fratrækkes som driftsherreløn.

⁶⁹ <https://www.retsinformation.dk/eli/mt/2000/44>

For selskaber vil der normalt ikke være fradrag for driftsherreløn, idet medarbejder samt eventuelt ansatte aktionærer typisk vil have modtaget løn for deres arbejde i selskabet⁷⁰.

Forrentning af virksomhedens aktiver

Efter det er korrigeret for både udviklingstrends og en eventuel driftsherreløn, skal der reguleres for en forrentning af aktiverne i virksomhedens seneste balance forud for overdragelse, bortset fra driftsfremmende aktiver såsom obligationer og pantebreve. Forrentning fastsættes til den kapitalafkastsats, der er på overdragelsestidspunktet plus 3% jf. VSL §9. I 2023 var kapitalafkastsatsen 3%⁷¹ og den samlede forrentning vil derfor være 6%. Kapitalafkastet for 2024 er ikke blevet offentliggjort endnu⁷².

Kapitalisering

Som sidste led i værdiansættelse af goodwill er beregning af kapitalisering. Kapitaliseringsfaktoren er et udtryk for forholdet mellem det forventede årlige afkast i form af en forrentningsprocent og goodwillens forventede levetid i år. Sagt med andre ord, i hvor mange år kan man forvente at få et afkast på den erhvervede goodwill.

Forretningen fastsættes til den gældende kapitalafkastsats på overdragelsestidspunkt plus 8%, jf. VSL § 9. Ligesom i tidligere afsnit er kapitalafkastsatsen i 2023 3% og den samlede rente i 2024 vil således være 11%.

Ved bestemmelse af kapitaliseringsfaktoren, skal der også tages højde for den overdragede goodwill's levetid. Faktorer såsom type og kompleksiteten mm. af virksomhedens produkter og/eller tjenesteydelser, kan være med til at påvirke en eventuel længere eller kortere levetid på goodwill. Som udgangspunkt antages det at goodwill har en levetid på 7 år, medmindre der er forhold, som påvirker denne levetid positivt eller negativt⁷³.

⁷⁰ <https://www.retsinformation.dk/eli/mt/2000/44>

⁷¹ <https://info.skat.dk/data.aspx?oid=2387663>

⁷² <https://www.retsinformation.dk/eli/mt/2000/44>

⁷³ <https://www.retsinformation.dk/eli/mt/2000/44>

8.3 Værdiansættelse af aktiver og passiver i et dødsbo jf. Cirkulære 1982.185

Cirkulæret 1982.185 trådte i kraft den 17. november 1982 og omhandler hovedsageligt værdiansættelse i dødsboer samt ved gaveafgift beregningen. Cirkulæret blev udarbejdet for at have retningslinjer til værdiansættelse af fast ejendom, værdipapirer samt øvre aktiver i et dødsbo og ved gaveoverdragelse.

BAL, blev indført i 1995 og bygger på nogle af principperne fra 1982.185 cirkulæret. BAL §§ 12, 22 og 27 henviser til principperne i cirkulæret.

Cirkulæret er en vejledning til værdiansættelse af aktiver i opgørelse af bo- eller gaveafgift. Aktiver skal som udgangspunkt værdiansættes til den værdi, aktivet ville have hvis det blev solgt til tredje mand. Værdiansættelsen skal derfor afspejle, hvad aktiverne vil kunne indbringe på et åbent marked⁷⁴.

For fast ejendom, som er solgt under bo behandling og på det åbne marked, skal værdien beregnes på grundlag af salgssummen, som så også vil indgå i boet med fradrag for salgsomkostninger.

Er salget eller overdragelsen derimod forekommet til en arving eller disses samlever, skal reglerne i BAL § 22 anvendes og ejendommen skal værdiansættes jf. cirkulæret til den værdi, der fremgår i den seneste offentlige ejendomsvurdering. Cirkulæret tillader dog at overdragelsen må variere med +/- 15%. Hvis værdiansættelsen ligger uden for dette spænd på 15%, skal boet eller parterne argumentere for de særlige forhold, som ligger til grund for dette. Hvis argumenterne ikke er stærke nok, skal værdiansættelsen ændres, så den ligger inden for reglerne i cirkulæret. Ligesom tidligere nævnt skal værdiansættelsen afspejle, hvad en tredjemand ville købe ejendommen for i de givne omstændigheder⁷⁵.

⁷⁴ <https://www.retsinformation.dk/eli/mt/1982/185>

⁷⁵ <https://www.retsinformation.dk/eli/mt/1982/185>

Værdiansættelse ved overdragelse af fast ejendom mellem interesseforbundne parter, men som ikke er inden for gavekredsen, kan ikke ske efter 1982-cirkulæret. Disse overdragelser skal derimod tage udgangspunkt i LL § 2, stk. 1 omkring armslængdeprincippet.

Discounted cash flow - DCF modellen

Discounted cash flow modellen, også kendt som DCF-modellen, er en indkomstbaseret værdiansættelsesmodel, hvor værdiansættelse af en virksomhed, aktiv eller forretningsprojekt opgøres på baggrund af den til tilbagediskonteret værdi af de forventede fremtidige frie pengestrømme til pågældende emne⁷⁶.

DCF-modellen kan anvendes til at måle værdien på selskabsniveau og kan under antagelse om konstant afkast i fremtiden vises som:

$$EV_0 = \sum_{t=1}^{\infty} \frac{FCF_t}{(1 + WACC)^t}$$

EV = Estimeret værdi (både egenkapital og rentebærende gæld)

FCF = Frit cash flow til selskabets (både ejere og långivere)

WACC = Vejede gennemsnitlige kapitalomkostninger (både ejere og långivere)

I praksis vil modellen oftest blive omformet til en to-periodisk model når den skal anvendes til værdiansættelse.

- Budgetperioden
- Terminalperioden

$$EV_0 = \sum_{t=1}^n \frac{FCF_t}{(1 + WACC)^t} + \frac{FCF_{n+1}}{WACC - g} \cdot \frac{1}{(1 + WACC)^n}$$

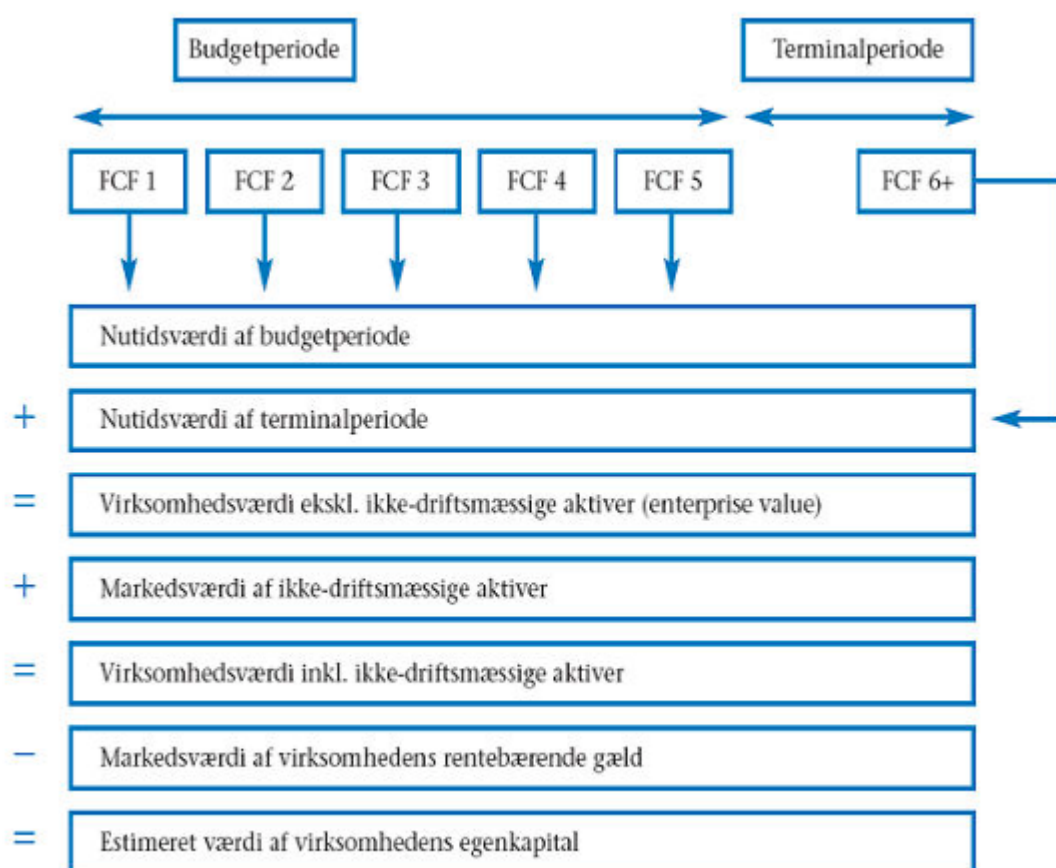
⁷⁶ <https://info.skat.dk/data.aspx?oid=1813207>

g = Konstant vækst i FCF i terminalperioden

a = Antal år med (lav/høj) vækst i budgetperioden

WACC, vægtet gennemsnitlige kapitalomkostninger, kan udregnes på følgende måde:

- $WACC = (\text{Egenkapitalandel} * \text{Egenkapitalomkostninger}) + (\text{fremmedkapitalandel} * \text{fremmedkapitalomkostning})$
- $\text{Egenkapitalomkostning} = \text{Risikofri rente} + (\text{Betaværdi} * \text{Markedsrisikopræmie})$
- $\text{Fremmedkapitalomkostninger} = (\text{Risikofri rente} + \text{Selskabsspecifikt risikotillæg}) * (1 - \text{Skattesats})$

Figur 2: Oversigt over DCF-Modellen

Kilde - Skat⁷⁷

Figuren viser fremgangsmåden i DCF-modellen

⁷⁷ <https://info.skat.dk/data.aspx?oid=1813207>

Værdiansættelse efter DCF-modellen kan opsummeres i følgende faser:

- 1) Fastlæggelse af de forventede frie cash flow i budgetperioden (FCF)
- 2) Estimering af diskonteringsfaktor (WACC)
- 3) Beregning af nutidsværdi af det forventede frie cash flow i budgetperioden. Det forventede frie cash flow for de enkelte perioder tilbagediskonteres med den estimerede WACC
- 4) Beregning af nutidsværdi af det forventede frie cash flow i terminalperioden. De forventede frie pengestrømme i terminalperioden tilbagediskonteres med den estimerede WACC
- 5) Beregning af den samlede nutidsværdi af det frie cash flow i budgetperioden og i terminalperioden. Dette udgør virksomhedens værdi eksklusiv ikke-driftsmæssige aktiver, idet cash flow er et resultat af virksomhedens driftsmæssige aktivitet
- 6) Virksomhedens markedsværdi, der er lig værdien af egenkapitalen, kan herefter beregnes ved henholdsvis at tillægge markedsværdien af ikke-driftsmæssige aktiver og fratrække markedsværdien af virksomhedens rentebærende gæld

DCF-modellen kan derfor anvendes, hvis der er en god formodning om de fremtidige frie cash flows- og kapitalomkostninger for aktiviteten eller projektet. Hersker der tvivl omkring FCF og WACC, og disse herved ikke kan estimeres, kan dette skabe tvivl om validiteten af værdiansættelse fra DCF-modellen⁷⁸.

⁷⁸ <https://info.skat.dk/data.aspx?oid=1813207>

9. Finansiering

Der findes flere metoder der kan anvendes, når der skal etableres finansiering af et kommende generationsskifte eller et pludseligt opstået generationsskifte i forbindelse med et dødsfald. Afhængig af hvilken situation et generationsskifte befinder sig i, er det ikke et bestemt facit, der virker for alle situationer, hvorfor der findes flere metoder.

Derfor er det vigtigt som udefrakommende rådgiver at få sat sig inde i tingene og forstå den dynamik og de ønsker, som familien står i.

Det skal i situationer, hvor en familie skal overtage en virksomhed, herunder landbrug, tages hensyn til, at der som oftest er flere arvinger i spil. Her kan der lægges fokus på, at det må forventes, at den eller de arvinger, der ønsker at drive landbruget videre, vil få en større andel af arven end de andre arvinger. Dertil sagt, at der med arven medfølger et stort ansvar og økonomisk byrde, som skal drives videre.

Det kan være vanskeligt for efterladte at tale om, hvordan arven fordeles mest korrekt og derfor bør der ofte være professionel rådgivning inde over et generationsskifte.

Der kan i nogle tilfælde være tale om store generationsskifter, hvor det er en betydelig sum penge, der skal være til rådighed for den kommende ejer. Dette kan have væsentlig betydning for, hvordan det kan lade sig gøre at kunne få finansieret generationsskiftet. Der er forskellige måder hvorpå problemstillingen kan løses, hvoraf et par enkelte vil blive belyst her.

De metoder der beskrives, handler bl.a. om købers penge, herunder at den kommende ejer kan optage et lån.

Via sælgers penge i en kapitalnedsættelse eller at sælgeren låner penge til køberen via gældsbreve, eller en fælles deling fra både sælger og køber. Disse forskellige scenarier forklares via forskellige metoder, som kan anvendes i forskellige sammenhænge eller i nogle tilfælde også på samme tid.

Gennemføres skiftet ved at den oprindelige ejer er afdøet ved døden, skal der tages højde for dødsbøbeskatningsreglerne som fremgår i lov nr. 1221 af 27.12.1996.

Udover det uforudsete dødsfald, må det også forventes at de eller dem, der står tilbage og har en del i ejerandelen, også ønsker en sum penge for virksomheden, inden de lader den gå videre. Dette kan blandt andet være nogen de penge, som i forvejen er bundet i selskabet og de værdier virksomheden indeholder. Dette kan fx være goodwill, patenter eller kontrakter.

Ved købers penge er det nemt og ligetil. Denne metode er nem og hurtig at anvende, hvis der er et ønske om, at generationsskiftet skal ske hurtigt. Man får som sælger den accepterede salgssum kontant af køberen og handelen må anses som værende afsluttet.

Med sælgers penge er der flere metoder, der kan anvendes. Disse hjælper køberen med bedre at kunne overtage virksomheden. Der kan bl.a. laves en kapitalnedsættelse, hvilket betyder at man som eksisterende ejer kan vælge at udbetale penge fra egenkapitalen inden salget, hvorfor det alt andet lige vil være en forringelse af virksomhedens værdi og de likvider den har til rådighed. Der er nogle regler, som skal være opfyldt og sælgeren skal huske at der af de udbetalte penge skal betales skat. Dette har dog ikke nogen betydning for køberen.

Ligeledes kan det også accepteres, at en eller flere dele af den overtagne virksomhed ikke betales før senere. Dette kan være en fordel og give en mulighed for køber til bedre at kunne finansiere købet via indtjente penge fra driften af den overtagne virksomhed. Dette kan bl.a. være gennem et anfordringsgældsbeholdning, der skal indfries inden et bestemt tidspunkt og være mere belejligt end at skulle låne pengene fra et pengeinstitut.

9.1 Sælgerfinansiering via gave

Det er også muligt at anvende gaveoverdragelse som en del af generationsskiftet og på den måde finansiere overdragelsen. Således sker der ved overdragelse af gaver, som er blevet værdiansat højere end bundgrænsen for afgiftsfrie gaver vil der automatisk udløses en gaveafgift på 15 %⁷⁹. Der skal ved gaveoverdragelse tages højde for KSL §33D, der beskriver hvordan passivposter skal indregnes samt det er den komplette overdragelse og ikke blot gavebeløbet. Jf. KSL 33D optages en passivpost som en

⁷⁹ <https://info.skat.dk/data.aspx?oid=1947441>

kompensation for skattebyrden, der vil opstå. Posten afspejler den skattemæssige minimumsværdi, som sælger/overdrager ville opnå via fortjeneste på tidspunktet for overdragelsen. Det samme gør sig gældende ved at passivposten skal beregnes p.g.a. den skattepligtige fortjeneste sælger ville have modtaget, hvis der var tale om et reelt salg⁸⁰. Om der skal ske et nedslag i handelsværdien eller det bør optages som en passivpost afhænger af, hvor køber har den bedste besparelse.

Skattestyrelsen skal aktivt vurdere de værdier, der er i generationsskiftet i forlængelse af den indsendte gaveanmeldelse. Dette skal senest ske i det efterfølgende indkomstår d. 1 maj. Efterfølgende har skattestyrelsen seks måneder til at behandle sagen og kunne acceptere eller afvise værdiansættelsen⁸¹.

I mange tilfælde vil overdragelse af gaver i forbindelse med et generationsskifte komme i en samlet overgang med anfordringslån også.

9.2 Finansiering via anfordringsgældsbrief

Som kort beskrevet ovenfor er det også muligt at hjælpe en ønsket køber med salget ved at oprette et anfordringsgældsbrief. Dette har betydning for de krav der er til likviditeten hos modtageren på kort sigt. Dermed kan virksomheden overtages og afdrages løbende, hvorfor virksomheden kan fortsætte sin drift.

I forbindelse med et generationsskifte via succession, kan hele eller dele af finansieringen ske via et gældsbrief inden overdragelse. Som nævnt er det ikke et krav at have likviditet til finansiering af generationsskiftet på overdragelsestidspunktet. Der skal tages højde for, at den generation der overgiver virksomheden hverken har brug for pengene eller ønske om at modtage dem hurtigt.

Reglerne for et anfordringsgældsbrief siger, at det er muligt for både debitor og kreditor at opsige gældsbriefet med et max på 14 dages varsel. Dette kan være en ulempe for debitoren, og det kompenseres således med at lånet gives på favorable vilkår, herunder rente og afdragsfrihed, ulig et pengeinstitut⁸².

⁸⁰ <https://www.retsinformation.dk/eli/lt/2021/824#P33D>

⁸¹ <https://info.skat.dk/data.aspx?oid=1947450>

⁸² Juridisk vejledning C.A.6.1.7 Rentefri eller lavt forrentede lån

Der kan ligeledes gøres brug af overdragelse af gave og der kan afskrives på gælden med det maksimale gavebeløb, der hvert år kan gives afgiftsfrit. Dette må dog ikke være skrevet ned i aftalen, men være en pludselig indskydelse hvert år på et givent tidspunkt.

Er uheldet ude og ejeren af anfordringsgældsrevet død inden lånet af færdigbetalt, indgår lånet i en samlet opgørelse af dødsboet.

Er der derimod tale om andre gældsbreve, som ikke kan betegnes som anfordringsgældsbreve, skal disse være kurssat og beskattes på den forskel der er mellem kurs pari og selve kursværdien. Dette skal man ved anvendelse af denne metode være opmærksom på, eftersom der i dommen fra TfS.2000.369.LSR beskriver at en far overdrog en aktiebeholdning til hans datter via gave og gældsrev, som skulle afdrages med et fast årligt beløb på 10 år. Retten fandt, at gældsrevet ikke kunne anses for værende et anfordringsgældsrev. Derfor skulle der i gaveafgiftsberegningen nu udregnes forskellen på kursværdi og kurs pari og medtages heri. Som beskrevet ovenfor er der dog intet til hindring for, at man kan udnytte grænsen for afgiftsfrie gaver og afskrive på gældsrevet, dette må blot kun være baseret på en vurdering fra år til år.

9.3 Selvfinansiering

Selvfinansiering blev i 2009 gjort lovligt i den nye Selskabslov. Dermed er det muligt at anvende denne metode, hvis en række betingelser er opfyldt⁸³.

Metoden anvendes således, at selskabet bliver en form for kautionist, der enten kan yde lån, stiller midler til rådighed eller skaber sikkerhed for køber til virksomheden i selskabet. På denne måde kan den yngre generation låne penge eller midler i det selskab, som den ældre generation besidder og på denne måde betale prisen for virksomheden.

SLL foreskriver i § 206 og § 206 stk. 2., at selvfinansiering kun er lovligt, hvis nogle specifikke betingelser er opfyldt. For at sikre sig, at disse betingelser er opfyldt, henvises der til SLL §§ 206 og 207-209⁸⁴.

Nogle af disse betingelser er følgende:

⁸³ <https://www.njordlaw.com/da/nyt-om-aktionaerlaan-og-selvfinansiering>

⁸⁴ <https://danskelove.dk/selskabsloven/206>

1. Der skal foretages en kreditvurdering af modtageren eller modtagerne
2. Transaktionen skal godkendes af generalforsamlingen
3. Transaktionen skal foregå på sædvanlige markedsvilkår
4. En opførelse af prisen på kapitalandele, som de ville have været, ved salg til 3. mand

Dette er ikke en udtømmende liste, men blot illustreret for at vise få af kravene⁸⁵. Sker der ikke opfyldelse af betingelserne eller er transaktionen foretaget, selvom der endnu ikke er evidens for at betingelserne er opfyldt, er konsekvensen at den ulovlige selvfinansiering bliver sidestillet som et ulovligt aktionærlån. Påpasselighed er konsekvent i denne metode, hvor muligheden hurtigt kan få negative konsekvenser i stedet. Fordelen ses heri, at virksomhedens soliditet ikke forringes, hvis der i stedet havde været anvendt en anden metode, hvor der i havde været udbytte.

9.4 A/B modellen

Modellen her er også en mulighed, der kan anvendes ved finansiering til skiftet. Denne kræver ikke nogen konkret finansiering og kan derfor også være en god mulighed at benytte. Ulig de andre metoder, får sælger her heller ikke en sum penge for overgivelsen, men derimod en forlods udbytteret i en given periode. Denne model kan også anvendes i forbindelse med at gennemføre et generationsskifte på samme tid.

Betydningen af forlods udbytteret forstås det, at køber i en given periode ikke modtager udbyttet, fordi forlods udbytteretten er tilegnet aktier og sælgeren. Ved anvendelse af A/B modellen overdrages de B-aktier, som sælger har til selskabet, hvorefter der er en forlods udbytteret til A-aktierne. Køber kan ved ændring af aktieklasserne erhverve B-aktierne for en lavere kurs, hvilket betyder at behov for finansiering mindskes sammenlignet med en overtagelse af aktierne til den oprindelige værdi. På denne vis vil det være muligt for sælger at modtage udbytte indtil denne har modtaget det beløb, som er svarende til selskabets værdi, risikotillæg og en årlig forrentning⁸⁶.

Vigtigt at bemærke ved metoden er, at sælger stadigvæk vil have en stor andel af værdier i dette holdingselskab, fordi generationsskiftet ikke bliver helt gennemført. Dermed kan

⁸⁵ <https://www.linkedin.com/pulse/lovlig-selvfinansiering-hvad-er-nu-det-noget-jesper-seehausen/>

⁸⁶ Serup, Michael, 2019, Generationsskifte - omstrukturering, 3 udgave, Karnov Group, s. 86 og 100

risikoen for at holdingselskabet anses som værende et pengetankselskab, hvor reglerne for disse følger omkring succession, at det ikke er muligt, som nævnt i afsnit 4.2 i succession.

I 2020 d. 1. januar trådte nye regler i kraft, der havde til formål at fjerne den fordel der forelå rent finansieringsmæssigt, når den overtagende part erhvervede B-aktier. Dette betød at omkostningerne ville stige og dermed overskride hvad der ellers ville være forbundet med omkostninger til 3. mand. Dermed sagt at det i princippet ville være mere fordelagtigt for den overtagende slægtning at finde finansieringen fra en uvildig 3. mand herunder pengeinstitut eller lignende⁸⁷.

⁸⁷ <https://clemenslaw.dk/aktuelt/generationsskiftemodel/>

10 Analyse af valgt generationsskifte

Case 1.

I forlængelse af de ovenstående teoriansnit, vil der foretages en anvendelse af dem, til at bearbejde den problematik, som familien, der er beskrevet nedenfor, bliver udsat for.

Familiens overhoved og far, Jens, kommer ud for en ulykke uden at have lavet et færdigt generationsskifte. Der vil blive beskrevet hvilke former for gårde Jens har haft og som har været en del af hans i alt 4 gårde.

Jens dør pludseligt i en traktorulykke og efterlader sig sin virksomhed, han ejer personligt. Virksomheden er et storlandbrug, hvor det er 4 gårde totalt. De 4 gårde har forskellige indtægtskilder, hvoraf gård 1 er svineavl, gård 2 er planteavl, gård 3 forpagter alt jorden ud og gård 4 er et biogasanlæg.

Han efterlader sig en kone, Dorte, igennem 30 år og to voksne sønner, Bjarne og Simon. Jens har på forhånd ikke fuldført sit testamente endnu, selvom han er blevet gjort opmærksom på, at dette burde gøres snarest muligt.

Fordi generationsskiftet er kommet så pludseligt, uden at familien har haft tid til at få foretaget et normalt generationsskifte, der foregår over længere tid, har de efterspurgt hjælp og rådgivning. Hvordan det bedst muligt er at få overdraget de 4 gårde til næste generation, uden for stor en skattebyrde og en hurtig og effektiv overgang fra personligt ejet selskab til et kapitalselskab.

Der er i forbindelse med besvarelsen udarbejdet regnskabsmæssige tal for de sidste tre års regnskaber, der skal være med til at belyse de områder, der vil være påvirket af skiftet.

Som supplement til case 1, vil der efterfølgende opstå et benspænd i forbindelse med overtagelsen af gårdene. Dette gøres for at anvende den teori, der er beskrevet i redegørelsen herunder fremgangsmåder og metoder, der vil være fordelagtige at anvende.

Den samlede familie vil flere steder blive refereret til, som familien Larsen.

10.1 Generelle overvejelser

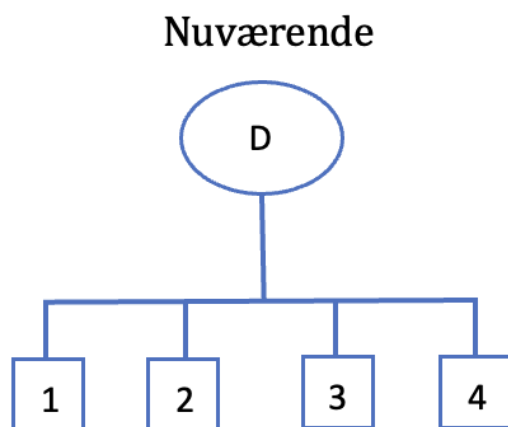
10.1.1 Nuværende struktur

På nuværende tidspunkt er strukturen i virksomheden en personlig virksomhed, der har været ejet af Jens igennem mange år. Han har stået som eneejer og drevet virksomheden alene, med sideløbende hjælp fra sin kone. Jens har stået med alle store beslutninger alene, når det handlede om økonomi og fremtid.

Der er fra Dorte et ønske om, at virksomheden med tiden skal omdannes til et kapitalselskab, hvoraf det er muligt at kunne foretage en skattefri virksomhedsomdannelse, hvor det efterfølgende er håbet, at begge sønner vil overtage Dortes del over en løbende periode. Det vil blive et generationsskifte, der foregår over en længere periode, for at alle parter kommer godt ind og ud af selskabet.

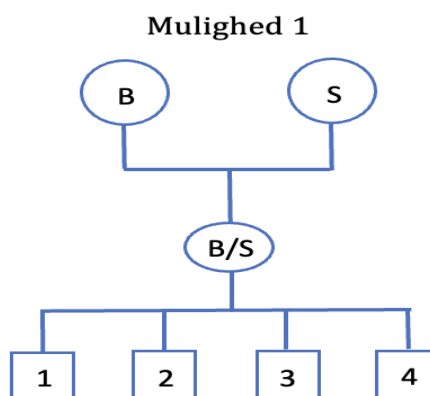
Der er et ønske om, at succession vil anvendes i casen. Fordelen ved successionsmetoden er, at den skattemæssige belastning vil blive forskudt, da de overtagne sønner vil overtage den skattemæssige stilling. Den forskudte skat vil først blive en realitet den dag sønnerne ønsker at afhænde aktiverne.

Det er Dortes ønske at trække de finansielle aktiver ud til sig selv, som en økonomisk sikkerhed, der er med til at skabe et solidt underhold over de næste mange år frem. Dette vil også være en fordel for overtagelsen af virksomheden for sønnerne, da der i så fald vil være en værdiforringelse af virksomhedens værdi og dermed en mindre anskaffelsessum.

Figur: 3 Nuværende struktur

Kilde: Egen tilvirkning

Figur: 4 Interessentskab struktur

Kilde: Egen tilvirkning

10.1.2 Påbegyndelse af generationsskifte

Den efterladte familie skal som led i et generationsskifte, gennemgå virksomhedens balance og opgøre, hvilke aktiver og passiver de ønsker at medtage i generationsskiftet. Det er ikke nødvendigvis alle dele af virksomheden, de ønsker at overdrage og hvorvidt de har mulighed for at anvende succession i alle disse dele, selvom det ønskes. Når familien har fundet ud af hvilke dele de ønsker at overdrage, skal der foretages en opgørelse af de relevante områder. Sønner skal indgå i et I/S for i forbindelse med overtagelsen.

De dele, som ønskes overtaget, får en vurdering og opgørelsen af dette, kan blive påvirket af hvor stort et vederlag eller udbytte den ældre generation vil have for at kunne opretholde den livsstil de ønsker.

I følgende afsnit vil der blive gennemgået, hvordan opgørelsen af diverse poster opgøres.

10.1.3 Opgørelsen af den overdragne aktiver og forpligtelser

Figur 5 gengiver overordnet de poster i virksomhedens balance ultimo 2023, med fokus på aktiv siden. Sideløbende vil der blive beskrevet, hvilke poster sønnerne Simon og Bjarne har mulighed for at anvende reglerne om succession på.

Balance					
kr			2023	2022	2021
Aktiver:					
Anlægsaktiver:					
Materielle anlægsaktiver					
Grunde og bygninger			185.000.000	185.000.000	185.000.000
Produktionsanlæg og maskiner			17.500.000	16.000.000	14.000.000
			202.500.000	201.000.000	199.000.000
Finansielle anlægsaktiver					
Børsnoterede værdipapir			12.300.000	11.500.000	8.000.000
Andelshaverskonti			500.000	400.000	300.000
			12.800.000	11.900.000	8.300.000
Anlægsaktiver i alt			215.300.000	212.900.000	207.300.000
Omsætningsaktiver					
Varebeholdning					
Husdyrsbesætning			5.370.500	4.800.000	4.300.000
Salgsbeholdninger			3.968.380	3.500.000	3.000.000
Beholdning af indkøbte hjælpematerialer			2.000.000	2.500.000	1.750.000
			11.338.880	10.800.000	9.050.000
Tilgodehavende					
Tilgodehavende fra salg			1.000.000	900.000	750.000
Andre tilgodehavender			100.000	85.000	75.000
Periodeafgræsningsposter			50.000	50.000	50.000
			1.150.000	1.035.000	875.000
Likvide beholdninger			950.000	800.000	650.000
Omsætningsaktiver i alt			13.438.880	12.635.000	10.575.000
Aktiver i alt			228.738.880	225.535.000	217.875.000

Figur 5: Aktiv siden i balancen.

Kilde: Egen tilvirkning.

Familien Larsen kan ved en gennemgang konstatere, at de som udgangspunkt kan overdrage de fleste aktiver via succession. Dorte har som nævnt ikke planer om at succedere de børsnoterede værdipapirer, samt de likvide beholdninger. Valget om ikke at medtage disse poster i generationsskiftet tjener to formål. Først og fremmest har Dorte et ønske om at bibeholde sit økonomiske sikkerhedsnet. Samtidig vil udtagelse af disse medføre en lavere anskaffelsesværdi for sønnerne.

Det er jf. KSL §33 C muligt for sønnerne at indtræde i følgende poster:

- Grunde og bygninger
- Produktionsanlæg og maskiner
- Husdyrbesætning
- Salgsbeholdninger

Disse poster har alle en udskudt skat og hvis reglerne om succession ikke bliver anvendt, vil dette have store likviditetsmæssige belastninger for den overtagne generation. Ved brug af succession, kan sønnerne vente med at betale den udskudte skat indtil den dag, de selv vælger at afstå aktiverne, som er nærmere beskrevet i afsnit 4 succession.

Ligeledes er der blevet foretaget en gennemgang af passivsiden i balancen, for at finde frem til hvilke gældsforpligtelser der ønskes overdrages.

Balance					
kr			2023	2022	2021
Passiver:					
Egenkapital					
Egenkapital i alt			142.488.880	133.935.000	129.675.000
Gældsforpligtelser					
Langfristede gældsforpligtelser					
Gæld til realkreditinstituter			60.000.000	60.000.000	60.000.000
Gæld til banker			12.000.000	15.000.000	14.000.000
Købekontrakter			3.000.000	4.500.000	2.500.000
			75.000.000	79.500.000	76.500.000
Kortfristede gældsforpligtelser					
Gæld til banker			8.000.000	9.000.000	8.500.000
Leverandører af varer og fortjenester			1.500.000	1.500.000	1.500.000
Anden gæld			1.750.000	1.600.000	1.700.000
			11.250.000	12.100.000	11.700.000
Gældsforpligtelser i alt			86.250.000	91.600.000	88.200.000
Passiver i alt			228.738.880	225.535.000	217.875.000

Figur 6: Passivsiden i balancen

Kilde: Egen tilvirkning.

Efter gennemgang af balance siden, viser det sig, at alle de benævnte gældsforpligtelser kan henføres til de overdragne aktiver. Sønnerne vil derfor også succedere i disse gældsforpligtelser.

Nu hvor familien har besluttet sig for hvilke poster de ønsker at overdrage, er det næste step at opgøre de underliggende skattemæssige avancer. Disse skattemæssige avancer skal enten beskattes hos Dorte, eller også skal sønnerne succedere i de skattemæssige forhold.

10.1.4 Opgørelse af skattemæssige avancer af alle aktiver

Familien har besluttet sig for hvilke aktiver og forpligtelser de ønsker at overdrage fra Dorte til sønnerne, og derfor skal der nu foretages en opgørelse af alle de skattemæssige avancer for aktiverne.

Som det første led i den kommende proces, skal der foretages en værdiansættelse af aktiverne. Eftersom Dorte og sønnerne må antages at være interesseforbundne parter, skal værdiansættelsen tage udgangspunkt i teorien og reglerne, der er beskrevet tidligere i projektet i afsnit 8. Udgangspunktet er som tidligere beskrevet, hvor meget en uvildig tredjepart vil give for de omtalte aktiver.

Værdiansættelsen af de tidligere opgjorte aktiver og passiver i forrige afsnit, figur 5 og 6, er allerede værdiansat til den overdragelsespris skattelovgivningen foreskriver og ligger dermed grund til de kommende skattemæssige avancer.

Det er ikke alle aktiver, hvor den skattemæssige værdi og den regnskabsmæssige værdi er forskellige. Som nævnt i det forrige afsnit er der kun fire poster, hvor den regnskabsmæssige og skattemæssige værdi varierer og der skal opgøres en skattemæssige avance. I det kommende afsnit vil disse fire poster blive gennemgået med udgangspunkt i deres skattemæssige værdi i ultimo 2023.

Udregningerne for de kommende skemaer kan findes i bilag.

Bygninger og grunde

For bygninger og grunde skal den skattemæssige avance opgøres efter reglerne i AL og EBL. Figur 7 viser de genvundne afskrivninger og ejendomsavance for hver af de forskellige landbrugsejendomme.

Opgørelse af skattemæssige avance på grunde og bygninger					
Ejendomme:	Landbrugsejendom 1	Landbrugsejendom 2	Landbrugsejendom 3	Landbrugsejendom 4	Total
Genvudne afskrivninger	6.053.333	10.733.333	833.333	-266.667	17.353.333
Ejendomavance	8.422.792	-2.890.730	6.968.948	16.092.116	28.593.126
Skattemæssige avance ved afståelse	14.476.125	7.842.603	7.802.281	15.825.450	45.946.460

Figur 7: Opgørelse af skattemæssige avancer på grunde og bygninger

Kilde: Egen tilvirkning

Produktionsanlæg og maskiner

For produktionsanlæg og maskiner anvendes reglerne i AL, med en antagelse at alle afskrivninger er blevet benyttet fuldt ud. Den skattemæssige avance er blevet fundet ved at se på forskellen mellem den regnskabsmæssige værdi og den skattemæssige værdi for aktiverne. Figur 8 viser en oversigt over beregningen.

Opgørelse af skattemæssig avance ved salg af produktionsanlæg og maskiner			
kr.			2023
Handelsværdi			17.500.000
Skattemæssig værdi			-4.987.500
Skattemæssig avance ved afståelse			12.512.500

Figur 8: Opgørelse af skattemæssig avance ved salg af produktionsanlæg og maskiner

Kilde: Egen tilvirkning

Husdyrbesætning

For den skattemæssige avance i husdyrbesætning anvendes reglerne i HUSDYL §2 til opgørelse af den skattemæssige værdi, mens den regnskabsmæssige værdi er opgjort til normalhandelsværdier, for de enkelte grise på overtagelsestidspunktet fastsat af skatterådet jf. juridisk vejledning C.C.4.1.2.2. Figur 9 viser en oversigt over denne opgørelse og avance.

Opgørelse af skattemæssig avance ved salg af husdyrbesætning				
kr.				2023
Handelsværdi				5.370.500
Skattemæssig værdi				-4.564.925
Skattemæssig avance ved afståelse				805.575

Figur 9: Opgørelse af skattemæssig avance ved salg af husdyrbesætning

Kilde: Egen tilvirkning

Salgsbeholdninger

Salgsbeholdningen består af hvede og byg, hvis regnskabsmæssige værdi er blevet opgjort til dagsværdi og hvis skattemæssige værdi er blevet opgjort til 85% af den regnskabsmæssige salgsværdi, jf. juridisk vejledning C.C.4.2.2.1.3 Figur 10 viser en oversigt over den opgjorte avance.

Opgørelse af skattemæssig avance ved salg af salgsbeholdning				
kr.				2023
Handelsværdi				3.968.380
Skattemæssig værdi				-3.373.123
Skattemæssig avance ved afståelse				595.257

Figur 10: Opgørelse af skattemæssig avance ved salg af salgsbeholdning

Kilde: Egen tilvirkning

10.1.5 Opsparet overskud

De skattemæssige avancer for de fire førnævnte poster er opgjort. Dorte skal tage stilling til, hvorvidt hun også ønsker at videregive det opsparede overskud i virksomheden. Ønsker Dorte ikke at overdrage det opsparede overskud, vil hun blive beskattet af det i

forbindelse med afståelse af virksomheden. Dorte og sønnerne skal overveje de fordele og ulemper, der er ved at overdrage eller ikke at overdrage det opsparede overskud.

En af fordelene ved at overdrage det opsparede overskud er, at det mindsker de likviditetsmæssige behov i forbindelse med generationsskiftet. En fordel kan bl.a være at det opsparede overskud gives som en gave, hvor der ofte kan reduceres i de samlede skatteomkostninger sammenlignet med, hvis overskuddet skulle beskattes som en del af den samlede indkomst.

En ulempe ved at sønnerne overtager kontoen for det opsparede overskud er, at de overtager en skattemæssige forpligtelse uden at kunne relatere denne til et aktiv, til forskel fra de fire førnævnte poster.

Efter beregninger er blevet vist til Dorte og sønnerne, ønsker Dorte at overdrage mest muligt af det opsparede overskud. Grunden til at Dorte gerne vil gøre det, er at hun mener fordelene opvejer de ulemper, der er i netop deres situation. Efter Dortes beslutning, beregnes der en samlet oversigt over det opsparede overskud, som kan overdrages nedenfor på figur 11:

Opgørelse af andel af det opsparet overskud som kan overdrages via succession				
kr				2023
Lanbrugsaktiver excl. finansielle aktiver				139.226.380
Finansielle aktiver				13.250.000
Aktiver i alt				152.476.380
Landbrugspassiver				-86.250.000
Passiver i alt				-86.250.000
Kapitalafkastsgrundlag				66.226.380
Konto for det opsparet overskud excl. virksomhedsskat				20.000.000
Konto for opsparet overskud excl. virksomhedsskat				20.000.000
Fratrukket værdien af finansielle aktiver				-13.250.000
Konto for opsparet overskud der kan overdrages				6.750.000
% andel af kontoen for opsparet overskud der kan overdrages				33,75%

Figur 11: Opgørelse af andel af det opsparet overskud som kan overdrages via succession

Kilde: Egen tilvirkning

Der eksisterer en værns regel inden for succession, som betyder at det kun er muligt at succedere i den del af det opsparede overskud, som ikke kan henføres til størrelsen af de finansielle aktiver i virksomhedsordningen. Grundet denne værns regel er det kun muligt for sønnerne at succedere i 33,75% af det opsparet overskud, svarende til 6.750.000 kr. af det opsparet overskud på i alt 20.000.000 kr.

Den afdøde far, Jens, havde opsparet overskud igennem mange år og selskabsskatteprocenten har varieret i løbet af årene. Det opsparede overskud skal derfor fordeles forholdsmæssigt mellem perioderne. Af hensyn til overskuelighed er det antaget at det opsparede overskud kun er sket i løbet af to forskellige perioder med forskellige

satser. Oversigten og opgørelsen af det opsparede overskud ved overdragelse kan ses på figur 12.

Opsparet overskud				
kr.		Opsparet v. 25%	Opsparet v. 22%	I alt
Virksomhedsindkomst		8.000.000	12.000.000	20.000.000
Betalt acontoskat		-2.000.000	-2.640.000	-4.640.000
Konto for opsaret overskud		6.000.000	9.360.000	15.360.000

Figur 12: Opsparet overskud

Kilde: Egen tilvirkning

Den del af det opsparede overskud, som ikke kan succederes, vil komme til beskatning i den personlige indkomst for Dorte i forbindelse med generationsskiftet, fordi hun ophører i virksomhedsskatteordningen. Skatten, der skal betales af Dorte i forbindelse med ophøret, bliver beregnet i afsnit 10.1.8.

10.1.6 Opgørelse af passivposter til succession

Familien Larsen har nu fået opgjort de skattemæssige avancer, for de aktiver og forpligtelser, de ønsker at overdrage. Det næste led de skal i gang med, er en opgørelse af skattemæssige avancer for overdragne passivposter jf. KSL §33.

Passivposterne er blevet opgjort på baggrund af teorien i afsnit 6, samt satsen til opgørelse af posterne. Figur 13 viser de opgjorte passivposter for aktiverne og forpligtelser som overdrages via succession.

Opgørelse af passiv post for skattemæssige avance i personlig virksomhed					
kr			Skattemæssige avance	passivpost sats	Passivpost
Ejendomsavance			28.593.126	30%	8.577.938
Genvundne afskrivninger			17.353.333	30%	5.206.000
Produktionsanlæg og maskiner			12.512.500	30%	3.753.750
Hudsyrbesætning			805.575	30%	241.673
Salgsbeholdninger			595.257	30%	178.577
Opsparet overskud, 25%			2.700.000	18,75%	506.250
Opsparet overskud, 22%			4.050.000	21%	850.500
Total			66.609.792		19.314.688

Figur 13: Passivposter ved overdragelse i personlig virksomhed

Kilde: Egen tilvirkning

Figur 13 viser, at den samlede skattemæssige avance for passivposter, ender på 66.609.792 kr., ved overdragelsen mellem Dorte og hendes sønner, hvilket resulterer i en total passivpost på 19.314.688 kr. som overdrages via succession.

10.1.7 Overtagelsesbalance og berigtigelse

Familien Larsen har besluttet, hvilke aktiver og forpligtelser de ønsker at overdrage, og de har værdiansat dem efter reglerne for handel mellem interesseforbundne parter. Desuden har de også opgjort de skattemæssige avancer og tilhørende passivposter for førnævnte aktiver og forpligtelser, der indgår i generationsskiftet. Figur 14 og 15 viser en oversigt over den opsummerede overdragelsesbalance.

Overdragelsebalance for Landbrug - Personlig virksomhed					
Aktiver:			Oprindelig balance 2023	Overdragelsebalance 2023	tilbageværende hos overdrager
kr					
Aktiver					
Anlægsaktiver					
Materielle anlægsaktiver					
Grunde og bygninger			185.000.000	185.000.000	0
Produktionsanlæg og maskiner			17.500.000	17.500.000	0
			202.500.000	202.500.000	0
Finansielle anlægsaktiver					
Børsnoterede værdipapir			12.300.000	0	12.300.000
Andelshaverkonti			500.000	500.000	0
			12.800.000	500.000	12.300.000
Anlægsaktiver i alt			215.300.000	203.000.000	12.300.000
Omsætningsaktiver					
Varebeholdninger					
Husdyrsbesætning			5.370.500	5.370.500	0
Salgsbeholdninger			3.968.380	3.968.380	0
Beholdning af indkøbte hjælpematerialer			2.000.000	2.000.000	0
			11.338.880	11.338.880	0
Tilgodehavender					
Tilgodehavender fra salg			1.000.000	1.000.000	0
Andre tildegodehavender			100.000	100.000	0
Periodeafgræsningsposter			50.000	50.000	0
			1.150.000	1.150.000	0
Likvide beholdninger			950.000	0	950.000
Omsætningsaktiver i alt			13.438.880	12.488.880	950.000
Aktiver i alt			228.738.880	215.488.880	13.250.000

Figur 14: Aktiver i Overdragelsesbalancen for Landbrug - Personlig virksomhed

Kilde: Egen tilvirkning

Overdragelsesbalance for Landbrug - Personlig virksomhed					
Passiver:					
Kr.			Oprindelig balance 2023	Overdragelse balance 2023	Tilbageværende hos overdrager
Passiver					
Egenkapital			142.488.880	109.924.192	13.250.000
Egenkapital i alt			142.488.880	109.924.192	13.250.000
Hensatte forpligtelser					
Passiv post, ejendomsavance			0	8.577.938	0
Passiv post, gevundne afskrivninger			0	5.206.000	0
Passiv post, produktionsanlæg og maskiner			0	3.753.750	0
Passiv post, husdyrsbesætning			0	241.673	0
Passiv post, salgsbeholdninger			0	178.577	0
Passiv post, opsparet overskud			0	1.356.750	0
				19.314.688	
Gældsforpligtelser					
Langfristede gældsforpligtelser					
Gæld til realkreditinstituter			60.000.000	60.000.000	0
Gæld til banker			12.000.000	12.000.000	0
Købekontrakter			3.000.000	3.000.000	0
			75.000.000	75.000.000	0
Kortfristede gældsforpligtelser					
Gæld til banker			8.000.000	8.000.000	0
Leverandører af varer og fortjenester			1.500.000	1.500.000	0
Anden gæld			1.750.000	1.750.000	0
			11.250.000	11.250.000	0
Gældsforpligtelser i alt			86.250.000	86.250.000	0
Passiver i alt			228.738.880	215.488.880	13.250.000

Figur 15: Passiver i Overdragelsesbalancen for Landbrug - Personlig virksomhed

Kilde: Egen tilvirkning

Figur 14 og 15 viser fordelingen af aktiver og passiver mellem Dorte og sønnerne. Dorte beholder likviderne samt de børsnoterede aktiver til en samlet værdi på 13.250.000 kr., hvortil der ikke er nogen gældsforpligtelse. Sønnerne har overtaget aktiver samlet for 215.448.880 kr., der er fordelt på henholdsvis gældsforpligtelser på 86.250.000 kr., passivposter på 19.314.688 kr. og egenkapital på 109.924.192 kr. Hvorledes egenkapitalen bliver berigtiget bliver gennemgået i det kommende afsnit.

Som figur 15 viser, er der en stor forskydelse af formuen mellem Dorte og sønnerne som følge af generationsskiftet. Egenkapital på 109.924.192 kr. kan berigtiges ved anvendelse af forskellige muligheder og sammensætning af disse. Metoderne der vil blive anvendt i denne case, er en kombination mellem anfordringsgældsbreve mellem Dorte og sønner, samt et gaveelement.

I figur 16 er der opstillet tre forskellige kombinationer til berigtigelse af egenkapitalen i forbindelse med generationsskiftet. Skemaet viser den likviditetsmæssige belastning de forskellige kombinationer vil have, samt hvordan den er beregnet.

Berigtigelse af egenkapital i personlig virksomhed						
kr				Situation 1	Situation 2	Situation 3
Værdi af overdragne aktiver				109.924.192	109.924.192	109.924.192
Berigtigelse via anfordringstilgodehavender				0	-25.000.000	-50.000.000
Rest berigtigelse				109.924.192	84.924.192	59.924.192
Grundlag for beregning af gaveafgift				109.924.192	84.924.192	59.924.192
Afgiftsfrie gaver - 2 * bundfradrag				-148.200	-148.200	-148.200
Gaveafgiftsgrundlag				109.775.992	84.775.992	59.775.992
Gaveafgiftssats				15%	15%	15%
Gaveafgift i alt				16.466.399	12.716.399	8.966.399
Afregnet tinglysningsafgift				-1.111.750	-1.111.750	-1.111.750
Restafgift til afregning				15.354.649	11.604.649	7.854.649

Figur 16: Berigtigelse af egenkapital i personlig virksomhed

Kilde: Egen tilvirkning

I situation 1 er der anvendt fuldt benyttelse af gave til berigtigelse, hvorfor der kan fratrækkes de 148.200 kr. Beløbet er baseret på, at begge sønner er modtagere af gaven. Det afgiftsfrie beløb er på nuværende tidspunkt 74.100 kr. pr. person⁸⁸. Ved denne metode vil det samlede gaveafgiftsgrundlag ende på 109.775.992 kr., som skal fratrækkes de 15%, hvilket ender ud i en samlet afregning på 15.354.649 kr.

I situation 2 er der anvendt en kombination mellem et anfordringsgældsbrev på 25.000.000 kr. og et gaveelement på det resterende beløb. Bundfradraget for skattefrie

⁸⁸ <https://skat.dk/borger/gaver-gevinster-og-legater/gaver-saa-meget-maa-du-give>

gaver på 148.200 kr. er blevet anvendt igen. Ved brug af denne kombination vil der komme en retsafgift til beskatning på 11.604.649 kr.

I situation 3 er der igen anvendt et anfordringsgældsbevis og et gaveelement. I dette tilfælde er gældsbeviset på 50.000.000 kr., hvilket giver en mindre retsafgift til beregning på i alt 7.854.649 kr.

Forholdet mellem gaveelementet og anfordringsbeviset afhænger af, hvad Dorte beslutter.

Overvejelserne Dorte skal tage højde for, er finansieringen af hendes fremtidige privatforbrug, når hun afstår indtægtskilden fra landbruget. Det samme gør sig gældende angående de likviditetsmæssige omkostninger, der er i forbindelse med generationsskiftet.

I alle tre ovennævnte situationer vil den likviditetsmæssige belastning fordele sig på henholdsvis gaveelementet og anfordringsbeviset + betaling af tinglysningsafgift. Tinglysningsafgiften er baseret på værdien af de overdragede grunde og bygninger, og er derfor konstant, lige meget hvilken af de tre muligheder der vælges. Opgørelsen af tinglysningsafgiften⁸⁹ kan ses i figur 17.

Opgørelse af tinglysningsafgift			
kr.			
Grundlag for opgørelse af tinglysningsafgiften			185.000.000
Fast tinglysningsafgift			1.750
Variable tinglysningsafgift			0,06%
Total tinglysningsafgift			1.111.750

Figur 17: Opgørelse af tinglysningsafgift

Kilde: Egen tilvirkning

⁸⁹ Tinglysningsafgiftloven §4, stk. 1

10.1.8 Likviditetsmæssige påvirkninger af generationsskiftet.

Familien Larsen vil få en opsummering på den likviditetsmæssige påvirkning, som følge af generationsskiftet fra Dorte til sønnerne. Foruden udgifterne til tinglysningsafgiften og gaveafgiften, medfører generationsskiftet også en personlig beskatning af Dorte i den del af det opsparede overskud, som ikke kan overdrages via succession, se afsnit 10.1.5 figur 11.

Figur 18 viser opgørelsen af skat til betaling som følge af den del af det opsparede overskud, som ikke kan succederes.

Opgørelse af skat til betaling som følge af overdragelse via succession i personlig virksomhed				
Kr				
	Opsparet overskud ved 25% aconto skat som ikke kan overdrages via succession			5.300.000,00
	Opsparet overskud ved 22% aconto skat som ikke kan overdrages via succession			7.950.000,00
	Samlet indkomst til beskatning hos overdrageren (Dorte)			13.250.000,00
	Beregnet indkomstskat hos overdrageren		56%	7.420.000
	Modregnet betalt virksomhedsskat på 25%			-1.325.000
	Modregnet betalt virksomhedsskat på 22%			-1.749.000
	Total indkomstskat til betaling			4.346.000

Figur 18: Skat til betaling via succession i personlig virksomhed

Kilde: Egen tilvirkning

Figur 18 viser at en hævnning af det opsparede overskud på 13.250.000 kr. vil medføre en beskatning hos Dorte i hendes personlige indkomst på 4.356.000 kr., med udgangspunkt i at hun skal betale topskat af hele beløbet.

Baseret på hvilke forhold der er valgt tidligere, vil den likviditetsmæssige påvirkning af generationsskiftet ligge mellem 13.312.399 og 20.815.399 kroner.

Der er ikke taget højde for andre udgifter, der bl.a. indeholder udgifter til rådgivning og andre uforudsete omkostninger, hvorfor de endelige tal blot er vejledende tal. Taget i betragtning af, at der er flere tal, som er manglende i udgifterne, for at kunne give den helt korrekte beregning, vil der være en stor fordel i at foretage generationsskiftet via succession. Det er fordi både den skattemæssige og likviditetsmæssige virkning for alle

parter, vil være betydelig mindre end ved et skattepligtgenerationsskifte.

Likviditetmæssige påvirkning ved overdragelse af personlig virksomhed					
kr			Situation 1	Situation 2	Situation 3
Tinglysningsafgift total			1.111.750	1.111.750	1.111.750
Gaveafgift			15.354.649	11.604.649	7.854.649
Indkomstskat			4.346.000	4.346.000	4.346.000
			20.812.399	17.062.399	13.312.399

Figur 19: Endelig likviditetmæssig påvirkning ved overdragelse af personlig virksomhed

Kilde: Egen tilvirkning

Er succession ikke anvendt, vil Dorte blive beskattet af hele afståelsessummen, og anskaffelsessummen for sønnerne, vil være markant højere grundet opgørelsen af den udskudte skat på 36.078.446 kr.

Opgørelse af skat til betaling ved overdragelse hvis der ikke anvendes succession i den personlige virksomhed					
kr.			Avance	Skattesats	Skat
Ejendomsavance			28.593.126	42%	12.009.113
Genvundne afskrivninger			17.353.333	56%	9.717.867
Produktionsanlæg og maskiner			12.512.500	56%	7.007.000
Husdyrsbesætning			805.575	56%	451.122
Salgsbeholdninger			595.257	56%	333.344
Opsparet overskud ved 25%			8.000.000	56%	4.480.000
Opsparet overskud ved 22%			12.000.000	56%	6.720.000
Beregnet indkomstskat hos overdrageren					40.718.446
Modregnet betalt virksomhedsskat, 25%					-2.000.000,00
Modregnet betalt virksomhedsskat, 22%					-2.640.000,00
Samlet indkomstskat til betaling					36.078.446

Figur 20: Den skattemæssige betaling hvis succession ikke anvendes

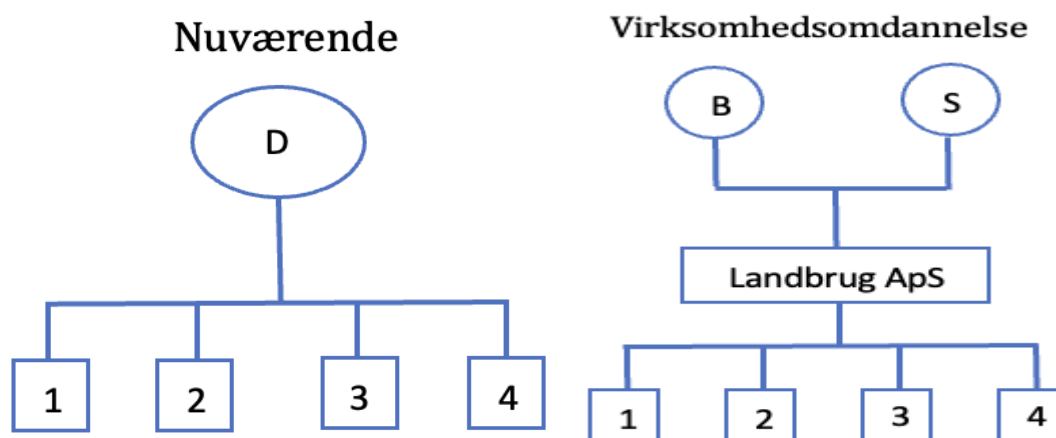
Kilde: Egen tilvirkning

10.2 Case 2

Der er i stedet et ønske fra familien om, at de har mulighed for at blive en del af gårdene, ved at træde ind i familievirksomheden via deres egne selskaber, som de i forvejen selv har daglig drift i. Derfor vil de gerne vide, om dette kan være muligt og hvordan det således kan løses.

Der vil tages udgangspunkt i flere af de regnskabsmæssige tal, som i forvejen er anvendt i case 1.

Den fremtidige struktur vil således ændre sig, hvilket er illustreret nedenfor.

Figur: 3 Nuværende struktur

Kilde: Egen tilvirkning

Figur 21: Virksomhedsform struktur

Kilde: Egen tilvirkning

10.2.1 Skattefri virksomhedsomdannelse

For at skabe den ønskede struktur i fremtiden, med et omdannet personligt ejet selskab til et kapitalselskab, i dette tilfælde et ApS, er der en lang række krav, som skal være opfyldt, før dette er muligt. De mange krav, der skal være opfyldt, er udpenslet i afsnit 7.

Der skal udarbejdes diverse steps, for at den fremtidige struktur er mulig. Disse steps vil blive gennemgået nedenfor.

Det ønskes som nævnt, at metoden skattefri virksomhedsomdannelse anvendes. Ville denne metode ikke være anvendt, ville der opstå en afståelsesbeskatning ved overdrageren på samme niveau, som hvis der var et salg til 3. mand. Fordelen er ulig den skattepligtige omdannelse, at der ikke er lige så store krav til likviditet til den skattefri

omdannelse, hvilket kan være en fordel for den overtagende part såvel som den afgivende part.

I overvejelserne skal der tages højde for, om overtagelsen skal være delvis eller fuldstændig. Dette afgør ejeren af den personlige virksomhed inden omdannelsen. Der skal i dette tilfælde være en fuldstændig omdannelse, da Dorte først efterfølgende ønsker at succedere ned til sine sønner.

Da det vurderes at alle kravene, der er til skattefri virksomhedsomdannelse, er opfyldt, vil det være muligt at påbegynde omstruktureringen. Dette betyder at der skal indhentes en vurdering af de aktiver og forpligtelser, der skal være en del af omdannelsen. Det er af vigtig betydning, at skønnene bliver vurderet til en korrekt handelsmæssig værdi, så salget sker på markedsvilkår. Dette vil heri blive den regnskabsmæssige værdi ultimo 2023, da denne er vurderet tilsvarende.

Betydningen for dette er, at der ikke skal foretages nogen omvurderinger under omdannelsen, hvis de er blevet korrekt vurderet i første omgang.

Alle værdier og skattemæssige værdier er beregnet og findes i bilag 2.

Normalt vil værdierne være steget og de vurderinger der foretages, giver en øget værdi til aktiverne. Det er ligeledes et krav, at der skal foretages et apportindskud via de værdier, der er i den personligt ejede virksomhed. Her er værdien opgjort til en korrekt handelsværdi, for at der bliver indskudt den korrekte mængde af værdi. Dette skal vurderes af en faglig uvildig vurderingsmand.

Der er i dette eksempel 4 forskellige gårde, der er en del af den samlede personlige virksomhed, som alle skal være en del af omdannelsen. Det er muligt at fravælge blandet benyttede aktiver, når der sker en omdannelse, men det er ikke ønsket her.

Formålet med omdannelsen er, at de overførte aktiver og forpligtelser succederes fra overdragerens skattemæssige stilling og overflyttes direkte hen til det modtagende selskab, hvor dette vil fortsætte i den skattemæssige stilling.

Familien skal som led i processen med omdannelsen reducere værdien i det nystiftede selskab med den beregnede udskudte skat. Disse værdier er aktiver og forpligtelser, der som nævnt ovenfor skal vurderes til handelsværdi og efterfølgende skal den skattemæssige værdi trækkes fra. Derefter afgør avancen, hvor meget den udskudte skat vil mindske den samlede værdi i selskabet for dette regnskabsår.

Opgørelse af udskudt skat						
kr.			Regnskabsmæssig	Skattemæssig	Forskelsværdi	Skatteværdi
Grunde og bygninger			185.000.000	81.880.000	103.120.000	22.686.400
Ejendomsavance og genvundne afskrivninger			0	45.946.460	-45.946.460	-10.108.221
Produktionsanlæg og maskiner			17.500.000	4.987.500	12.512.500	2.752.750
Husdyrsbesætning			5.370.500	4.564.925	805.575	177.227
Salgsbeholdning			3.968.380	3.373.123	595.257	130.957
I alt			211.838.880	140.752.008	71.086.872	15.639.112

Figur 22: Opgørelse af udskudt skat.

Kilde: Egen tilvirkning.

I figur 22 er der vist den fremgangsmåde, hvorpå den samlede skatteværdi, der skal reduceres i selskabet, bliver udregnet. Den post der er vigtig at bemærke, er den avance der er på ejendommene og de genvundne afskrivninger. Denne post bidrager til at overdrager ikke straffes for at sælge sine ejendomme, selvom disse er steget i værdi. Dette ville derudover også medfører, at den modtagende part ville få en beskatning med i købet, som ikke ville være regnskabsmæssigt korrekt.

Det følger derfor at den udskudte skatteforpligtelse, der er udregnet, mindskes til en samlet opgjort egenkapital i virksomheden, der er ejet i personligt regi. Herefter kan det nystiftede selskab Landbrug ApS efterfølgende opgøre dets egenkapital regnskabsmæssigt. For bedre at kunne illustrere det nævnte, er der udarbejdet et eksempel, der viser hvad den udskudte skat i åbningsbalancen vil være samt fordelingen af egenkapitalen på selskabskapitalen og overkursen:

Afstemning af regnskabsmæssig egenkapital			
Regnskabsmæssig EK i virksomhed			142.488.880
Regnskabsmæssig EK i selskab			116.741.547
Forskelsværdi			25.747.333
Udskudt skat i åbningsbalancen			25.747.333
Differencen			0
Fordeling af egenkapital på selskabskapital og overkurs			
Selskabskapital			40.000
Overkurs			116.701.547
			116.741.547
Svarende til kurs			291.854

Figur 23. Afstemning af regnskabsmæssig EK.

Kilde: Egen tilvirkning

Via beregningerne viser det, at kursen, der skal anvendes ved tegning, er 291.854. Overkursen er beregnet til at være 116.701.547 kr. Dette har dog ingen yderligere betydning, da der ifølge selskabsloven blot skal være opfyldt krav om en kapital på 40.000 kroner jf. SLL § 4 stk. 2, for at der kan skabes et ApS. Hvilket betyder, at det er valgfrit om det nystiftede selskab fra start af, har en overkurs eller ej.

Der er udregnet den skattemæssige anskaffelsessum af anparterne i det nystiftede selskab. Denne beregning er baseret på de skattemæssige værdier, som faderen, Jens, i sin tid har indskudt af både aktiver og forpligtelser. Der er nævnt i afsnit 7.2, at det er op til omdanneren selv at vurdere om denne vil have sit opsparede overskud med videre i omdannelsen, alt efter om det vurderes at være en fordel for enten begge parter eller hvis omdanneren har et ønske herom.

Dorte har efter overvejelse og rådgivning vurderet, at det opsparede overskud skal være en del af de beregninger, der udregnes i forlængelse af den skattemæssige anskaffelsessum.

Opgørelsen af den skattemæssige anskaffelsessum				
kr.				Skattemæssig værdi
Grunde og bygninger				81.880.000
Produktionsanlæg og maskiner				4.987.500
Børsnortede papir				12.300.000
Andelshaverkonti				500.000
Husdyrsbesætning				4.564.925
Salgsbeholdninger				3.373.123
Beholdninger af indkøbte hjælpematerialer				2.000.000
Tilgodehavender fra salg				1.000.000
Andre tilgodehavender				100.000
Periodeafgrænsninger				50.000
Likvide beholdninger				950.000
Gæld til realkreditinstitutioner				-60.000.000
Gæld til banker, langfristet				-12.000.000
Købekontrakter				-3.000.000
Gæld til banker, kortfristet				-8.000.000
Leverandør af varer og tjenester				-1.500.000
Anden gæld				-1.750.000
Mellemkonto				25.455.548
Opspare overskud				-20.000.000
Betalt accontoskat				4.640.000
Mellemkonto total				-15.360.000
Skattemæssige anskaffelsessum				10.095.548

Figur 24. Fremstilling af de skattemæssige anskaffelsessummer i forbindelse med en skattefri virksomhedsomdannelse.

Kilde: Egen tilvirkning

Beregningen foroven i figur 24 er en oversigt, der viser den skattemæssige anskaffelsessum. Den forskel der er i beregningen, viser den merværdi, som aktiverne besidder. Den beskatning, der således ville være forestået, hvis der var tale om en afståelse af aktiverne, er udskudt indtil de overtagende parter selv vælger at afhænde anparterne via et salg fra det nystiftede selskab.

Opgørelse af skat til betaling ved salg af aktier til indre værdi				
kr.		Avance	Skattesats	Skat
Aktieavance, lav beskatning		122.000	27%	32.940
Aktieavance, høj beskatning		106.523.999	42%	44.740.080
Total aktiebeskatning hos overdrager		106.645.999		44.773.020

Figur 25: Opgørelse af skat til betaling via aktier til indre værdi

Kilde: Egen tilvirkning.

Ved tidspunktet, hvor det vurderes at der er styr på alle regnskabs- og skattemæssige åbningsbalancer, herunder også de skattemæssige anskaffelsessummer og disse er fastlagt, vil den personligt ejede virksomhed være i stand til at påbegynde den skattefri virksomhedsomdannelse. Det er dog et krav, at alle de nævnte kriterier er opfyldt, som beskrevet i afsnit 7.2.

Der er udarbejdet en åbningsbalance, der nede i bilag 8 detaljeret viser, hvordan der er nået frem til tallene. Denne indeholder både en åbningsbalance og en balance pr. 31.12.2023.

10.2.2 Aktieombytning via holdingselskab

Efter den skattefri virksomhedsomdannelse og stiftelsen af Landbrug ApS er Dorte tættere på den ønskede selskabsstruktur, men fortsat ikke helt i mål med den ønskede struktur som nævnt i afsnit 10.1. For at opnå den ønskede selskabsstruktur skal Dorte foretage en aktieombytning af Landbrug ApS. Hun har, som nævnt i afsnit 3.6, tre forskellige muligheder for aktieombytning, som hun skal vælge imellem. I Dortes tilfælde vil anvendelsen af den skattefri aktieombytning uden tilladelse give bedst mening, eftersom hun kan påbegynde processen med det samme. Vælger Dorte at anvende reglerne om aktieombytning med tilladelse fra Skat, skal Skat ind og subjektivt vurdere om reglerne for skattefri aktieombytning er overholdt, denne proces kan være tidskrævende. Processen er nærmere beskrevet i afsnit 3.6. Det antages, at Dorte opfylder kravene beskrevet til den skattefri aktieombytning uden tilladelse.

Ved anvendelse af reglerne omkring skattefri aktieombytning uden tilladelse skal Dorte være opmærksom på værns reglen om det treårige Holding krav fra stiftelsen af Landbrug ApS. Vælger Dorte eller sønnerne at sælge Landbrug ApS inden for denne treårige periode, vil sønnerne blive beskattet som følge af, at de har indtrådt i Dortes skattemæssige stilling via succession.

I en skattefri aktieombytning skal værdien af anparterne opgøres til handelsværdi. Opgørelsen af Landbrug ApS til handelsværdi antages at være opgjort til den samme værdi som den opgjort værdi i afsnit 7.2 vedrørende den skattefrie virksomhedsomdannelse.

Når alle førnævnte handlinger er blevet gennemført og betingelserne for gennemførelsen af den skattefrie aktieombytning er opfyldt, skal åbningsbalancen for Landbrug ApS opgøres.

Åbningsbalancen udarbejdes med udgangspunkt i at holdingselskabet på stiftelsestidspunktet har fuldt ejerskab af drift selskabet Landbrug ApS og finansieret med egenkapital. Egenkapitalen er fordelt på minimumskravet på 40.000 kr. for et ApS og den resterende del af egenkapitalen berigtiges ved overkurs. Åbningsbalancen for Landbrug ApS kan ses på figur 26.

Åbningsbalance af Landbrug ApS			
kr.			
Aktiver:			
Anlægsaktiver			
Finansielle anlægsaktiver			
Anparter i Landbrug ApS			116.741.547
Aktiver total			116.741.547
Passiver			
Egenkapital			
Anpartskapital			40.000
Overkurs ved stiftelse			116.701.547
Egenkapital i alt			116.741.547
Passiver total			116.741.547
Overkurs, svarende til kurs			291.854

Figur 26: Åbningsbalance for Landbrug ApS

Kilde: Egen tilvirkning.

10.2.3 Overdragelse af anparter med succession og passivpost

Dorte har foretaget en skattefri aktieombytning, for at opnå den ønskede selskabsstruktur til forarbejdet vedrørende succession til sønner Bjarne og Simon. Det nye selskab hedder Landbrug ApS. Dorte skal anvende reglerne omkring succession, med henblik på overdragelse af kapitalandele der er unoterede og værdipapirer jf. ABL. For nærmere forklaring på den skattemæssige succession henvises der til afsnit 4.1.

Når der foretages en afståelse i det nystiftede selskabs anparter, skal overdragelsesprisen udregnes. Overdragelsesprisen udregnes via den skattemæssige avance, der beregnes ved at fratrække den handelsmæssige værdi med den skattemæssige værdi. Udregningen er illustreret nedenfor og viser, hvad den skattemæssige avance vil ende på, hvis Dorte afstår sine anparter i Landbrug ApS ved succession.

Skattemæssig avance via salg af anparter				
kr.				2023
Handelsværdi				116.741.547
Skattemæssig værdi				10.095.548
Skattemæssig avance afståelse				106.645.999

Figur 27 skattemæssig avance ved salg af anparter

Kilde: Egen tilvirkning

Når der foretages en overdragelse af anparter, skal der jf. KSL § 33 C, på samme tidspunkt beregnes passivposter, der som nævnt i afsnit 8, skal stille den overtagne part i en bedre situation, ved overtagelse af den skattemæssige byrde. Der beskrives også forskellen på procentsatserne alt efter om det er et aktiv eller en aktie/anpart. I dette tilfælde vil der skulle anvendes satsen på 22%.

I figur 28 nedenfor er det beregnet, hvor meget sønner til sammen har i passivposter.

Beregning af passivpost ved overdragelse af anparter				
kr.		Avance	Passivpostsats	Passivpost
Aktieavance		106.645.999	22,00%	23.462.120

Figur 28: Passivposter ved overdragelse af anparter

Kilde: Egen tilvirkning

De beregnede tal viser, at sønnerne vil ende ud med en passivpost på 23.462.120 kr.

10.2.4 Berigtigelse af anparter

Ligesom i det tidligere afsnit om berigtigelse af egenkapital i afsnit 10.1.7 skal overdragelsen af anparter her berigtiges.

Figur 29 indeholder de skattemæssige avancer og tilhørende passivposter, der indgår i generationsskiftet mellem Dorte og hendes sønner ved overdragelse af anparter.

			Oprindeligbalance 2024	Overdragelses balance 2024	Tilbageværende hos overdrager
kr.					
Aktiver					
Anlægsaktiver					
Finansielle anlægsaktiver			116.741.547	116.741.547	0
Anparter i Landbrugs ApS			116.741.547	116.741.547	0
Aktiver total			116.741.547	116.741.547	0
Passiver					
Egenkapital					
Anpartkapital			40.000	40.000	0
Overkurs ved stiftelse			116.701.547	93.239.427	0
Egenkapital i alt			116.741.547	93.279.427	0
Hensatte forpligtelser					
Passivpost, aktiavance			0	23.462.120	0
Passiver total			116.741.547	116.741.547	0

Figur 29: Overdragelsesbalance

Kilde: Egen tilvirkning

I denne case for familien Larsen er der tale om en hel overdragelse af anparterne i Landbrug ApS. Begge sønner overtager samlet aktiver for 116.741.547 kr., der fordeler sig på passivposten på 23.462.120 kr. og en egenkapital på 93.279.427 kr.

Hvordan finansieringen for berigtigelsen af egenkapital gennemføres, vil blive gennemgået i kommende afsnit.

Egenkapitalen for sønner er i alt 93.279.427 kr. og kan berigtiges ved anvendelse af en kombination af følgende muligheder. Arv, gaveelement, anfordringsgældsbrief mellem Dorte og sønnerne.

Figur 30 viser tre forskellige kombinationer, som kan anvendes til berigtigelse af egenkapital i forbindelse med generationsskiftet, samt den likviditetsmæssige belastning for hver af mulighederne.

Berigtigelse af egenkapital i Landbrug ApS						
kr.				Situation 1	Situation 2	Situation 3
Værdi af overdragne aktiver				93.279.427	93.279.427	93.279.427
Berigtigelse via anfordringstilgodehavender				0	-25.000.000	-50.000.000
Rest berigtigelse				93.279.427	68.279.427	43.279.427
Grundlag for beregning af gaveafgift				93.279.427	68.279.427	43.279.427
Afgiftsfrie gaver - 2 * bundfradrag				-148.200	-148.200	-148.200
Gaveafgiftsgrundlag				93.131.227	68.131.227	43.131.227
Gaveafgiftssats				15%	15%	15%
Gaveafgift til afregning				13.969.684	10.219.684	6.469.684

Figur 30: Berigtigelse af egenkapital i Landbrug ApS

Kilde: Egen tilvirkning

I situation 1 er der anvendt det fulde afgiftsfrie gavebeløb, der er sammenlagt for de to brødre på hhv. 74.100 kr., hvor der i alt kan trækkes de 148.200 kr. fra i bundfradrag. Efter at gaveafgiften på 15% er fratrukket, ender den samlede gaveafgift på 13.969.684 kr., for overtagelsen af Landbrug ApS for de to sønner.

I situation 2 har familien valgt at anvende en blanding mellem et gaveelement og et anfordringsgældsbrief på 25.000.000 kr. til Dorte. Bundfradrag for skattefrit gavefradrag antages at blive anvendt fuldt ud til begge brødre. Vælges denne situation, vil der totalt komme 10.219.684 kr. til beskatning og et anfordringsgældsbrief på 25.000.000 kr.

I situation 3 vil der være en sammenkobling af både gaveelement og et anfordringsgældsbrief på 50.000.000 kr. Som i de andre tilfælde, er bundfradraget fuldt

udnyttet i gaveelementet og den store forskel er gælds brevet på 50.000.000 kr., der i sidste ende har betydning for, at gaveafgiften er mindst i denne situation på 6.469.684 kr.

Fælles for alle situationerne afhænger fordelingen mellem gaveelementet og størrelsen på anfordringsgælds brevet primært af Dorte, baseret på samme overvejelsergrundlag som beskrevet i afsnit 10.1.7.

Likviditetsmæssige påvirkninger af generationsskifte

Familien vil afslutningsvis kigge på den likviditetsmæssige påvirkning, generationsskiftet har ved overdragelse af virksomhedens anparter. Som udgangspunkt vil den likviditetsmæssige påvirkning, svare til de valg familien har besluttet, i det foregående afsnit vedrørende berigtigelse af anparter. Belastning må derfor antages at være mellem 6.469.684 og 13.969.684 + rådgivning og andre eventuelle omkostninger i forbindelse med generationsskiftet for Bjarne og Simon.

10.3 Fordele og ulemper ved case 1 og 2.

Familien Larsen skal nu i fællesskab til at diskutere og vurdere hvilken form for generationsskifte, der passer deres situation bedst og er mest passende, for hvad de ønsker at opnå. Der er en række fordele og ulemper ved både generationsskifte i en personligt ejet virksomhed og ved generationsskifte i selskabsform.

Det kommende afsnit vil belyse de overvejelser og vurderinger, familien skal tage i betragtning i forbindelse med generationsskiftet.

Der vil ikke være en bestemt metode, der er den korrekte at anvende til alle scenarier, hvorfor der her kun vil være anbefalinger, som passer bedst muligt, til de specifikke ønsker og præferencer familien har. Der er ikke kun en løsning, der passer til alle problemerne, hvilket også tydeligt ses, i de forskellige måder, man som familie og rådgiver kan angribe sådan en problemstilling på.

I det givne tilfælde er det blevet belyst hvilke fordele og ulemper, der er ved både at foretage et generationsskifte, hvor sønnerne overtager den personligt ejede virksomhed eller Dorte foretager en virksomhedsomdannelse. I forlængelse af dette, er det vigtigt at

familien får sagt tydeligt, hvilke ønsker og forventninger de alle har til fremtiden og hvor stor en del man ønsker at være i den fremtidige drift af de forskellige gårde. Her skal der også være fokus på, hvor meget den ældre generation forventer at få i vederlag ved overgivelsen og hvornår dette skal falde.

Alle parter skal i fællesskab blive enige om, hvad de forbinder med et succesfuldt generationsskifte og hvilke kriterier det indebærer. Eftersom disse kriterier og beslutninger er subjektive og kan være anderledes fra case til case, vil der i det næste afsnit blive drøftet de mere generelle fordele og ulemper ved de forskellige former for generationsskifte. Det er efterfølgende op til den individuelle familie at beslutte, hvilken type der passer bedst til deres behov og ønsker.

10.3.1 Fordele og ulemper ved valg af generationsskifte i personligt ejet selskab

Ved valget omkring generationsskifte i personligt regi, vil der være flere fordele, som er med til at skabe et hurtigere og nemmere generationsskifte. Det er rent omstrukturingsmæssigt nemmere at give virksomheden videre, da der ikke er yderligere ændringer udover at CVR-nummeret skal ændres, fordi strukturen er den samme. Her er der heller ikke krav til, at der sker en offentliggørelse af virksomhedens regnskab.

Der vil ved det opsparede overskud også være en mulighed i overførslen af dette, da den overtagende generation skal beregne en passivpost. Den overdragende generation vil således kunne give en gave som kompensation i forbindelse med det opsparede overskud. Den skatteværdi der er netto, som den overdragende generation sparer ved overdragelsen, kan også gives videre som gave til de overtagende børn.

Hvis der føres underskud i virksomheden, kan dette fremføres, til når der igen er overskud i virksomheden.

Det er muligt at anvende et skattefrit afkast på den værditilvækst, der kan ske på grunde og bygninger, som vil blive beregnet efter EBL og giver mulighed dertil. Dette er muligt, fordi der er tale om en landbrugsejendom, som har andre muligheder for at anvende indekseringstal end andre bygninger med tilvækst kan. Dette medfører også, at der over en længere periode, vil være gevinster via indekseringer, som vil mindske den

skattemæssige avance, der vil opstå, når der sker afståelse af grunde og bygninger, hvorfor værdien ændres imellem de to generationer. Dette vil ikke være muligt, hvis der anvendes selskabsoverdragelse.

En anden ulempe er, at der i et personligt selskab ikke er en klar linje imellem det private og virksomhedsmæssige, hvilket betyder at der en personlig hæftelse og der hæftes med alt man ejer. Dette er også et sats, hvis den nye generation ikke har fået tiden til endnu at blive sat rigtig ind i virksomheden og hvad det vil sige, at drive en rentabel forretning.

Der vil ved det opsparede overskud være begrænsninger af, hvor meget der kan overføres direkte, fordi de finansielle aktiver udover likvider, ikke kan overdrages, hvilket i det tilfælde der er bearbejdet i projektet, er børsnoterede papirer. Dette betyder at der vil være betaling, der skal finde sted, for det overskud, der ikke kan overdrages. Ulempen her er, at der kan være en beskatning på helt op til 56%, hvis topskattegrænsen rammes.

Det kan også være svært at få andre med ind i virksomheden, hvor der vil være en stor belastning likviditetsmæssigt. Det vil ikke være muligt at kunne dele det personlige selskab, hvorfor der vil ske en afståelse til en ideal-andel. Dermed er det også svært at dele virksomheden op, hvorimod dette er betydeligt nemmere i selskabsform.

Der vil være en økonomisk tungere likviditetsmæssig byrde, fordi der både skal betales en gaveafgift, der vil være stor eller mindre, alt efter hvor meget der vælges at overdrages via anfordringsgældsbreve. Der vil også være udgifter til tinglysning af ejendomme og grunde. Der vil dog kunne være en gevinst på det skattemæssige plan, hvis afgiften skulle ændre sig i fremtiden.

10.3.2 Generationsskifte via virksomhedsomdannelse

Som i generationsskifte i personligt regi, er der også en række fordele og ulemper ved virksomhedsomdannelsen.

Der vil være en mindre risiko forbundet med at lave en virksomhedsomdannelse og derefter give selskabet videre, fordi den overtagende generation ikke vil hæfte personligt i samme grad som ved personlig virksomhed. Der vil som den overtagende generation

være større mulighed for også at komme ud af selskabet igen, hvis det efter en given tid, vurderes at skiftet ikke er gået som ønsket eller andre problemstillinger er opstået. Dette skyldes, at der vil være færre konsekvenser rent skattemæssigt ved afståelsen sammenlignet med den personligt drevne. Her skal det tages i mente med værns reglen i holdingselskaber som er på 3 år, hvis skattefri virksomhedsomdannelse anvendes.

Det vil være nemmere at få andre med ind i ejerkredsen eller bestyrelsen, hvilket kan være interne såvel som eksterne nye. Ligeledes er der mulighed for at andre i familien kan være en del af selskabet, selvom de ikke er med i hverken den daglige drift eller med bestemmende indflydelse.

Dette kan ses i, at der vil være langt større mulighed for at kunne omstrukturere selskabet i lige store dele eller mindre dele, alt efter ønsker for de indblandede parter. På denne måde vil der være ejere, som har anparter, der er stemmeløse eller der kan oprettes et holdingselskab. Dette vil også gøre, at det er muligt at have passive investorer.

I forlængelse af dette, behøver den ældre generation ej heller overdrage alle anparterne med det samme, hvis det vurderes bedre, at dette skal gøres mere glidende. Ønskes der en videreudvikling i selskabet og nye investorer, er det også her nemmere.

Ulig det personligt ejede selskab, er det muligt at overføre hele det opsparede overskud ned i et kapitalselskab, hvorfor det vil være mindre likviditetsmæssigt tungt at skulle løfte som overtagende part. Her skal den skattemæssige avance ikke betales med det samme og der vil ske en udskydelse af beskattningen, indtil denne ønskes afstået. Fordi det er muligt at overføre hele det opsparede overskud, er det også muligt at få de passive investeringskilder, som i vores case er de børsnoterede værdipapirer, fordi de kun er en lille andel af den omdannede balance og indtjening. Vigtigheden i, at det kun må være en lille del af den samlede indtjening skyldes, at disse passiver ville indgå under reglerne for pengetankeselskaber, som ellers ikke kan succederes.

Ulemper ved anvendelse af virksomhedsomdannelsen er, at det kan være en lang og tung proces, når der skal foretages en større omstruktureringen i virksomheden og denne proces tager ofte lang tid og er en ulempe, hvis generationsskiftet er tvunget til at skulle se hurtigt, hvis der fx er opstået et pludseligt dødsfald eller alvorlig sygdom.

Der er flere krav til udførelse af kapitalselskabets årsregnskab, og dette skal offentliggøres. Det kan ses som en ulempe, da udefrakommende kan bruge dette som forhandlings argumenter eller drage fordel af, hvis der er en mindre rentabel førelse af selskabet. I takt med flere krav til årsregnskabet vil der også være flere udgifter forbundet med dette.

Der vil heller ikke være mulighed for at kunne anvende et negativt resultat til modregning i andre indkomster, som det kan i personlig regi. Her er det problematisk, når der skal betales løn og der ikke er et positivt resultat, da der så på anden måde skal anskaffes finansiering, fordi man som ejer af selskabet, også er ansat og der skal betales skat. Sammenlignet med det personlige selskab, der har den fordel, at lønnen kan udbetales netto og beskatningen kan udskydes indtil slutningen af året.

10.3.3 Personlig overtagelse vs. virksomhedsomdannelse

Alt efter hvilken situation, man står i ved et generationsskifte, vil der fordele og ulemper ved begge metoder. Her er det igen vigtigt, at der bliver kommunikeret tydeligt og klart fra de deltagende parter om, hvad forventninger og ønsker er, for bedst muligt at komme igennem skiftet med tilfredse parter. Ofte kan tiden være en afgørende faktor for, hvilken metode der synes mest relevant på det givne tidspunkt. Det kan ikke siges at den ene metode er bedre frem for den anden, idet de begge har fald grupper, der kan have en afgørende effekt på skiftet i sidste ende.

10.3.4 Yderligere ønske fra familien

Dorte og hendes to sønner har i perioden efter farens død, snakket om, at det kunne være bedre, hvis begge sønner hver især ville kunne overtage hver deres gård. Forespørgslen kommer på baggrund af, at Bjarne har interesse i svinelandbrug, og Simons interesse og ekspertise ligger i planteavl. Derfor vil Bjarne gerne kun være en del af gård 1 og tage den med i en del af hans i forvejen etablerede landbrug. På lige fod er Simon, der ønsker at overtage gård 2. Dorte har ingen indvendinger omkring deres ønsker og vil gerne imødekomme dem på bedst mulig vis. Derfor vil både hun og hendes sønner gerne vide, hvordan sådan en forespørgsel bedst kan imødekommes.

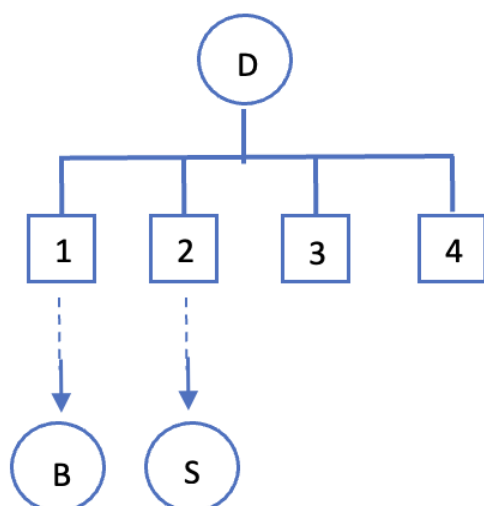
10.4 Opdeling af gårdene

Eftersom sønnerne har givet udtryk for ønsket om at skære to af de fire gårde fra, hvorefter de hver især overtager en gård, er det muligt at kunne arrangere dette.

Da både Simon og Bjarne ønsker hver sin gård, vil der komme en måde at angribe problemstillingen, som kan gøre det muligt. Alt efter den præcise situation de står i, kan der bl.a. anvendes skattefri spaltning. For bedst at kunne komme med et godt løsningsforslag, er det vigtigt at sætte sig ind i den konkrete situation og hvilke præmisser der er med i selve overtagelsen.

Når der ønskes at foretage en spaltning i et selskab, er det muligt både at gøre det med tilladelse fra skattemyndighederne eller uden tilladelse. Alt efter hvilken metode man vælger, skal der følges det objektive eller subjektive regelsæt, som beskrevet i afsnit 3.1 og 3.2.

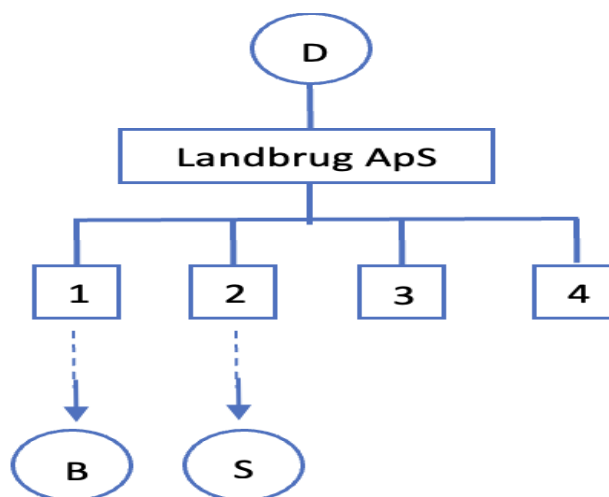
Overdragelse af gård 1 og 2

Figur 31: Overdragelse af gård 1 og 2

Kilde: Egen tilvirkning

Grenspaltning efter virksomhedsomdannelse

Figur 32: Grenspaltning af gård 1 og 2

Kilde: Egen tilvirkning

For at kunne anvende en skattefri spaltning, er der visse krav, som skal være opfyldt, hvilket er beskrevet i afsnit 3.3.2. En af disse krav er bl.a. at der ved en spaltning via succession, for de aktionærer, der vil være en del af spaltningen, skal afregnes i aktier og evt. en udligningssum. Dermed kan der via analysen for, hvorvidt det skal være et generationsskifte i personlig regi vs. virksomhedsomdannelse hurtigt vurderes, at det

skal være en virksomhedsomdannelse, der skal dannes, fordi det ellers ikke er muligt for sønnerne og Dorte at lave en spaltning af virksomheden. Det er ej heller muligt at spalte i en personlig virksomhed, da denne er hæftet personligt og muligheden hertil ikke findes. Her vil Dorte i stedet overdrage gård 1 og 2 og beholde de to resterende gårde.

Det er jf. FUSL § 8, at en skattefri spaltning kan finde sted. Når der anvendes det objektive regelsæt, kan ligeledes laves en spaltning, fordi der findes en undtagelse, hvorefter det er muligt at spalte i selskabet, selvom der opstår et Holding krav på 3 år, hvorefter der ellers vil blive opkrævet fuld afståelsesbeskatning. Dette er nærmere beskrevet i afsnit 3.3.2. Det er muligt, ved anvendelse af succession i forbindelse med spaltning fordi kravet da vil følge med videre til den modtagende part på samme vis, som de udskudte skatteforpligtelser.

Da det jf. FUSL § 15c stk. 2 foreskriver, at man kan lave en grenspaltning og dermed spalte en del ud af den samlede virksomhed, er det muligt, for den del af virksomheden at indgå som en selvstændig bedrift, der kan være fungerende ved hjælp af egne midler og fungere selvstændigt.

Fordelingsnøgle baseret på kapitalafkastgrundlaget					
Kr.	Landbrugsejendom 1	Landbrugsejendom 2	Landbrugsejendom 3	Landbrugsejendom 4	Total
Ejendom	23.000.000	42.000.000	20.500.000	22.500.000	
Produktionsanlæg og maskiner	1.246.875	1.246.875	1.246.875	1.246.875	
Andelshaverkonti	125.000	125.000	125.000	125.000	
Husdyrsbesætning	5.370.500	0	0	0	
Salgsbeholdninger	0	3.968.380	0	0	
Beholdning af indkøbte hjælpematerialer	500.000	500.000	500.000	500.000	
Tilgodehavender fra salg	250.000	250.000	250.000	250.000	
Andre tilgodehavender	25.000	25.000	25.000	25.000	
Periodeafgrænsningspost	12.500	12.500	12.500	12.500	
Børsnoterede papirer	3.075.000	3.075.000	3.075.000	3.075.000	
Likvide beholdninger	237.500	237.500	237.500	237.500	
Total	33.842.375	51.440.255	25.971.875	27.971.875	139.226.380
% fordeling af aktiver	24,31%	36,95%	18,65%	20,09%	
Fordeling af passivposter baseret på % af aktiver	20.965.171	31.866.964	16.089.438	17.328.427	86.250.000
Fordeling af kapitalafkastgrundlag baseret på % fordeling af aktiver	12.877.204	19.573.291	9.882.437	10.643.448	52.976.380
Fordeling af finansielle aktiver baseret på % fordeling af aktiver	3.220.736	4.895.505	2.471.711	2.662.048	13.250.000

Figur 33: Fordelingsnøgle baseret på kapitalafkastgrundlaget

Kilde: Egen tilvirkning

Figur 33 opgør fordelingsnøglen, der kan anvendes i forbindelse med grenspaltning. Den anvendes til at se, hvilke fordelinger der er på de forskellige gårde. Deraf kan det udledes, hvor meget kapitalafkast hver af de 4 gårde udgør af det samlede kapitalafkastgrundlag. Denne fordeling kan anvendes, når det ikke er muligt at henhøre, hvor diverse kapitalafkast kommer fra. De aktiver der kan direkte henføres til hver gård er henført og aktiver, som ikke kan direkte henføres, er blevet ligelig fordelt blandt gårdene baseret på beregningerne i kapitalafkastgrundlaget.

Dorte skal dog her huske på, at hvis hun har et ønske om at modtage en kontant udligningssum for de dele og aktier, hun har spaltet ud, vil de blive beskattet som et udbytte.

For at kunne udregne udligningssummen, som følge af case 1, skal der tages udgangspunkt i figur 16, hvor det er beregnet, hvor meget berigtigelsen af de samlede gårde vil være i personlig ejet virksomhed. Der skal tages udgangspunkt i figur 33, som via beregningen fra afkastgrundlaget viser, hvor mange procent der er fordelt ud på de 4 forskellige gårde. Tages der udgangspunkt i gård 1, vil der her være beregnet, at den totale procentdel af den gård udgør 24,31% af de i alt 4 gårde. Heraf kan det beregnes, at gård 1 vil have en udligningssum på 26.683.738 kr.

Gård 2 vil have en udligningssum på 40.559.160 kr., hvis gårdene overdrages i personlig virksomhedsform.

Bliver metoden anvendt i selskabsform vil gård 1 og gård 2 have en udligningssum på hhv. 22.637.821 kr. og 34.466.748 kr. baseret på tallene i figur 30.

Det vil også jf. ABL § 36 stk. 2 være en mulighed at anvende teorien om skattefri aktieombytning, men i dette tilfælde, hvor begge sønner ønsker at overtage hver sin del af virksomheden, uden at give indskud i form af deres egne anparter/aktier fra egne selskaber, vil det være en metode, der ikke vil give det ønskede resultat. Det gør sig også gældende her, at der ved anvendelse af succession ifølge ABL § 36 kan ske en udskydelse af beskattningen som ved spaltning. Ligeledes er det heller ikke muligt blot at ombytte aktier fra den ene gård, da aktierne ikke er forbeholdt en enkelt gård, men derimod hele selskabet.

10.5.1 Fordele og ulemper ved grenspaltning eller overdragelse

Fordelen for Dorte vil være, at hun ved overdragelsen i den personlige virksomhed ved, at hun bibeholder aktiviteten og dermed ikke behøver at udtræde af VSO og hæve det opsparede overskud ved ophøret. Herved kan hun maksimere til topskattegrænsen over en årrække indtil hun har udtaget hele det opsparede overskud. Når hele det opsparede overskud er trukket ud, kan Dorte vælge at sælge eller succedere de to resterende gårde og udtræde af VSO. Det må alt andet lige være likviditetsmæssigt mindre tungt at skulle succedere i to gårde frem for fire for fremtidige overtagere. Har Dorte personlig interesse i at drive de to andre gårde videre, er det også muligt ved overdragelsen af de to gårde frem for en ophørsspaltning eller succession af alle gårdene.

Er formålet med overdragelsen at maksimere topskat, vil det opsparede overskud ej heller blive overdraget via succession til sønnerne, vil de førnævnte beregninger blive korigeret alt er det opsparede overskud. Er det opsparede overskud bundet op på aktiver med lav likviditetsgrad, vil en udskydelse af hævning af det opsparede overskud være fordelagtigt.

Fordelen ved at lave grenspaltning i et selskab vil være, at kunne drive dele af det eksisterende selskab videre. Er det muligt at kunne opfylde alle kravene, kan det også være en fordel at kunne adskille sine aktiviteter fra hinanden og dermed bedre kunne vurdere og den enkelte drift er i bedre vækst eller fremgang.

Der er nogle overordnede ulemper ved overdragelse og grenspaltning. Hvis overdragelse anvendes, skal Dorte opretholde aktiviteten i de resterende to gårde, for at blive i VSO og drage nytte af de førnævnte fordele.

Ulemper er, at der er mange krav, som skal være opfyldt, for at det er muligt at kunne foretage en grenspaltning. Det kræver både tid og beregninger, der skal kunne bevise, at de to gårde kan udskilles af den oprindelige virksomhed og have deres egen drift. Derudover skal Dorte også opretholde aktiviteten i de to resterende gårde.

Hvis Dorte ikke ønsker at lave en virksomhedsomdannelse, er sønner tvunget til at foretage en virksomhedsomdannelse hver især, så der skal foretages to omdannelser frem for én. Når Dorte i fremtiden ønsker at afstå de to gårde, skal der endnu en gang beregnes nye værdiansættelse og alt skal opgøres igen, hvilket kan være en stor tidsmæssig og økonomisk byrde.

11 Konklusion

Det kan konkluderes, at der ikke findes en bestemt måde, der kan betragtes som værende den korrekte løsning til alle generationsskifte. Et generationsskifte er en lang og stor proces, der kræver meget tid og planlægning. Faktorer der skal overvejes nøje i forbindelse med generationsskiftet er, hvorvidt det er en personlig ejet virksomhed versus kapitalselskab, samt hvor meget der skal overdrages og hvilke muligheder, der er til rådighed.

Beslutninger der følger i hvert generationsskifte, afhænger af, hvad de enkelte indblandede parter ønsker. Derfor er det nødvendigt at familien forventningsafstemmer med hinanden og laver en klar plan for fremtiden. Her skal det også udpejles, hvilke kriterier der forbindes med et succesfuldt generationsskifte hos de indblandede.

Ved at påbegynde et generationsskifte i god tid, vil der også være andre fordele, som kan anvendes, end hvis en person afgår ved døden og der efterfølgende først skal påbegyndes en overgang i generationsskiftet.

Fordele og ulemper ved den personligt ejede virksomhed er, at det rent omstrukturingsmæssigt er nemmere at give virksomheden videre, fordi der ikke er mange store væsentlige ændringer udover ændring af CVR-nummer. Som i case 1, skal sønnerne oprette et I/S i fællesskab, for at kunne drive virksomheden videre. Derved kan det også konkluderes at det ikke er en tidskrævende opgave, der ligger rent omstrukturingsmæssigt for nogle af parterne.

Det vil også være en fordel for parterne, da mulighederne for at anvende et skattefrit afkast på den værditilvækst, der kan ske på både grunde og bygninger, kan beregnes efter EBL. Udover dette er der også specielle indekseringstal, der kun er forbeholdt landbrugsejendomme, hvor der beregnes den nutidsværdi ejendommen vil have ved afståelse.

Ved overdragelsen af det opsparede overskud, skal der fra overgiverens side også vurderes om det er fornuftigt at have et stort opsparet overskud eller formindske det. Det totale opsparede overskud kan heller ikke videregives fuldstændigt, hvorfor de

overdragende parter er nødsaget til enten at drive en drift videre på anden måde eller udbetale overskuddet til sig selv inden for en given periode.

Ulempen ved at indgå i et større landbrug, er at der vil være en hæftelse for alt der sker med ejendommen i fremtiden. Vil der være en dårlig økonomi, kan der fra ejerens side være en kraftig formodning om, at han mister hele det livsværk, der er bygget op. Derudover kan det vurderes, at det kan være en stor økonomisk byrde at overtage en virksomhed i så stor en størrelse. Især den skattemæssige byrde vil i både tilfældet med personlig virksomhed og kapitalselskab være en faktor, der spiller en betydelig rolle for, om det overhovedet kan være muligt at give ejendommen videre.

På den anden side skal der også overvejes hvilke fordele og ulemper der er ved at foretage generationsskiftet i selskabsform.

Fordelene ved at omdanne virksomheden til et selskab, og efterfølgende drive driften på denne måde, er at dette er likviditets- og skattemæssigt mindre tungt. Der er ikke samme hæftelse og risikoen er mindre for den overtagende part. Det vil være nemmere at træde ud af selskabet igen, hvis der ikke ønskes deltagelse længere. I forlængelse heraf, er der også færre konsekvenser rent skattemæssigt, taget i mente af at 3-års reglen omkring holdingselskaber er opfyldt.

Omstruktureringer i ejerkredsen og bestyrelsen er lettere ved selskabsform. Derudover er det også muligt for den ældre generation blot at overdrage en del af anparterne og ikke det hele på samme tid.

Det er muligt at overdrage hele det opsparede overskud inklusiv de finansielle aktiver og dermed skal der ikke foretages hævning i overskuddet, som ikke kan succederes, hvis generationsskiftet har foregået i personlig ejet virksomhed.

Ulemperne ved virksomhedsomdannelse er, at det er en lang proces og mange krav skal opfyldes. Efter omdannelsen vil der være flere krav til årsregnskabet og kravene til formalia bliver kun flere i fremtiden. Negative resultater kan ikke modregnes i din personlige indkomst.

Skal generationsskiftet ske hurtigt, kan selskabet være i vanskeligheder og dette kan resultere i, at selskabet er nødsaget til at sælge gården til andre.

Selskabsform vil være en længere proces, hvor de økonomiske omkostninger også kan stige, når der foretages virksomhedsomdannelse alt efter behovet for professionel rådgivning. Det er op til den individuelle familie baseret på den nuværende situation at vælge hvilken strategi de ønsker.

Er der flere overtagende parter eller ønsker overdrageren ikke at overdrage alt aktiviteten, kan disse omstændigheder også være med til at påvirke hvilken strategi der skal vælges. I vores case, hvor sønnerne blot ønsker at overtage en gård hver, kan det være en fordel for Dorte at bibeholde virksomheden som en personlig ejet virksomhed. Fordi der ved at bevare strukturen ikke sker et ophør i VSO. Dorte er dermed ikke tvunget til at hæve det opsparede overskud og kan maksimere til topskat over en årrække, så længe der er aktivitet i virksomheden. Ønsker Dorte derfor at beholde det opsparede overskud og anvende til egen fordel, kan hun med fordel forblive i den personligt ejede virksomhed.

For sønnerne, som i forvejen har deres egen gård i selskabsform, vil en virksomhedsomdannelse med efterfølgende grenspaltning eller ophørsspaltning være en fordel. I denne case er der flere end blot en søn, hvorfor det kan være en fordel at få lavet selskabet om med det samme, så sønnerne ikke efterfølgende skal gøre det hver især. Dette er især fordi der kan være ekstra omkostninger forbundet med unødvendige omdannelser.

Sker generationsskiftet i selskabsform og der kun er tale om en enkelt gård pr. søn, vil det være endnu nemmere for en af sønnerne at få en samarbejdspartner med ind i ejerkredsen, grundet den lavere likviditetsmæssige belastning for den nyankomne part, versus alle gårdene overdrages samtidigt.

Når Holding kravet er opfyldt og spaltningen er gennemført, kan de resterende to gårde afstås uden komplikationer for de andre overdragede gårde.

Skulle Dorte gå bort, vil der også opstå ekstra omkostninger og der skal i princippet gennemføres nye vurderingsprocesser m.m. på ny.

Uanset hvilken metode familien ønsker at anvende, kan det konkluderes at der vil være en skattemæssig og likviditetsmæssig byrde for begge. Dette kan både have negative eller positive konsekvenser, alt efter hvilken position parterne står i og ønsker at overdrage til den anden part. Det vil alt andet lige være mere fordelagtigt at foretage generationsskiftet via succession, da et sådan skifte ellers vil være likviditetsmæssigt mere tungt med mange millioner kr.

Ud fra de fakta der er givet, vil det kunne siges, at det er generationsskifte i selskabsform der vil være mest fordelagtigt, hvis familien ønsker et bedre rustet landbrug til fremtiden. Det vil være nemmere for nye partnere at blive en del af landbrugsfirmaet. Der vil ligeledes også kræves mindre i likviditet for overtagelsen. Er der tid til en større omstrukturering af virksomheden til et selskab, vil dette være at foretrække i denne case, hvor overskuddet overdrages. Dermed vigtigst af alt, må det konkluderes at et generationsskifte vurderes som en succes, hvis familiens ønsker er opnået.

12 Litteraturliste:

Litteratur:

Blume, Peter, 2009, Juridisk metodelære, 5 udgave, jurist- og økonomforbundet

Larsen, Anders, René Yssing Rasmussen, Juridisk metode for revisorer, 1 udgave, Djøf forlag

Madsen m.fl., 2021 Lærebog om indkomstskat, 19 udgave, Djøf forlag

Olesen, Birgitte Sølvkjær, 2020, Generationsskifte og omstrukturering, 6. udgave, Djøf forlag

Serup, Michael, 2019, Generationsskifte - omstrukturering, 3 udgave, Karnov Group

Werlauff, Erik, 2019, Selskabsret, 11 udgave, Karnov Group

Hjemmesider og artikler:

Afgiftspligtige gaver, SKAT juridisk vejledning C.A.6.2

<https://info.skat.dk/data.aspx?oid=1947450>

Beskatning af gaver, SKAT, juridisk vejledning C.A.6.1.1

<https://info.skat.dk/data.aspx?oid=1947441>

Betingelser for skattefri aktieombytning uden tilladelse, SKAT, 2024, besøgt d. 8 marts 2024

<https://info.skat.dk/data.aspx?oid=1945253>

Betingelser for skattefri spaltning af et selskab, SKAT, 2024, besøgt d. 6 marts 2024

<https://info.skat.dk/data.aspx?oid=1945243>

Boafgiften nedsættes mellem søskende - hvilken betydning har det for dit testamente?, WTC advokaterne, 31 januar 2024, besøgt d. 28 april 2024

<https://wtc-law.dk/boafgift-nedsaettes-mellem-soeskende/>

Danmark i bund på vilkår for generationsskifte, Dansk industri, besøgt d. 28 april 2024

<https://www.danskindustri.dk/arkiv/analyser/2023/9/danmark-i-bund-pa-vilkar-for-generationsskifte/>

DCF-modellen, SKAT

<https://info.skat.dk/data.aspx?oid=1813207>

Det objektive system, SKAT, 2024, besøgt d. 13 marts 2024

<https://info.skat.dk/data.aspx?oid=1945241>

Fra virksomhed til selskab, SKAT,

<https://skat.dk/erhverv/selskaber-fonde-og-foreninger/selskaber-og-fonde/generelt-om-selskaber-og-fonde/fra-virksomhed-til-selskab>

Generationsskifte i landbruget, Ret og Råd advokater, 5 juli 2024,

<https://www.ret-raad.dk/generationsskifte-i-landbruget/>

Generationsskifte sker ikke altid til ægtefælle eller børn, Børsen, 3 juni 2023, besøgt d. 28 april 2024

<https://www.danskerhverv.dk/siteassets/mediafolder/dokumenter/01-analyser/analysenotater-2023/generationsskifte-sker-ikke-altid-tilagtefalle-eller-born.pdf>

Generationsskifte, Lexly, 2024, besøgt d. 31 marts 2024

<https://lexly.dk/virksomhed-aendring/generationsskifte/>

Generationsskifte: Nyt styresignal varsler praksisændring vedrørende "A/B-modellen", Clemens, 4 september 2020

<https://clemenslaw.dk/aktuelt/generationsskiftemodel/>

Hvordan kan dødsboet beregne passivpost, SKAT

<https://info.skat.dk/data.aspx?oid=1846899>

Hvordan opgøres, om et selskab er omfattet af pengetanskreglen, SKAT, Juridisk vejledning: C.E.3.3.4.3.4.2,

<https://info.skat.dk/data.aspx?oid=1847065>

Lovlig selvfinansiering - hvad er det nu for noget?, LinkedIn, 2015

<https://www.linkedin.com/pulse/lovlig-selvfinansiering-hvad-er-nu-det-noget-jesper-seehausen/>

Ny lov giver lavere afgift på arv mellem søskende fra 2027, Jyske bank, 26 februar 2024, besøgt d. 1 juni 2024

<https://www.jyskebank.dk/nyt/privatoekonomi/min-soesters-boern-og-arvereglerne>

Nyt om aktionærlån og selvfinansiering, NJORD lawfirm, 2015

<https://www.njordlaw.com/da/nyt-om-aktionaerlaan-og-selvfinansiering>

Rentefri eller lavt forrentede lån, SKAT, Juridisk vejledning C.A.6.1.7

<https://info.skat.dk/data.aspx?oid=1947482>

Skattepligtige krav til omdannelse af virksomhed, Beierholm

<https://www.beierholm.dk/services/skat-moms-og-afgifter/erhvervsskat/skattefri-virksomhedsomdannelse>

Subjektive betingelser for skattefri aktieombytning med tilladelse, SKAT, 2024, besøgt d. 13 marts 2024

<https://info.skat.dk/data.aspx?oid=1945325>

Succession efter KSL § 33C, SKAT,

<https://info.skat.dk/data.aspx?oid=1948129>

Værdiansættelse ved bo- og gaveafgiftsberegning ved generationsskifte af erhvervsvirksomheder, der opfylder betingelserne for at kunne overdrage med succession, SKAT, juridisk vejledning C.B.2.1.4.5.1

<https://info.skat.dk/data.aspx?oid=2249370>

Lovgivning:

[https://pro.karnovgroup.dk/b/documents/7000936723?tab=karnov#LBKG2021172_P](https://pro.karnovgroup.dk/b/documents/7000936723?tab=karnov#LBKG2021172_P2)

[2](#), besøgt d. 7 marts 2024

Aktieavancebeskatningsloven, lovbekendtgørelse, 2021-01-29 nr. 172, retsinformation

<https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2021/824#P33D>

Bekendtgørelse af kildeskatteloven, LBK nr. 824 af 24/4/2021, retsinformation

<https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2021/172#P34>

Bekendtgørelse af lov om den skattemæssige behandling af gevinster og tab ved afståelse af aktier m.v., aktieavancebeskatningsloven, LBK nr. 172 af 29/01/2021, retsinformation

<https://www.retsinformation.dk/eli/mt/2000/44>

Cirkulære om vejledende anvisning om værdiansættelse af goodwill, CIR nr. 44 af 28/03/200, retsinformation

Cirkulære om værdiansættelsen af aktiver og passiver i dødsboer m.m. og ved gaveafgiftsberegning, CIR nr. 185 af 17/11/1982, retsinformation

<https://www.retsinformation.dk/eli/mt/2000/45>

Cirkulære om værdiansættelse af aktier og anparter, CIR nr. 45 af 28/03/2000, retsinformation

<https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2022/835#P21>

Skatteforvaltningsloven, bekendtgørelse af skatteforvaltningsloven, LBK nr. 835 af 03/06/2022

<https://danskelove.dk/selskabsloven/206>

Selskabsloven § 206, Danske love

Afgørelser:

SKM2003.79.LR, <https://info.skat.dk/data.aspx?oid=162383>, SKAT, 2003

SKM2005.167.ØLR, <https://info.skat.dk/data.aspx?oid=230746>, SKAT, 2005, besøgt d. 14. marts 2024

SKM2006.345.LSR, <https://info.skat.dk/data.aspx?oid=1521006>, SKAT, 2006, besøgt d. 14. marts 2024

SKM2007.333.ØLR, <https://info.skat.dk/data.aspx?oid=1640313>, SKAT, 2007

SKM2009.411.SR, <https://info.skat.dk/data.aspx?oid=1815042>, SKAT, 2009,

SKM2013.41.SR, <https://info.skat.dk/data.aspx?oid=69744>, SKAT, 2013

SKM2017.428.VLR, <https://info.skat.dk/data.aspx?oid=2249153>, SKAT, 2017

SKM2023.90.SKTST, <https://info.skat.dk/data.aspx?oid=2367127>, SKAT, 2022,
SKM2020.134.SKTST,
https://pro.karnovgroup.dk/b/documents/7000850369#STY2020_20_0267759,
Karnov Group, 2024, besøgt d. 6. marts 2020

[1] <https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2023/1330#P33C> d. 8. april 2024

[2] <https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2021/172> d. 8. april 2024

[3] Lærebog om indkomstskat, Werlauff, s. 683

[4] <https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2015/47#P22> d. 8. april 2024

[5] <https://info.skat.dk/data.aspx?oid=1948129> d. 8. april

[6] <https://info.skat.dk/data.aspx?oid=1946386> d. 8. april 2024

^[7] <https://info.skat.dk/data.aspx?oid=1946386> d. 8. april 2024

^[8] <https://info.skat.dk/data.aspx?oid=1948129>

13. BILAG

Bilag 1

Resultatopgørelse for 2021-2023

Resultatsopgørelse					
kr			2023	2022	2021
Nettoomæstning			35.000.000	31.000.000	29.000.000
Omkostninger til råvarer og hjælpemidler			-17.500.000	-15.500.000	-14.500.000
Andre driftindtægter			900.000	750.000	1.000.000
Andre eksterne omkostninger			-2.800.000	-2.700.000	-2.500.000
Bruttofortjeneste			15.600.000	13.550.000	13.000.000
personale omkostninger			-4.700.000	-4.400.000	-4.000.000
Af- og nedskrivninger af matrialle anlægsaktiver			-2.500.000	-2.500.000	-2.500.000
resultat før finasielle omkostninger			8.400.000	6.650.000	6.500.000
Finansielle indtægter			2200000	200000	1300000
Finansielle omkostninger			-2000000	-2300000	-1900000
Årets resultat			8.600.000	4.550.000	5.900.000

Bilag 2

Skattemæssige værdier

Grunde og bygninger				
Beskrivelse		Anskaffelses sum	Afskrivninger ultimo 2023	Skattemæssig værdi
Landbrugsejendom 1				
2000: Grund inkl. købsomkostninger		10.000.000	0	10.000.000
2000: Stuehus inkl. andel af grundværdi		2.000.000	0	2.000.000
2000: Driftbygninger		11.000.000	10.120.000	880.000
		23.000.000	10.120.000	12.880.000
Landbrugejendom 2				
2000: Grund inkl. købsomkostninger		25.000.000	0	25.000.000
2000: Stuehus inkl. andel af grundværdi		2.000.000	0	2.000.000
2000: Driftbygninger		15.000.000	13.800.000	1.200.000
		42.000.000	13.800.000	28.200.000
Landbrugejendom 3				
2010: Grund inkl. købsomkostninger		15.000.000	0	15.000.000
2010: Stuehus inkl. andel af grundværdi		3.000.000	0	3.000.000
2010: Driftbygninger		2.500.000	1.400.000	1.100.000
		20.500.000	1.400.000	19.100.000
Landbrugejendom 4				
2019: Grund inkl. købsomkostninger		15.000.000	0	10.000.000
2019: Stuehus inkl. andel af grundværdi		3.500.000	0	3.500.000
2019: Driftbygninger		4.000.000	800.000	3.200.000
		22.500.000	800.000	21.700.000
Grunde og bygninger i alt				
		108.000.000	26.120.000	81.880.000

Bilag 3

Kapitalafkast

		Kapitalafkastgrundlag	
Kr.		2023	2022
Landbrugsejendom 1		23.000.000	23.000.000
Landbrugsejendom 2		42.000.000	42.000.000
Landbrugsejendom 3		20.500.000	20.500.000
Landbrugsejendom 4		22.500.000	22.500.000
Produktionsanlæg og maskiner		4.987.500	5.500.000
Børnortede værdipapir		12.300.000	11.500.000
Andelshaverskonti		500.000	400.000
Husdyrsbesætning		5.370.500	4.800.000
Salgsbeholdninger		3.968.380	3.500.000
Beholdning af indkøbte hjælpematerialer		2.000.000	2.500.000
Tilgodehavender fra salg		1.000.000	900.000
Andre tilgodehavender		100.000	85.000
Periodeafgrænsningsposter		50.000	50.000
Likvide beholdninger		950.000	800.000
Aktiver i alt		139.226.380	138.035.000
Gæld til realkreditinstitutter		60.000.000	60.000.000
Gæld til banker, langfristet		12.000.000	15.000.000
Købekontrakter		3.000.000	4.500.000
Gæld til banker, kortfristet		8.000.000	9.000.000
Leverandører af varer og tjenester		1.500.000	1.500.000
Anden gæld		1.750.000	1.600.000
Passiver i alt		86.250.000	91.600.000
Kapitalafkastgrundlag		52.976.380	46.435.000
Heraf finansielle aktiver		13.250.000	12.300.000

Bilag 4

Opgørelse af genvundne afskrivninger

Tal anvendt til ejdomsavancebeskatningsopgørelsen					
Afståelsessum		7.000.000	12.000.000	2.000.000	3.000.000
Andel af salgsomkostninger		-66666,67	-66666,67	-66666,67	-66666,67
		6.933.333	11.933.333	1.933.333	2.933.333
Oprindelige anskaffelssum		11.000.000	15.000.000	2.500.000	4.000.000
Foretagne afskrivninger		10.120.000	13.800.000	1.400.000	800.000
nedskrevet værdi		880.000	1.200.000	1.100.000	3.200.000
Genvundne afskrivninger		6.053.333	10.733.333	833.333	-266.667
Ikke genvudne afskrivninger		4.066.667	3.066.667	566.667	1.066.667

Bilag 5

Oversigt til skattefri virksomhedsomdannelse

	Personlig ejet virksomhed				Landbrug ApS				
	Balance pr. 31/12 - 2023				Åringsbalance pr. 1/1 - 2024				
	Regnskabsmæssig		Skattemæssig		Regnskabsmæssig		Skattemæssig		Anparternes anskaffelssum i alt
Aktiver	Aktiver	Passiver	Aktiver	Passiver	Aktiver	Passiver	Aktiver	Passiver	
Grunde og bygninger	185.000.000		81.880.000		185.000.000		81.880.000		81.880.000
Produktionsanlæg og maskiner	17.500.000		4.987.500		17.500.000		4.987.500		4.987.500
Børsnoterede værdipapir	12.300.000		12.300.000		12.300.000		12.300.000		12.300.000
Andelshaverkonti	500.000		500.000		500.000		500.000		500.000
Husdyrsbesætning	5.370.500		4.564.925		5.370.500		4.564.925		4.564.925
salgsbeholdning	3.968.380		3.373.123		3.968.380		3.373.123		3.373.123
Beholdning af indkøbte hjælpematerialer	2.000.000		2.000.000		2.000.000		2.000.000		2.000.000
Tilgodehavender fra salg	1.000.000		1.000.000		1.000.000		1.000.000		1.000.000
Andre tilgodehavender	100.000		100.000		100.000		100.000		100.000
Periodaafgrænsningsposter	50.000		50.000		50.000		50.000		50.000
Likvide beholdninger	950.000		950.000		950.000		950.000		950.000
Passiver									
Egenkapital		142.488.880		25.455.548		116.741.547		25.455.548	
Udskudt skat		0		0		25.747.333		0	
Gæld til realkreditinstitutter		60.000.000		60.000.000		60.000.000		60.000.000	-60.000.000
Gæld til banker, langfristet		12.000.000		12.000.000		12.000.000		12.000.000	-12.000.000
Købekontrakter		3.000.000		3.000.000		3.000.000		3.000.000	-3.000.000
Gæld til banker, kortfristet		8.000.000		8.000.000		8.000.000		8.000.000	-8.000.000
Leverandører af varer og tjenestelser		1.500.000		1.500.000		1.500.000		1.500.000	-1.500.000
Anden gæld		1.750.000		1.750.000		1.750.000		1.750.000	-1.750.000
	228.738.880	228.738.880	111.705.548	111.705.548	228.738.880	228.738.880	111.705.548	111.705.548	111.705.548
Opsparet overskud									
Fratrukket opsparet overskud, brutto									-20.000.000
Tillagt betalt virksomhedsskat									4.640.000
Anparternes anskaffelssum									10.095.548

Bilag 6

Ejendomsavancebeskatningsopgørelse

		Ejendomsavancebeskatningsopgørelse			
Ejendom		Landbrugsejendom 1	Landbrugsejendom 2	Landbrugsejendom 3	Landbrugsejendom 4
Anskaffelsestidspunkt		2000	2000	2010	2019
Afståelsestidspunkt		2024	2024	2024	2024
Anskaffelsessum					
Jord		10.000.000	25.000.000	15.000.000	15.000.000
Stuehus		2.000.000	2.000.000	3.000.000	3.500.000
Driftsbygninger		11.000.000	15.000.000	2.500.000	4.000.000
		23.000.000	42.000.000	20.500.000	22.500.000
Afståelsessum					
Jord		30.000.000	45.000.000	25.000.000	27.000.000
Stuehus		3.000.000	3.000.000	4.000.000	4.500.000
Driftsbygninger		7.000.000	12.000.000	2.000.000	3.000.000
Afståelsessum før handelsomkostninger		40.000.000	60.000.000	31.000.000	34.500.000
Handelsomkostninger		-200000	-200000	-200000	-200000
Afståelsessum efter handelsomkostninger		39.800.000	59.800.000	30.800.000	34.300.000
Kontant afståelsessum		40.000.000	60.000.000	31.000.000	34.500.000
Handelsomkostninger		200000	200000	200000	200000
Regulering af afståelsessum		39.800.000	59.800.000	30.800.000	34.300.000
Anskaffelsessum		23.000.000	42.000.000	20.500.000	22.500.000
Indeksering af anskaffelsessum		13.340.000	24.360.000	4.469.000	2.002.500
Indeksering af tilæg efter EBL §5, stk. 1		297.530,00	297.530,00	158.891,00	52.265,60
Ikke genvundne afskrivninger efter EBL §5		-4.066.667	-3.066.667	-566.667	-1.066.667
Indeksering af ikke genvundne afskrivninger efter EBL §5, stk. 1		-1.193.655	-900.133	-730.172	-5.280.215
Reguleret anskaffelsessum		31.377.208	62.690.730	23.831.052	18.207.884
Avance til beskatning		8.422.792	-2.890.730	6.968.948	16.092.116

Bilag 7

Opgørelse af passivpost ved overdragelse af opsparet forskud

		Opgørelse af passiv post ved overdragelse af opsparet forskud		
kr		opsparingsår 2007-2013	opsparings år 2016-2023	I alt
Opsparet overskud		8.000.000	12.000.000	20.000.000
Finansielle aktiver, forholdsmæssigt		-5.300.000,00	-7.950.000,00	-13.250.000,00
Opsparet overskud til sucession		2.700.000	4.050.000	6.750.000

Bilag 8

Åbningsbalance virksomhed

kr.	Åbnings balance
Aktiver	
Materielle anlægsaktiver	
Grunde og bygninger	185.000.000
Produktionsanlæg og maskiner	17.500.000
	202.500.000
Finansielle anlægsaktiver	
Børsnoterede værdipapir	12.300.000
Andelshaverkonti	500.000
	12.800.000
Anlægsaktiver i alt	215.300.000
Omsætningsaktiver	
Varebeholdninger	
Husdyrsbesætning	5.370.500
Salgsbeholdninger	3.968.380
Beholdning af indkøbte hjælpematerialer	2.000.000
	11.338.880
Tilgodehavender	
Tilgodehavender fra salg	1.000.000
Andre tilgodehavender	100.000
Periodeafgrænsningsposter	50.000
	1.150.000
Likvide beholdninger	950.000
Omsætningsaktiver i alt	13.438.880
Aktiver total	228.738.880

kr			Åbeningsbalance	
Passiver				
Egenkapital				
Anpartskapital			40.000	
Overkurs ved stiftelse			116.701.547	
Egenkapital i alt			116.741.547	
Hensatte forpligtelser				
Udskudt skat			25.747.333	
Gældforpligtelser				
Langfristede gældsforpligtelser				
Gæld til realkreditinstitutter			60.000.000	
Gæld til banker			12.000.000	
Købekontrakter			3.000.000	
			75.000.000	
Kortfristede gældsforpligtelser				
Gæld til banker			8.000.000	
Leverandører af varer og tjenester			1.500.000	
Anden gæld			1.750.000	
			11.250.000	
Gældsforpligtelser i alt			86.250.000	
Passiver total			228.738.880	

Bilag 9

Der er så vidt muligt forsøgt at omskrive til eget sprog, men eftersom kravene er beskrevet kort og er baseret på lovgivning, kan disse være svære at omskrive til egne ord.

Krav til skattefri virksomhedsomdannelse⁹⁰:

- Omdannelse skal være gennemført max 6 mdr. efter foregående indkomstår
- Første dag i regnskabsåret skal være dagen efter foregående indkomstårs udløb
- Første regnskabsår skal løbe i 12 mdr.
- Er der flere virksomheder, kan det vælges at omdanne en eller flere af disse.

⁹⁰ <https://www.beierholm.dk/services/skat-moms-og-afgifter/erhvervsskat/skattefri-virksomhedsomdannelse>

- Skal omfatte alle virksomhedens aktiver/passiver og også de blandet benyttede aktiver (Valgfrihed ved udelukkende erhvervsmæssig benyttet ejendom eller blandet benyttet ejendom).
- Aktiernes skattemæssige anskaffelsessum kan ikke være negativ før modregning af kontoen for opsparet overskud, medmindre alle virksomheder omdannes og VSO anvendes for indkomståret i forskud af omdannelsen.
- Indskudskonto kan ej heller være negativ, hvilket betyder der skal indfries ved kontante indskud inden gennemførelse af omdannelsen.
- Omdannelse skal ske via et nystiftet selskab eller skuffeselskab, der ikke har haft tidligere aktivitet.
- Indskudsvederlaget skal bestå alene af aktier i selskabet⁹¹.

⁹¹ <https://www.beierholm.dk/services/skat-moms-og-afgifter/erhvervsskat/skattefri-virksomhedsomdannelse>